

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

สารนิพนธ์
ของ
นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมษายน 2546
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

20 ส.ย. 2546

บทคัดย่อ
ของ
นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมษายน 2546

ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี. (2546). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน
ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2545 ส่วนวินัยในตนเองของนักศึกษา ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ
การควบคุมตนเอง

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ปีที่ 1,2,3 และระดับ
ปวส. ปีที่ 1,2 ของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 118 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและ
การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ใน
ระดับปานกลาง

2. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความคิดเห็นต่อ
ปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก ส่วนปัจจัยด้าน
โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัย
เทคนิคสมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันดังนี้ ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อย
(0.302) ปัจจัยด้านโรงเรียนมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับน้อยมาก (0.183) และปัจจัยด้านครูผู้สอนมี
ความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง (0.439)

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอนเท่ากับ 0.896 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

FACTORS RELATING WITH SELF-DISCIPLINE AMONG STUDENTS OF THE
CONSTRUCTION DEVISION SAMUTSONGKHRAM TECHNICAL COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
SAKSIT BOONRUNGSRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
April 2003

Saksit Boonrungsri. (2003). *Factors Relating with Self-discipline among students of the Construction Division, Samutsongkhram Technical College*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor : Lect. Supepun Phatanapanit.

This research aimed at studying family-, school-, and teacher-factors relating with self-discipline among students in the Construction Division, Samutsongkhram Technical College. The study was conducted in the second semester of the academic year 2545 (B.E.). Self-discipline of concern included self-confidence, self-responsibility and self-control.

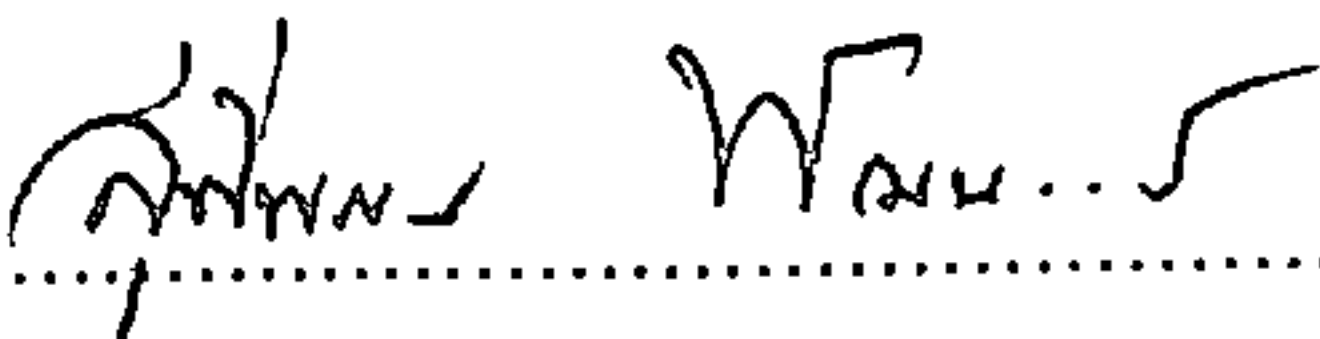
Sample group comprised 118 students majoring in construction at the 1st, 2nd and 3rd years of the lower vocational level and at the 1st and 2nd years of the higher vocational level. Those students were subjects of a questionnaire interview concerning the factors relating with their self-discipline. The statistical measurements comprised mean, standard deviation, the estimation of the Pearson's coefficient, and the analysis of multiple regression.

Findings of this research are following:

- (1) Self-discipline among students majoring in construction at Samutsongkhram Technical College was at a moderate level.
- (2) According to students' opinion, self-discipline was affected largely by family- and teacher-factors, and moderately by school-factor.
- (3) Self-discipline of students in the Construction Division correlated with family-factor at a low level (0.302), with school-factor at a very low level (0.183) and with teacher-factor at a moderate level (0.439).
- (4) Factor that could best predict self-discipline among student subjects was teacher-factor (0.896) at the .01 level of statistical significance.

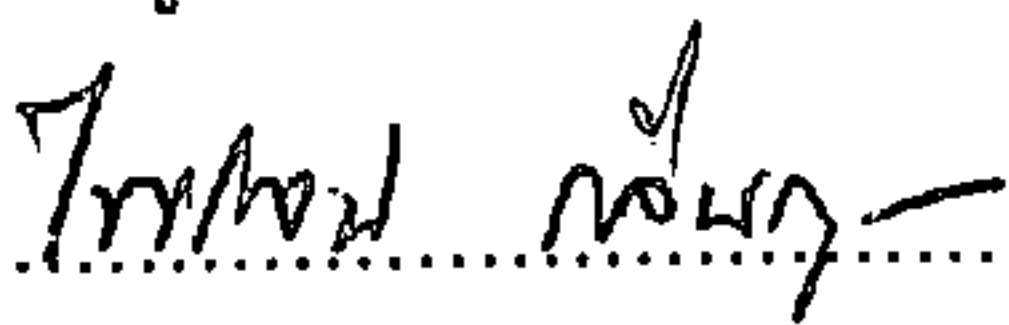
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ ได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

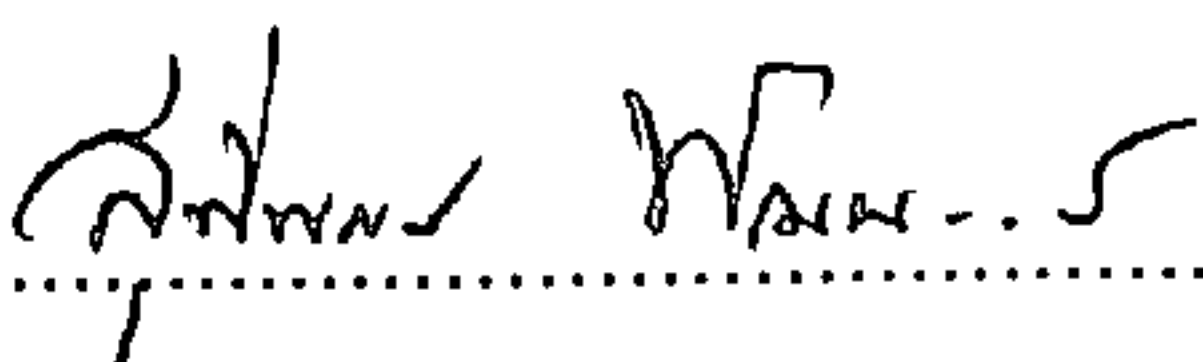
(อาจารย์ สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

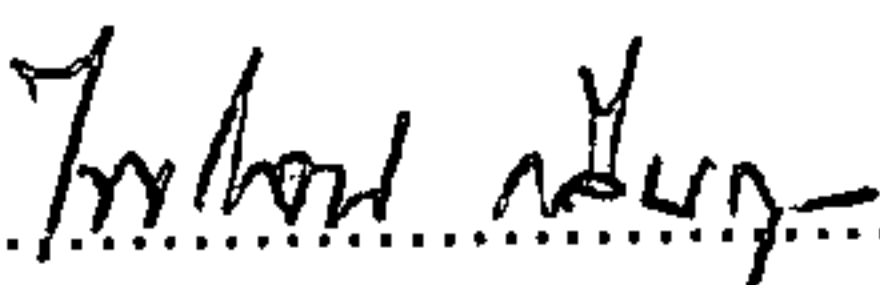

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

 ประธาน

(อาจารย์ สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

 กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

 กรรมการ

(อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จัตรศุกุล)

วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงเรียบร้อยได้ด้วยดี เป็นเพราะความกรุณาอย่างสูงยิ่ง จากท่านอาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพาศินย์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ในการให้คำแนะนำ ติดตาม ตรวจสอบความถูกต้องทั้งหมด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ในการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบและท่านอาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี ที่เป็นกรรมการสอบและให้ความกรุณาตรวจสอบ แนะนำ แก้ไข จนประสบผลสำเร็จ

ความรู้ทั้งหมดที่นำมาประกอบในการจัดทำสารนิพนธ์ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ คณาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ดีแก่ผู้วิจัยอีกทั้งให้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาครที่ให้ความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณ ท่านผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม นายสมบุรณ์ อุดมทรัพย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และนางจินตนา กาญจนวิสุทธิ์ ผู้ช่วยงานวิจัย ฝ่ายวางแผนและพัฒนา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำ ตรวจสอบความถูกต้องอันเป็นประโยชน์อย่างสูง

ขอขอบคุณ อาจารย์ศรายุทธ ทองอุทัย อาจารย์ประจำแผนกช่างกลโรงงาน ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล และขอขอบคุณอาจารย์สุพัฒน์ ศรีสัมฤทธิ์ ที่ได้เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และขอขอบคุณนางสาวสุดา ควรหาเวช ที่ได้ช่วยเหลือในด้านการพิมพ์และแก้ไข รวมถึงเพื่อนนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษภาควิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ราชบุรี รุ่น 2 รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้ออกนามในที่นี้ และสิ่งที่ยากไม่ได้ในการจัดทำสารนิพนธ์คือ กำลังใจของครอบครัวบุญรังศรี

ประโยชน์และคุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครู - อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ อบรมสั่งสอนให้กำลังใจจนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	6
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม	8
ปรัชญาและวัตถุประสงค์.....	9
จุดประสงค์หลักสูตร.....	9
โครงสร้างหลักสูตร.....	10
การดำเนินการจัดการเรียนการสอน.....	15
การดำเนินงานฝ่ายปกครอง.....	17
วินัยในตนเอง.....	18
ความหมายของวินัยในตนเอง.....	18
ความสำคัญของวินัยในตนเอง.....	21
คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง.....	24
คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง.....	26
ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง.....	46
การส่งเสริมวินัยในตนเอง.....	49
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง.....	53
ปัจจัยด้านครอบครัว.....	53
ปัจจัยด้านโรงเรียน.....	60
ปัจจัยด้านครูผู้สอน.....	64

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)		
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	68
	งานวิจัยในประเทศ.....	70
3	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	73
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	73
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	73
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	74
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
	การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง	
	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง	
	ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายข้อ..	80
	ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน	
	ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิค	
	สมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ.....	84
	ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน	
	มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชา	
	การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.....	88
	ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา	
	สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.....	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	90
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	92
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	102
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยทั่วไป.....	103
บรรณานุกรม.....	104
ภาคผนวก.....	117
ภาคผนวก ก.....	118
ภาคผนวก ข เครื่องมือเพื่อการวิจัย (แบบสอบถาม).....	123
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	131

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	80
2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	81
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความความรับผิดชอบ โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	82
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านการควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	83
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	84
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครอบครัวของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	85
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านโรงเรียนของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	86
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายชื่อ.....	87

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับ การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.....	88
10 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.....	89

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการศึกษานับว่าเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาสังคม ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคนในสังคมให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของรุ่ง แก้วแดง (2541 : 19) ที่กล่าวว่าการศึกษาเป็นการพัฒนาเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต การศึกษาเป็นการสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ขจัดความไม่รู้สร้างให้มีความรู้เพื่อให้สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 1 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของสังคมให้แก่นักศึกษาคือ นอกจากจะจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ยังมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดูแลป้องกันและควบคุมแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักศึกษา การปลูกฝังแนวทางปฏิบัติให้แก่นักศึกษาให้มีการปรับตัวที่ดีจึงทำให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมด้านความประพฤติของนักศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 6)กฎระเบียบต่างๆและวินัยในโรงเรียนจึงถูกกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา เพื่อให้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้นักศึกษาถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับควรต้องดำเนินการให้สอดคล้องกันอย่างจริงจังเพื่อบังเกิดผลอย่างแท้จริงและเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาเป็นอย่างดี (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 40-45) ,

การมีวินัยในตนเองและการควบคุมตนเองมีความสำคัญมากสำหรับนักศึกษาเพราะการมีวินัยในตนเองสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้โดยเกิดความสำนึกที่ดีและไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น กาญจนา มีพลัง (2532 : 9) กล่าวว่า การมีวินัยแห่งตนหมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม โดยเกิดจากการสำนึกตัวขึ้นมาเอง อันจะก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประภาพรรณ เอี่ยมสุภาษิต (2532 : 759) ได้ให้

ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไข กฎเกณฑ์ กติกา หรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการลงโทษหรือควบคุมและผู้ที่มิมีวินัยในตนเองนั้นจะเป็นผู้ที่รู้จักกาลเทศะ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามเกณฑ์ของสังคม และแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ในด้านความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นแก่นักศึกษา นักจิตวิทยา ฟอรัม (นวลศิริ เปาโรหิต. ม.ป.ป. : 20 ; อ้างอิงจาก Fromme n.d.) ได้ให้แนวคิดในการพิจารณาจุดมุ่งหมายในการสร้างวินัยว่า แท้ที่จริงแล้วสิ่งที่เราต้องการในการสร้างวินัยให้กับตนเอง หมายถึง การที่บุคคลสามารถแสวงหาแนวทางในการเลือกแสดงออกเพื่อสนองความต้องการหรือปรารถนาของตนเองได้ และในขณะเดียวกันก็ได้รับการยอมรับจากสังคมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนวลศิริ เปาโรหิต (ม.ป.ป. : 21) ที่กล่าวว่า สังคมคงจะอยู่อย่างสงบสุขไม่ได้ถ้าเด็ก ๆ ถูกเลี้ยงอย่างไม่ถูกวินัย เด็กคงจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ก้าวร้าวเห็นแก่ตัวเองได้

กรมอาชีวศึกษาเป็นสถาบันการศึกษาที่สำคัญในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระดับกึ่งฝีมือ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพอย่างมีคุณภาพและมาตรฐานให้มีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี สามารถสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ (พยุ่งศักดิ์ จันทรสุนทร. 2545 : 19) โดยใช้ปรัชญาไปสู่จุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ว่า “ทักษะเยี่ยม เปี่ยมคุณธรรม ล้ำเลิศวิชา ใช้เวลาให้เกิดคุณ” (กรมอาชีวศึกษา. ม.ป.ป. : ปกใน) และให้สถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิคปรับปรุงคุณภาพในการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมโดยเน้นการมีวินัยในตนเอง

วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามเป็นสถาบันการศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทวิชา ได้แก่ ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม ซึ่งนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาเหล่านี้อยู่ในช่วงวัยรุ่น คือ อายุประมาณ 16-20 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ความเชื่อมั่น ความต้องการ ตลอดจนความปรารถนาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรุนแรง ปราศจากความยั้งคิด ชอบทำอะไรตามใจชอบหรือตามความนึกคิดของตน ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่เพื่อนฝูง (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 30) วัยนี้จึงเป็นวัยที่แสดงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการประพฤติผิดวินัยซึ่งมาจากการขาดวินัยในตนเอง

จากปัญหาดังกล่าว วิทยาลัยได้ดำเนินการแก้ไขโดยได้จัดให้ครูผู้สอนทำหน้าที่ในฝ่ายปกครองของแผนกและประสานกับผู้ปกครองโดยแจ้งข้อมูลในกรณีที่นักศึกษาทำผิดระเบียบวินัยของทางวิทยาลัย แต่ปัญหาเหล่านี้ก็ยังปรากฏอยู่เสมอ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าว

อาจจะมาจากการขาดวินัยในตนเองของนักศึกษา และอาจจะส่งผลให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัวรวมถึงทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงของทางวิทยาลัย แผนกวิชาสาขาวิชาการก่อสร้างเป็นแผนกวิชาที่สอนทางด้านอุตสาหกรรมและเป็นแผนกหนึ่งที่มีนักศึกษาบางส่วนยังขาดวินัยในตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักศึกษายังกระทำผิดวินัยอยู่เสมอ ได้แก่ การแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบวินัยแสดงกริยามารยาทไม่สุภาพ การเข้าเรียนสาย การทะเลาะวิวาท ดื่มสุรา ขาดเรียนมากและ ก้าวร้าว (ฝ่ายปกครองวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม : 2545)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามยังประสบปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักศึกษา โดยเฉพาะปัญหาการกระทำผิดวินัยอันจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัว ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบจัดการดูแลและบริหารสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม จึงต้องการที่จะศึกษาการมีวินัย ในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้กับนักศึกษา อันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้บริหาร ฝ่ายปกครอง ครูผู้สอน ได้ใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมวินัยในตนเองของนักศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้ทราบว่านักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับใดและมีปัจจัยด้านใดที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในด้านการร่วมมือกับครอบครัวของนักศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษาและด้านวิทยาลัยในการปรับปรุงแก้ไขและเสริมสร้าง

บรรยากาศให้น่าเรียน ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนเพื่ออบรมและชี้แนะแนวทางโดยการเสริมสร้างวินัยในตนเองให้กับนักศึกษาให้ดีขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ส่วนการศึกษาการมีวินัยในตนเองจะศึกษาในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ระดับ ปวส. วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ปีที่ 1,2,3 และระดับ ปวส. ปีที่ 1,2 ของวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 118 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 ปัจจัยด้านครอบครัว
- 1.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน
- 1.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม แบ่งเป็นดังนี้

- 2.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง
- 2.2 ความรับผิดชอบ
- 2.3 การควบคุมตนเอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายหรือข้อความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและประพฤติปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม โดยเกิดจากค่านิยมที่ดีงาม ซึ่งทำให้เกิดพฤติกรรมที่ดีกับตนเอง และส่งผลให้เกิดคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ดังต่อไปนี้

1.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกด้วยการกระทำที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะและพฤติกรรม ดังต่อไปนี้ กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ สามารถพึ่งตนเอง มีความภูมิใจ และมีความเป็นตัวของตัวเอง

1.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกด้วยการกระทำที่มีความรับผิดชอบด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะและพฤติกรรม ดังต่อไปนี้ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ มีความพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ มีความเอาใจใส่ต่องาน มีความละเอียดรอบคอบ ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นเสมอ ตรงต่อเวลา ตั้งใจเล่าเรียน หมั่นใฝ่หาความรู้ และรักษาเคารพระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด

1.3 การควบคุมตนเอง หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกด้วยการควบคุมอารมณ์และควบคุมตนเองด้านต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะและพฤติกรรม ดังต่อไปนี้ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีเหตุผลในการกระทำ อยู่ในกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด มีความอดทน มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความรู้สึกในการแสดงพฤติกรรม

2. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ระดับ ปวช. และ ปวส. ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545

3. ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวินัยในตนเองของนักศึกษา ได้แก่ การอบรมสั่งสอนของบิดามารดา การเอาใจใส่ในการเลี้ยงดู การให้ความรักความอบอุ่นกับบุตร การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความสามัคคีในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว การยอมรับจากบุคคลภายในครอบครัว

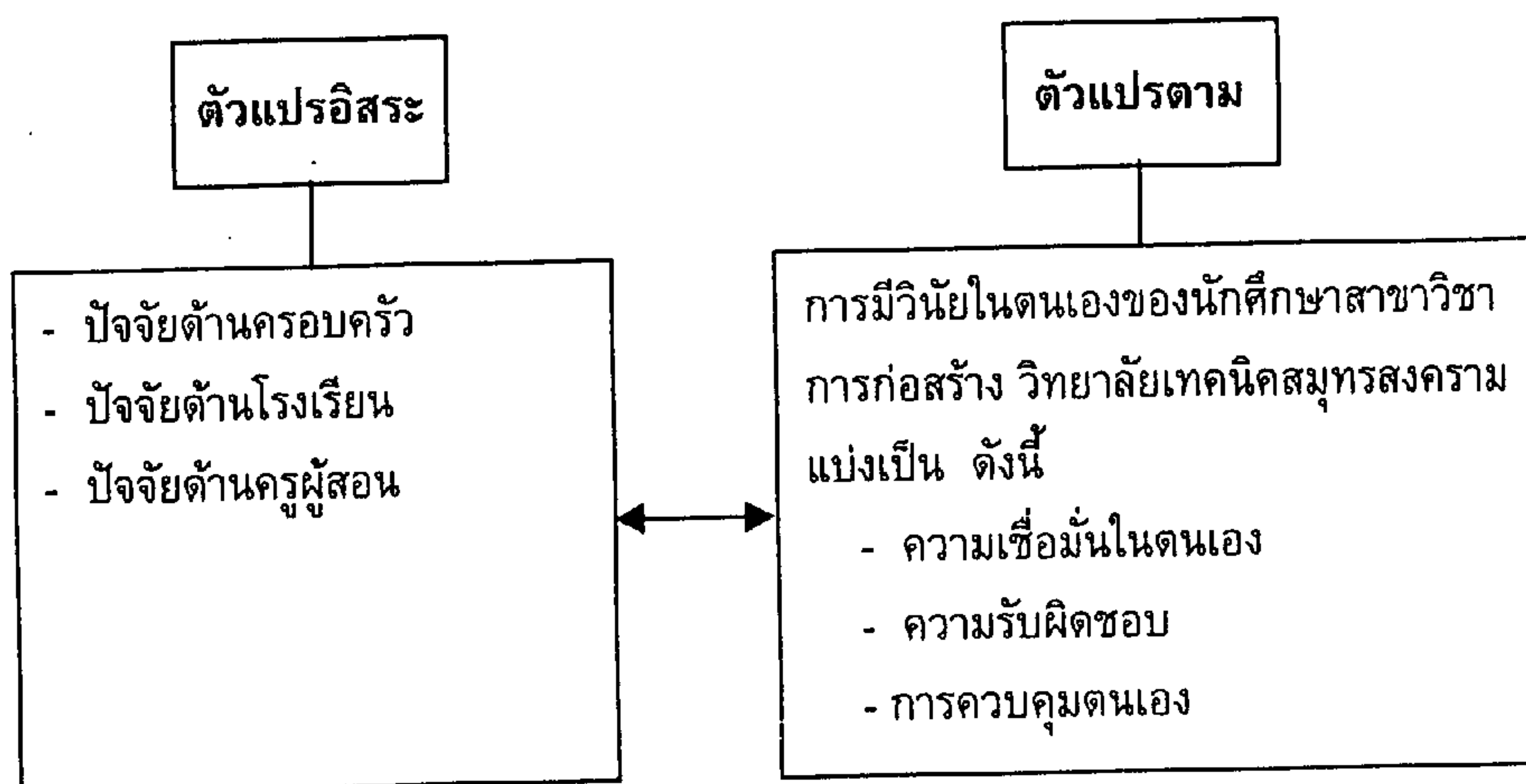
4. ปัจจัยด้านโรงเรียน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวินัยในตนเองของนักศึกษาซึ่งได้แก่ กฎระเบียบและการกวดขันระเบียบวินัยที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมส่งเสริมวินัย การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การดูแลควบคุมความประพฤติ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน การส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย สถานที่ตั้งและอาคารโรงฝึกงานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

5. ปัจจัยด้านครูผู้สอน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเกิดวินัยในตนเองของนักศึกษา ได้แก่ การเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา การเตรียมการสอน การเป็นแบบอย่างที่ดี การใช้กฎระเบียบที่เหมาะสม การเข้าสอนตรงเวลา การรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา การใช้คำพูดที่สุภาพ การแต่งกาย และการควบคุมอารมณ์ขณะทำการสอน

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากกรอบแนวคิดดังนี้

1. การมีวินัยในตนเองได้ศึกษาจากแนวความคิดของบาร์ค (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Baruch. 1949 : 4-5) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองได้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง 2. มีความรับผิดชอบ 3. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม และออซูเบล (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459-460) ที่กล่าวว่าผู้ที่มีความมีวินัยในตนเองได้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม 2. เชื่อมั่นในตนเอง 3. พึ่งตนเองได้ 4. ควบคุมอารมณ์ได้ 5. อดทน สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีวินัยในตนเองโดยประมวลคุณลักษณะจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน และได้ศึกษาใน 3 ด้าน คือ 1. ความเชื่อมั่นในตนเอง 2. ความรับผิดชอบ 3. การควบคุมตนเอง
2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาได้ศึกษาจากแนวความคิดของสินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 31) ที่กล่าวว่าการพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำ ตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัว อันเป็นการสนองตอบความต้องการ ของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทางจริยธรรมมาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง และศึกษาจากแนวความคิดของ ธิติมา จักรเพชร (2544 : 27) ที่กล่าวว่าความมีวินัยในตนเองของนักศึกษานั้นจะเกิดขึ้นได้ ครูมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างวินัยในตนเองให้กับนักศึกษา และศึกษาจากแนวความคิดของ อิคอร์น (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 146 ; อ้างอิงจาก Eichorn. 1965 : 299) ที่ได้กล่าวว่าโรงเรียนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและวัยรุ่น เพราะโรงเรียนอาจจะเป็นสถาบันที่ผลิตนักศึกษากระทำผิด โรงเรียนอาจจะช่วยป้องกันนักศึกษากระทำผิด และโรงเรียนอาจจะช่วยนักศึกษาที่กระทำผิดแล้วให้กลับตนเป็นคนดีได้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีวินัยในตนเองโดยประมวลคุณลักษณะจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน และได้ศึกษาใน 3 ด้าน คือ 1. ปัจจัยด้านครอบครัว 2. ปัจจัยด้านโรงเรียน 3. ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยที่กรอบแนวคิดเขียนเป็นแผนภูมิต่างปรากฏในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัย สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
 - 1.1 ปรัชญาและวัตถุประสงค์
 - 1.2 จุดประสงค์หลักสูตร
 - 1.3 โครงสร้างหลักสูตร
 - 1.4 การดำเนินการจัดการเรียนการสอน
 - 1.5 การดำเนินงานฝ่ายปกครอง
2. วินัยในตนเอง
 - 2.1 ความหมายของวินัยในตนเอง
 - 2.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง
 - 2.3 คุณค่าและประโยชน์ของวินัย
 - 2.4 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง
 - 2.4.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง
 - 2.4.2 ความรับผิดชอบ
 - 2.4.3 การควบคุมตนเอง
 - 2.5 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง
 - 2.6 การส่งเสริมวินัยในตนเอง
3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง
 - 3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว
 - 3.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน
 - 3.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในประเทศ

1. การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

การจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและกระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษา

เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสามารถนำความรู้ออกไปประกอบอาชีพได้ ปัจจุบันการจัดการศึกษาในวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงครามได้ยึดหลักและแนวทางตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (คู่มือนักเรียนนักศึกษา. 2544 : 4)

1.1 ปรัชญาและวัตถุประสงค์

ปรัชญาของวิทยาลัย คือ "ทักษะเด่น เน้นคุณธรรม นำวิชาการ สมานสามัคคี" วัตถุประสงค์ของวิทยาลัย คือ การจัดการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน มีความเชื่อมั่นในตนเองทางวิชาชีพ สามารถสร้างงานเพื่อประกอบอาชีพอิสระได้ และมีพื้นฐานความรู้เพียงพอสำหรับการศึกษาที่จะไปหาความรู้เพิ่มเติม

1.2 จุดประสงค์หลักสูตร

จุดประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545

สาขาวิชาการก่อสร้าง

1. เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษา สังคม มนุษยศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ นำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและวิชาชีพให้เกิดความเจริญก้าวหน้า
2. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการในงานอาชีพสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิชาชีพก่อสร้าง
3. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีทักษะในการพูด การเขียนและทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่องานตนเอง ผู้ร่วมงาน ตลอดจนมีคุณธรรม และกิจนิสัยที่ดีในงานอาชีพ
4. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องาน

สาขางานก่อสร้าง

1. เพื่อให้มีความเข้าใจหลักการ วิธีการทำงานพื้นฐานการก่อสร้าง งานไม้งานปูน งานก่อสร้างอาคาร อ่านแบบ เขียนแบบ ประมาณราคาวัสดุและสำรวจงานก่อสร้าง
2. เพื่อให้สามารถนำการทำงานและพัฒนากระบวนการทำงาน โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ปัญหา การประกอบอาชีพอิสระในงานพื้นฐานการก่อสร้าง งานไม้ งานปูน งานก่อสร้างอาคาร อ่านแบบ เขียนแบบ ประมาณราคาวัสดุ และสำรวจงานก่อสร้าง

จุดประสงค์ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540

สาขาวิชาการก่อสร้าง

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาการก่อสร้าง สามารถปฏิบัติงานในระดับช่างเทคนิค ผู้ควบคุมงาน ผู้ช่วยวิศวกรหรือสถาปนิก และประกอบอาชีพส่วนตัว ซึ่งมีความรู้ความสามารถ เจตคติ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. งานการเขียนแบบ ออกแบบ และคำนวณ โครงสร้างของสิ่งก่อสร้างอาคารทั่วไปภายใต้การแนะนำ และควบคุมของวิศวกรหรือสถาปนิก
2. งานสำรวจปริมาณ การประมาณราคา และวิเคราะห์ราคางานก่อสร้าง
3. งานวางแผนก่อสร้าง ในส่วนรายละเอียดที่รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมายจากวิศวกร หรือสถาปนิก วิเคราะห์ และแก้ปัญหาในการก่อสร้างอาคาร
4. งานควบคุม และตรวจสอบงานก่อสร้างให้ถูกต้องตามรายละเอียดที่ระบุในแบบรูปและรายการ
5. งานสำรวจพื้นที่ วางแผน ควบคุมงาน ทำระดับในงานก่อสร้าง
6. งานทดลอง และตรวจสอบ การรับกำลังของคอนกรีตและวัสดุที่ใช้ในงานก่อสร้างอาคาร
7. มีความรู้พื้นฐานพอที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระดับที่สูงกว่า
8. มีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความคิดริเริ่ม อดทนขยันหมั่นเพียร ประหยัด มีระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ ดำรงตนอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณธรรมและกฎหมาย
9. รู้คุณค่าของการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

1.3 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาการก่อสร้าง จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ และเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เร็วรวมไม่น้อยกว่า 103 หน่วยกิต ดังโครงสร้างดังต่อไปนี้

1. หมวดวิชาสามัญ	ไม่น้อยกว่า	24 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	69 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน		10 หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ		55 หน่วยกิต
2.3 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ		4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	ไม่น้อยกว่า (200 ชั่วโมง)	

แผนการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545

ภาคเรียนที่ 1

1. หมวดวิชาสามัญ

2000-1101	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1201	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 1	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1301	วิถีธรรมวิถีไทย	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1501	คณิตศาสตร์ประยุกต์ 1	2 หน่วย	2 คาบ

2. หมวดวิชาชีพ

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

2001-0001	คอมพิวเตอร์เพื่องานอาชีพ	2 หน่วย	3 คาบ
2100-1302	วัสดุก่อสร้าง	2 หน่วย	2 คาบ

2.2 วิชาชีพเฉพาะ

2100-1003	เขียนแบบเบื้องต้น	2 หน่วย	4 คาบ
2106-2102	งานปูน 1	3 หน่วย	7 คาบ
2100-1303	ฝึกฝีมืองานไม้	3 หน่วย	7 คาบ
3. กิจกรรม			2 คาบ

ภาคเรียนที่ 2

1. หมวดวิชาสามัญ

2000-1102	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 2	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1202	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 2	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1302	ภูมิเศรษฐศาสตร์	2 หน่วย	2 คาบ
2000-1503	คณิตศาสตร์ประยุกต์ 3	2 หน่วย	2 คาบ

2. หมวดวิชาชีพ

2.1 วิชาชีพเฉพาะ

2106-2101	งานไม้ 1	3 หน่วย	7 คาบ
2106-2111	งานปูน 2	3 หน่วย	7 คาบ
2106-2104	งานเขียนแบบก่อสร้าง 1	3 หน่วย	7 คาบ
2106-2109	เทคนิคก่อสร้าง 1	2 หน่วย	2 คาบ

3. กิจกรรม

2 คาบ

ภาคเรียนที่ 3

1. หมวดวิชาสามัญ

2000-1303	ประวัติการดำรงชาติไทย	2 หน่วย	2 คาบ
-----------	-----------------------	---------	-------

2000-1601	พลศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	1 หน่วย	2 คาบ
2. หมวดวิชาชีพ			
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน			
2001-0004	การจัดสิ่งแวดลอมเบื้องต้น	2 หน่วย	3 คาบ
2.2 วิชาชีพเฉพาะ			
2106-2103	งานก่อสร้างอาคาร 1	6 หน่วย	14 คาบ
2106-2105	งานเขียนแบบก่อสร้าง 2	3 หน่วย	7 คาบ
2106-2107	งานประมาณราคาก่อสร้าง 1	2 หน่วย	2 คาบ
3. กิจกรรม			2 คาบ
ภาคเรียนที่ 4			
1. หมวดวิชาสามัญ			
2000-1602	ครอบครัวศึกษาและความปลอดภัยในชีวิต	1 หน่วย	1 คาบ
2000-1401	วิทยาศาสตร์พื้นฐาน	2 หน่วย	3 คาบ
2. หมวดวิชาชีพ			
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน			
2001-0002	การจัดธุรกิจเบื้องต้น	2 หน่วย	3 คาบ
2.2 วิชาชีพเฉพาะ			
2001-0005	อาชีวอนามัยและความปลอดภัย	2 หน่วย	3 คาบ
2106-2112	งานก่อสร้างอาคาร 2	6 หน่วย	14 คาบ
2106-2113	งานเขียนแบบก่อสร้าง 3	3 หน่วย	7 คาบ
3. กิจกรรม			2 คาบ
ภาคเรียนที่ 5			
1. หมวดวิชาชีพ			
1.1 วิชาชีพเฉพาะ			
2106-2108	กฎหมายก่อสร้าง	2 หน่วย	2 คาบ
2106-2110	กลศาสตร์โครงสร้าง 1	2 หน่วย	2 คาบ
2106-2106	งานสำรวจ 1	2 หน่วย	2 คาบ
2106-2115	การประมาณราคาก่อสร้าง 2	2 หน่วย	2 คาบ
2106-2117	เทคนิคก่อสร้าง 2	2 หน่วย	3 คาบ
2106-5001	ฝึกงาน	4 หน่วย	
2. หมวดวิชาเลือกเสรี			
2106-6406	โครงสร้างเบื้องต้น 2	2 หน่วย	2 คาบ
3. กิจกรรม			2 คาบ

ภาคเรียนที่ 6

1. หมวดวิชาสามัญ

2000-1402	วิทยาศาสตร์อุตสาหกรรม	2 หน่วย	3 คาบ
2000-1103	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 2	2 หน่วย	2 คาบ

2. หมวดวิชาชีพ

2.1 วิชาชีพพื้นฐาน

2001-0003	การบริหารงานคุณภาพเพิ่มผลผลิต	2 หน่วย	3 คาบ
-----------	-------------------------------	---------	-------

2.2 วิชาชีพเฉพาะ

2100-1304	ไฟฟ้าเบื้องต้น	2 หน่วย	4 คาบ
2106-2116	การตรวจและควบคุมงานก่อสร้าง	2 หน่วย	2 คาบ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

2106-2512	การระดับ 1	2 หน่วย	6 คาบ
2106-2118	กลศาสตร์โครงสร้าง 2	2 หน่วย	2 คาบ
2106-6105	เขียนแบบคอมพิวเตอร์เบื้องต้น	2 หน่วย	4 คาบ
21066106	งานเชื่อมเบื้องต้น	2 หน่วย	4 คาบ

4. กิจกรรม

2 คาบ

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 ประเภท วิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาการก่อสร้าง จะต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชาต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต ดังโครงสร้างดังต่อไปนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	62 หน่วยกิต
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	8 หน่วยกิต
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	34 หน่วยกิต
2.3 วิชาชีพเลือก ไม่น้อยกว่า	16 หน่วยกิต
2.4 ฝึกงาน/โครงการ/โครงการวิชาชีพ	4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต

โครงสร้างนี้สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือ เทียบเท่าในประเภทวิชาอุตสาหกรรม สาขาวิชาการก่อสร้าง

แผนการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2540

ภาคเรียนที่ 1

1. วิชาพื้นฐาน

3000-1101	ภาษาไทยเพื่ออาชีพ 1	1 – 2 – 2
3000-1211	ภาษาอังกฤษเทคนิค 1	1 – 2 – 2
3000-1502	คณิตศาสตร์ 2	2 – 0 – 2
2. วิชาชีพเฉพาะ		
3106-2005	เทคนิคก่อสร้าง 1	2 – 0 – 2
3106-2007	การเขียนแบบก่อสร้าง	1 – 5 – 3
3106-2008	การประมาณราคาก่อสร้าง 1	1 – 3 – 2
3106-2011	ปฏิบัติงานก่อสร้าง	0 – 6 – 2
3. วิชาชีพพื้นฐาน		
3100-0101	กลศาสตร์วิศวกรรม 1	3 – 0 – 3
3100-0109	ความแข็งแรงของวัสดุ 1	3 – 0 – 3
ภาคเรียนที่ 2		
1. วิชาพื้นฐาน		
3000-1212	ภาษาอังกฤษเทคนิค 2	1 – 2 – 2
3000-1211	คณิตศาสตร์ 4	2 – 0 – 2
2. วิชาชีพเฉพาะ		
3106-2001	ระบบสุขาภิบาลในอาคาร	2 – 0 – 2
3106-2002	เครื่องจักรกลงานก่อสร้าง	2 – 0 – 2
3121-2002	การทดสอบวัสดุ	1 – 3 – 2
3121-2003	ทฤษฎีโครงสร้าง	3 – 0 – 3
3106-2004	การสำรวจเพื่อการก่อสร้าง	1 – 3 – 2
3106-2006	เทคนิคก่อสร้าง 2	2 – 0 – 2
3106-2009	การประมาณราคาก่อสร้าง 2	1 – 3 – 2
3. วิชาชีพเลือก		
3106-2101	การเขียนแบบก่อสร้าง 2	1 – 5 – 3
3101-2901	ฝึกงาน (ภาคฤดูร้อน)	* – * – 4
ภาคเรียนที่ 3		
1. วิชาพื้นฐาน		
3000-1406	วิทยาศาสตร์ 6	2 – 2 – 3
3000-1301	มนุษยสัมพันธ์	2 – 0 – 2
2. วิชาชีพเฉพาะ		
3106-2003	การจัดการและบริหารงาน	2 – 0 – 2
3121-2005	ปฐพีกลศาสตร์	2 – 3 – 3

3121-2001	คอนกรีตเทคโนโลยี	2 – 3 – 3
3. วิชาชีพเลือก		
3106-2105	การออกแบบโครงสร้างไม้และเหล็ก	3 – 0 – 3
3106-2412	การวิบัติของอาคาร	2 – 0 – 2
4. วิชาเลือกเสรี		
3000-3201	ภาษาอังกฤษเพื่อการอาชีพ	1 – 2 – 2
3000-1701	การเพิ่มผลผลิต	2 – 2 – 3
ภาคเรียนที่ 4		
1. วิชาพื้นฐาน		
3000-1602	จิตวิทยาการทำงาน	3 – 0 – 3
2. วิชาชีพพื้นฐาน		
3100-0121	คอมพิวเตอร์และการใช้งาน	1 – 2 – 2
3. วิชาชีพเฉพาะ		
3106-2010	การติดตั้งระบบท่อ	1 – 3 – 2
4. วิชาชีพเลือก		
3106-2104	การออกแบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก	3 – 0 – 3
3106-2110	โครงการงานก่อสร้างอาคาร	0 – 6 – 2
3106-2111	เทคนิคการตรวจและควบคุมงานก่อสร้าง	2 – 0 – 2
3106-2305	การบริหารและการจัดการงานก่อสร้าง	2 – 0 – 2
5. วิชาเลือกเสรี		
3106-3004	การวิเคราะห์โครงสร้าง	3 – 0 – 3
3000-1702	ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000	1 – 2 – 2

1.4 การดำเนินการจัดการเรียนการสอน

ปัจจุบันวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ตั้งอยู่เลขที่ 89 หมู่ที่ 12 ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม มีเนื้อที่ 54 ไร่ 1 งาน 84 ตารางวา มีอาคารเรียน 9 อาคาร และอาคารปฏิบัติการ 4 อาคาร และอาคารอื่น ๆ 3 อาคาร มีครู-อาจารย์ จำนวน 139 คน และมีนักศึกษา ปีการศึกษา 2545 จำนวนทั้งสิ้น 2,983 คน ซึ่งแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา และฝ่ายวางแผนและพัฒนา โดยปัจจุบันวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เปิดทำการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประกาศนียบัตรชั้นสูง(ปวส.) และช่างอุตสาหกรรมระบบทวิภาคี

ประเภทวิชาที่เปิดทำการสอน ประกอบด้วย อุตสาหกรรม คหกรรม และพาณิชยกรรม โดยแบ่งออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมเปิดสอน 5 สาขาวิชา 7 สาขางานดังนี้

1.1 สาขาวิชาเครื่องกล	สาขางานยานยนต์
1.2 สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง	สาขางานเครื่องมือกล
1.3 สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง	สาขางานเขียนแบบเครื่องกล
1.4 สาขาวิชาโลหะการ	สาขางานเชื่อมโลหะ
1.5 สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	สาขางานไฟฟ้ากำลัง
1.6 สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	สาขางานอิเล็กทรอนิกส์
1.7 สาขาวิชาการก่อสร้าง	สาขางานก่อสร้าง

2. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาพาณิชยกรรมเปิดสอน 1 สาขาวิชา 4 สาขางานดังนี้

2.1 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	สาขางานบัญชี
2.2 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	สาขางานการขาย
2.3 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	สาขางานเลขานุการ
2.4 สาขาวิชาพาณิชยกรรม	สาขางานคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชา คหกรรม เปิดสอน 3 สาขาวิชา 3 สาขางานดังนี้

3.1 สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย	สาขางานตัดเย็บเสื้อผ้า
3.2 สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ	สาขางานอาหารและ โภชนาการ
3.3 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์	สาขางานคหกรรมการผลิต

4. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.ทวิภาคี) รับผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เข้าศึกษาต่อ โดยใช้เวลา 3 ปี เป็นการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการฝึกงานในสถานประกอบการ เปิดสอน 2 สาขาวิชา 2 สาขางาน ดังนี้

4.1 สาขาวิชาเครื่องกล	สาขางานยานยนต์
4.2 สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง	สาขางานเครื่องมือกล

5. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอนหลักสูตร 2 ปี รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ปวช. เข้าศึกษาต่อ เปิดสอน 11 สาขาวิชา ดังนี้

5.1 สาขาวิชาช่างยนต์	สาขางานเทคนิคยานยนต์
5.2 สาขาวิชาเทคนิคการผลิต	สาขางานแม่พิมพ์พลาสติก และสาขางานแม่พิมพ์โลหะ

5.3 สาขาวิชาเทคนิคโลหะ	สาขางานเทคนิคงานเชื่อม อุตสาหกรรม
5.4 สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง	สาขางานเครื่องมือวัด อุตสาหกรรม
5.5 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	สาขางานเทคนิคระบบ โทรคมนาคมและสาขางาน เทคนิคคอมพิวเตอร์
5.6 สาขาวิชาช่างเขียนแบบเครื่องกล	สาขางานช่างเขียนแบบ เครื่องกล
5.7 สาขาวิชาการก่อสร้าง	สาขางานเทคนิคการก่อสร้าง
5.8 สาขาวิชาการบัญชี	
5.9 สาขาวิชาการตลาด	
5.10 สาขาวิชาเลขานุการ	
5.11 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	

6. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบหลักสูตรประโยค

มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) เข้าศึกษาต่อ เปิดสอน 4 สาขาวิชา

6.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	สาขางานเทคนิคสารสนเทศ
6.2 สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	สาขางานเครื่องมือกล
6.3 สาขาวิชาการบัญชี	
6.4 สาขาวิชาการตลาด	

1.5 การดำเนินงานฝ่ายปกครอง

งานปกครองนักศึกษาเป็นงานหนึ่งของการบริหารที่ส่งผลไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมของนักศึกษา สร้างเสริมให้มีความประพฤติ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม งานปกครองนักศึกษาจึงมีลักษณะเป็นงานส่งเสริมพัฒนา ควบคุมและแก้ไขความประพฤติของนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อย เพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนานักศึกษาให้มีคุณธรรมที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

งานปกครองและระเบียบวินัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างงานปกครองและระเบียบวินัยเป็นงานที่ควบคู่กันไป การปกครองนักศึกษาเป็นงานที่ให้ความคุ้มครองดูแลรักษา รวมทั้งการให้การอบรมศีลธรรมหน้าที่พลเมืองแก่นักศึกษาในสถานศึกษา เป็นงานการปกครองนักศึกษาตามหน้าที่และความ

รับผิดชอบของสถานศึกษาโดยตรง นอกจากนี้การปกครองนักศึกษายังเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาได้ฝึกการปกครองตนเองตามระบบประชาธิปไตยด้วย ทั้งการปกครองแบบวินัยในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญสำหรับนักศึกษาทุกคนเพื่อจะอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา เพราะระเบียบวินัยเป็นแบบแผนของความประพฤติของนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ควบคุมตนเองได้ ถ้านักศึกษาสามารถประพฤติตนและปฏิบัติตามระเบียบที่กำหนดไว้ก็ย่อมจะมีผลทำให้สมาชิกทุกคนในสถานศึกษาอยู่กันด้วยความสุข โดยไม่มีผู้ก่อกวน

2. ขอบข่ายของงานปกครองและระเบียบวินัยขึ้นอยู่กับจุดหมายของสถานศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ระเบียบวินัยเกี่ยวกับความประพฤติของนักศึกษา ได้แก่ การแต่งกาย ความสุภาพ ความมีมารยาทในการพูดจาในสถานศึกษา การตรงต่อเวลาในการเรียน การไม่ติดยาเสพติด ของมีเงินเมาและการก่อการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษา ระเบียบวินัยเกี่ยวกับความประพฤติในชั้นเรียน ได้แก่ การไม่แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อเพื่อนนักศึกษา ครูอาจารย์ และทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งการไม่กระทำทุจริตในการเรียนและการสอบ

2. วินัยในตนเอง

2.1 ความหมายของวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

วินัย (Discipline) หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับและข้อปฏิบัติ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2531 : 756)

กาญจนา มีพลัง (2532 : 9) กล่าวว่า การมีวินัยแห่งตน หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมให้เป็นไปตามความต้องการและระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมโดยเกิดจากการสำนึกตัวขึ้นมาเอง อันจะก่อให้เกิดความเจริญแก่ตนเองและต่อสังคม

ประภาพรรณ เอี่ยมสุภชาติ (2532 : 759) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่าหมายถึง การที่บุคคลสามารถบังคับควบคุมตนเองทั้งกาย วาจา ใจ ให้ประพฤติปฏิบัติได้เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และเป็นไปตามเงื่อนไขกฎเกณฑ์ กติกาหรือข้อตกลงที่สังคมกำหนดไว้ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการลงโทษหรือควบคุมและผู้ที่วินัยในตนเองนั้นจะเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม และแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่สังคมยอมรับทั้งต่อหน้าและลับหลัง

เพียว เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 10) ได้ให้ความหมายวินัย หมายถึง ระเบียบ ข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่ได้กำหนดไว้ เพื่อฝึกฝนให้บุคคลอยู่ในความถูกต้องมีเหตุผล ซึ่งจะก่อให้เกิดวินัยในตนเองที่จะทำให้บุคคลเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบของสังคม

พรรณทิพย์ พันทอง (2534 : 7) ได้กล่าวว่า การมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ หรือพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบของสังคมโดยเกิดจากความสำนึกตัวขึ้นมาเองแม้จะมีสิ่งเร้าจากภายนอก ซึ่งลักษณะของผู้ที่มีวินัยในตนเองประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ เคารพในสิทธิของผู้อื่น มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม มีความตรงต่อเวลา และยอมรับการกระทำของตนเอง

นิตยา วีระพันธ์ (2536 : 44) ได้ให้ความหมายวินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลสามารถประพฤติปฏิบัติตนด้วยความนึกคิดของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ถูกกาลเทศะ และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้อื่นและสังคมโดยส่วนรวม

กฤษฎี ภูพัฒน์ (2538 : 7) ได้ให้ความหมายวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่ตนเห็นว่า มีค่าทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมนั้นเกิดจากความต้องการและความเชื่อหรืออุดมคติของตน โดยไม่ได้เกิดจากการถูกบังคับจากอำนาจภายนอก

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) (2539 : 8-10) ให้ความหมายของวินัย คือ ระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์ ซึ่งจะตั้งอยู่ได้ดีเป็นผลสำเร็จได้ต้องอาศัยความเข้าใจพื้นฐาน คือ ต้องมองวินัยโยงไปกับธรรม (ธรรม คือ ความจริงของสิ่งทั้งหลายที่มีความเป็นเหตุปัจจัยของสิ่งทั้งหลายที่เกิดขึ้นโดยเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน วินัยจึงมีที่มาจากกฎธรรมชาติที่นำมาวางเป็นกฎในหมู่มนุษย์)

กูด (ณัฐพร สดามารณ์. 2540 : 9 ; อ้างอิงจาก Good. 1959 : 185-186) ได้ให้ความหมายคำว่าวินัยหมายถึงกระบวนการหรือผลของการควบคุมหรือการบังคับความต้องการแรงกระตุ้น ความปรารถนา หรือความสนใจเพื่อให้เป็นไปตามอุดมคติหรือให้ได้มาซึ่งพฤติกรรมที่มีประสิทธิภาพเชื่อถือได้ และกล่าวถึงความมีวินัยในตนเองว่าหมายถึงการบังคับควบคุมพฤติกรรมของบุคคลไม่ใช่โดยอำนาจภายนอก แต่หากหมายถึงการบังคับโดยอำนาจภายในของบุคคลนั่นเอง และเป็นอำนาจที่เกิดจากการเรียนรู้หรือการยอมรับในคุณค่าอันหนึ่งอันใดซึ่งสามารถทำให้บุคคลสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) ได้ให้ความหมายของวินัย ไว้ว่าวินัย หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระบบระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม ซึ่งคนส่วนมากเห็นว่าวินัยเกิดจากการดูแลควบคุมในระยะแรกที่เด็กยังเยาว์ การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและการแนะนำบอกกล่าวด้วยเหตุผล โดยไม่รู้สึกรู้ว่าถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเคยชินที่ดีและเกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม ส่วนมากการใช้วินัยภายนอกมักเกิดในลักษณะภาวะจำยอม

เกรงกลัวอำนาจและการลงโทษ มักถูกควบคุมให้ปฏิบัติหรือเสริมแรง เช่น ให้รางวัลหรือลงโทษ ทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะจำใจและไม่เต็มใจ

กรมวิชาการ (2541 : 39) ได้กำหนดความหมายของวินัย คือ โครงสร้างของความเป็นคน Control สิ่งที่ดีจะได้ไม่ต้องเสียหายเพราะความไม่ดี ซึ่งเป็นสิ่งตรงกันข้าม รู้จักขอบเขตของตนเองเอาชนะอะไรก็ได้แต่อยากให้เอาชนะตนเองและของผู้อื่น

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 3) ได้ให้ความหมายความมีวินัยคือ คุณลักษณะจิตใจและพฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตามระเบียบกฎกติกาของสังคมเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและของส่วนรวม

อิงลิชและอิงลิช (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 16 ; อ้างอิงจาก English and English. 1958 : 487) ได้ให้ความหมายของการมีวินัยในตนเองว่า วินัยในตนเองเป็นลักษณะของการนำตนเอง การควบคุมหรือการบังคับตนเองโดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติที่บุคคลสร้างขึ้นสำหรับตนเอง หรือเป็นการควบคุมตนเองหมายถึง ความสามารถในการรู้จักบังคับหรือควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นแรงกระตุ้น หรือเป็นการเสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่มีเป้าหมายที่ดีกว่าเดิม

ออซูเบล (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 16 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459) กล่าวถึงการมีวินัยในตนเองว่าหมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมาตามจิตสำนึกของตนซึ่งจะมีหน้าที่คือ

1. เป็นการอบรมนิสัยและฝึกคนให้มีพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐาน
2. ทำให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาวะของตน คือ สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เชื้อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ รู้จักควบคุมอารมณ์และมีความอดทน
3. เกิดจากมโนธรรมภายในจิตใจที่มาจากการสะสมประสบการณ์และมีพัฒนาการมาเป็นลำดับ
4. สร้างความมั่นคงทางอารมณ์ให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพราะกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมยอมรับจะเป็นกรอบแนวความคิดที่บุคคลนั้นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้เหมาะสมและแนวความคิดนี้ก็จะพัฒนาจนกลายเป็น “วินัยในตนเอง”

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 16) ได้ให้ความหมาย วินัยในตนเองหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกว่าเป็นค่านิยมที่ดีงาม แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทำการใดๆ อันเป็นผลที่ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและบุคคลอื่นในอนาคตและจะต้องเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและบุคคลอื่นโดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมและสิทธิของผู้อื่น

วินเซนต์ (ธิดิมา จักรเพชร. 2544 : 10 ; อ้างอิงจาก Vincent. 1961 : 42-43) กล่าวว่า วินัยในตนเอง คือการที่บุคคลไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นผลให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนในอนาคต หรือการไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัวและสิทธิของผู้อื่น รวมทั้งหมายถึง การที่บุคคลนั้นกระทำสิ่งที่ตนไม่อยากทำ แต่การกระทำนั้นช่วยให้ความต้องการและสิทธิของบุคคลอื่นๆ ได้รับการตอบสนองหรือกระทำในสิ่งอันเป็นผลให้ผู้นั้นประสบผลสำเร็จในอนาคต

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า วินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับ ปฏิบัติตนตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม ตรงต่อเวลา เคารพในสิทธิของผู้อื่น ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น มีค่านิยมที่ดีงาม เชื้อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ และมีความอดทน

2.2 ความสำคัญของวินัยในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความสำคัญของวินัยในตนเองไว้หลายท่าน ดังนี้

เชาวิ มณีวงศ์ (ม.ป.ป. : 168) ช่วยให้นักศึกษาควบคุมดูแลตนเอง และสังคมส่วนรวมได้ด้วยความสะดวก เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเล่าเรียน การทำงาน ช่วยนำคนไปสู่การทำความดี ความเจริญ เว้นข้อห้าม ทำตามคำสั่งบางประการเพิ่มพลังในการทำงาน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สังคมเป็นสุขร่มเย็น ดังนั้นพอสรุปความสำคัญของวินัยได้ว่า วินัยช่วยให้คนมีระเบียบในตัวเอง ลดความขัดแย้ง เกิดความสามัคคี ดำรงตนอยู่ในสังคม และทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา (ม.ป.ป. : 9) นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยาเชื่อว่าวินัยมีพื้นฐานมาจากวัยแรกของชีวิต มีการเรียนรู้การเลียนแบบและฝึกฝนจากบุคคลและสังคมที่แวดล้อมไปพร้อมๆ กับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดการซึมซับคุณธรรมขึ้นภายใน ทำให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล

คนส่วนมากเห็นว่าวินัยเกิดจากการดูแล ควบคุม ในระยะแรกที่เด็กยังเยาว์ การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและการแนะนำบอกกล่าวด้วยเหตุผลโดยไม่รู้สึกว่าถูกบังคับเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อสร้างความเคยชินที่ดีและเกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม ส่วนมากการใช้วินัยภายนอกมักเกิดในลักษณะของการภาวะจำยอม เกรงกลัวอำนาจและการลงโทษ มักถูกควบคุมให้ปฏิบัติ จึงมีการเสริมแรง ให้รางวัลหรือลงโทษ ทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะจำใจและไม่เต็มใจ

เมื่อเด็กเริ่มมีเหตุผล สามารถเข้าใจผลของการกระทำที่เกิดขึ้น และรู้จักคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นและประโยชน์สุขของส่วนรวม การพัฒนาวินัยโดยใช้เหตุผล ให้เด็กมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง กฎเกณฑ์หรือระบบระเบียบ และช่วยกันดูแลให้ปฏิบัติตามข้อตกลง

เหล่านั้นเพื่อความสงบสุข จะช่วยฝึกให้เด็กรู้จักควบคุมตนเองเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม นับว่าเป็นการพัฒนาวินัยในตนเองที่ทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง

วินัยทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์กัน วินัยภายนอกเป็นสิ่งจำเป็นในกรณีที่เด็กยังเล็กมาก และขาดความรู้ความเข้าใจ หรือเป็นสิ่งใหม่ที่ต้องการให้ปฏิบัติอย่างรวดเร็ว อาจใช้คำสั่ง กฎหรือกฎหมายต่าง ๆ เพื่อให้ปฏิบัติตาม วินัยภายนอกที่ใช้กับเด็กและเยาวชนในลักษณะบังคับทำให้เกิดการต่อต้านและนำไปสู่ปัญหาวิกฤติของวินัยในเวลาต่อมา ดังนั้นจึงต้องมีการโน้มน้าวให้เข้าใจเหตุผลก่อนที่จะใช้กฎระเบียบจะทำให้เกิดความเต็มใจและพร้อมที่จะกระทำ ความรักความอบอุ่นหรือความเป็นกัลยาณมิตรและความมีเหตุผลจึงมีความสำคัญต่อการปลูกฝังวินัยอย่างยิ่ง

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 228) ได้กล่าวว่า วินัยมีความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศในการเรียน ทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดีในการเล่าเรียนของนักศึกษา หากห้องเรียนขาดระเบียบวินัยย่อมจะทำให้โรงเรียนหรือห้องเรียนกลายเป็นอาณาจักรแห่งความวุ่นวายไปในที่สุด

กิตติพงษ์ วรจำปา (2536 : 21) ได้กล่าวว่า วินัยเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีวินัยในตนเองและเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมืองอันจะเป็นผลดีต่อความเจริญของประเทศชาติ วินัยยังมีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม ส่งเสริมให้คนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศไปสู่ความเป็นประชาธิปไตย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์. 2537 : 10 ; อ้างอิงจาก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2528 : 21) ความสำคัญของวินัยในตนเอง มีความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ที่เหมาะที่ควรให้นักศึกษาโดยประพฤติปฏิบัติ
2. เป็นการเตรียมตัวนักศึกษาให้เป็นพลเมืองดี สามารถปกครองตนเองได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เป็นการรักษาชื่อเสียงและเกียรติภูมิของโรงเรียน ให้สมกับเป็นสถาบันการศึกษา

เพค (กฤษณี ภูพัฒน์. 2538 : 7 ; อ้างอิงจาก Peck. 1958 : 247-250) ได้ศึกษาและพบว่า การที่เด็กมีความรู้สึกรับผิดชอบสูงขึ้นอยู่กับการส่งเสริมด้านวินัย จากการสังเกตพฤติกรรมของพ่อแม่ พบว่า ความใส่ใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่กับลูก การให้ความรักของพ่อแม่เป็นการส่งเสริมวินัยที่ได้ผลทำให้เด็กมีการควบคุมจากภายในอย่างแท้จริง

มุสเสน (กฤษณี ภูพัฒน์. 2538 : 7 ; อ้างอิงจาก Mussen. 1969 : 335-341) ได้ศึกษาวิจัยและพบว่า นอกจากให้ความรักแล้วการส่งเสริมวินัยให้แก่เด็กโดยใช้เหตุผลจะเป็นการส่งเสริมวินัยที่ได้ผลดีที่สุดช่วยพัฒนาสติปัญญาของเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจเหตุผลหรือมาตรฐานสังคมที่พ่อแม่ต้องการและจะทำให้เด็กมีวินัยในตนเองสูง

กฤษณี ภูพัฒน์ (2538 : 8) ได้กล่าวว่า วินัยในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริม เนื่องจากเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) กล่าวว่า นักจิตวิทยาและนักสังคมวิทยา เชื่อว่าวินัยมีพื้นฐานมาจากวัยแรกของชีวิตมีการเรียนรู้ การเลียนแบบและฝึกฝนจากบุคคล และสังคมที่แวดล้อมไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องจนเกิดการซึมซับคุณธรรมขึ้นภายใน ทำให้เกิดพฤติกรรมจริยธรรมและคุณธรรมของบุคคล คนส่วนมากเห็นว่าวินัยเกิดจากการดูแล ควบคุม ในระยะแรกที่เด็กยังเยาว์ การกระทำเป็นแบบอย่างที่ดีและการแนะนำบอกกล่าวด้วยเหตุผล โดยไม่รู้สึกว่าถูกบังคับนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นทั้งนี้เพื่อสร้างความเคยชินที่ดีและเกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม ส่วนมากการใช้วินัยภายนอกมักเกิดในลักษณะของภาวะจำยอม เกรงกลัวอำนาจและการลงโทษ มักถูกควบคุมให้ปฏิบัติหรือเสริมแรงเช่นให้รางวัลหรือลงโทษ ทำให้เด็กตกอยู่ในภาวะจำใจไม่เต็มใจ เมื่อเด็กเริ่มมีเหตุผล สามารถเข้าใจผลของการกระทำที่เกิดขึ้นและรู้จักคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นและประโยชน์สุขของส่วนรวม การพัฒนาวินัยโดยใช้เหตุผลให้เด็ก มีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลง กฎเกณฑ์หรือระบบระเบียบและช่วยกันดูแลให้ปฏิบัติตามข้อตกลงเหล่านั้น เพื่อความสงบสุขจะช่วยฝึกให้เด็กควบคุมตนเองเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม นับว่าเป็นการพัฒนาวินัยในตนเองที่ทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของตนเอง

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2541 : 61) ได้กล่าวว่า วินัยคือ สมรรถภาพในการควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามความประสงค์ ซึ่งหมายความว่าต้องควบคุมกาย วาจา ใจ และพฤติกรรมทั้งหมดของคนให้ดำรงอยู่ หรือให้เคลื่อนไหวอย่างมีวินัยหรือมีแบบแผนที่เหมาะสมที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

ไพโรจน์ สมงาม (2541 : 22) ได้กล่าวว่า วินัยมีความสำคัญ คนต้องมีวินัย ถ้าไม่มีวินัยจะเป็นคนป่าเถื่อน ไม่มีการศึกษา ไม่มีระเบียบ แต่มีแค่สัญชาตญาณ วินัยมาพร้อมกับคนคือในตัวคนนี้มีกลไกของความมีวินัยอยู่แล้ว คนจะปฏิบัติตามวินัยเท่านั้นซึ่งวินัยต่อกฎไกของความเป็นมนุษย์และมนุษย์รู้จักดี รู้จักชั่ว รู้จักถูก รู้จักผิด

จากความสำคัญของวินัยในตนเองที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของวินัยในตนเองหมายถึง พฤติกรรมที่ได้รับจากการมีวินัย ซึ่งจะช่วยให้เกิดระเบียบขึ้นในตนเอง ลดความขัดแย้งกับผู้อื่น เกิดความสามัคคี ควบคุมดูแลตนเองได้ดีขึ้น ช่วยนำทางไปสู่การทำความดี เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง

และสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรมเกิดขึ้นในตนเอง และเป็นเครื่องมือปลูกฝังสิ่งที่ดีงามที่เหมาะสม ที่ควรให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติ เพื่อเป็นพลเมืองที่ดี

2.3 คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเอง

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของ ประชากร ซึ่งการพัฒนาประเทศให้ลุล่วงดังเป้าหมายนั้น สิ่งสำคัญที่สุดจะต้องพัฒนาคุณภาพ ประชากรให้เป็นบุคคลที่มีวินัยในตนเอง และการปลูกฝังวินัยในตนเองให้แก่เยาวชน จึงเป็นการ พัฒนาบุคคลที่จำเป็นยิ่ง มีนักการศึกษาและผู้วิจัยได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของวินัย ในตนเองไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2537 : 5-6) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของวินัยไว้ดังนี้

① ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัยไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือ วินัยในตนเองย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจเชื่อมั่นระหว่างสมาชิก ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัวเมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มี สัมพันธภาพที่ดีย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้และปรับตัว ในสิ่งใหม่ ๆ อันจะเป็นกำลังที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

2. ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของ สังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของ บุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

3. ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจ อย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ซึ่งผู้ ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด ดังนั้นการมีวินัยตรงต่อเวลา จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนั้นการมีวินัยในตนเอง เกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานทางธุรกิจก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของ ประเทศมีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

4. ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็น ของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตน และตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวางรวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และการหมั่นตรวจสอบการบริหารงานของคณะรัฐบาล อย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัย ในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยให้การพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างง่าย

ณัฐพร สดามรณ์ (2540 : 21) กล่าวว่า วินัยในตนเองนั้น เป็นเป้าหมายที่สังคม ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก คงอยู่และพัฒนาขึ้นไปในระดับเยาวชน และติดตัวไปจนตลอดชีวิต

เพราะว่าวินัยนั้นเป็นเครื่องกำหนดทิศทางให้กับสมาชิกในสังคมให้ยึดถือ และประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หากปราศจากวินัยแล้ว การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็จะวุ่นวายสับสนเนื่องจากแต่ละคนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน แต่หากทุกคนในสังคมมีวินัยที่เกิดขึ้นจากจิตใจของตนเอง คือมีวินัยในตนเอง ก็จะทำให้บุคคลนั้นทำอะไรด้วยความมีเหตุผล มีความอดทน สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองมีความเชื่อมั่นในการทำความดี ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์สังคมและหมู่คณะ และเป็นผู้ที่สามารถพึ่งตนเองได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ตนเองสามารถดำรงชีพได้อย่างมีความสุขแล้ว ยังเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

โครว์ และโครว์ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 34 ; อ้างอิงจาก Crow and Crow. 1962 : 398) อธิบายไว้ว่า การสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กจะเป็นการถ่ายทอดการเรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของสังคมของเขา เพื่อให้มีพฤติกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย การสร้างวินัยในตนเองจะช่วยให้เขาได้กระทำสิ่งที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เขาก็จะรู้สึกพอใจด้วยเช่นกัน

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 35) กล่าวว่า วินัยจะช่วยกำหนดทิศทางให้สมาชิกในสังคมประพฤติปฏิบัติในแนวทางเดียวกันเพื่อความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม ถ้าหากปราศจากวินัยแล้วการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมแต่ละกลุ่มก็ย่อมจะวุ่นวายสับสน เพราะแต่ละบุคคลจะมีความแตกต่างกัน ทั้งในระดับการศึกษา ความรู้ จิตใจ การอบรมเลี้ยงดู และความต้องการในด้านต่าง ๆ เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันถ้าคนในสังคมนั้นๆ มีวินัยในตนเองจะทำให้บุคคลนั้นมีความประพฤติที่มีเหตุผล มีความอดทน มั่นคงทางอารมณ์และเป็นผู้มีจริยธรรม ซึ่งจะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข การพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กหรือเยาวชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยทำให้เด็กหรือเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตของตนอย่างถูกต้องมีเหตุผล และเลือกทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมอยู่อย่างมีความสุขไม่สร้างปัญหาให้แก่สังคมที่ตนอยู่และยังช่วยพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นด้วย

ออซูเบล (ธิดิมา จักรเพชร. 2544 : 19 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1965) กล่าวว่า การปลูกฝังความมีระเบียบวินัยในตนเองซึ่งเป็นวัฒนธรรมของสังคมให้แก่เด็กจะช่วยให้เด็กมีลักษณะดังนี้

- เรียนรู้มาตรฐานการกระทำหรือความประพฤติที่สังคมยอมรับ
- มีวุฒิภาวะทางด้านต่างๆ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพดี เช่น เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอดทนต่อความคับข้องใจได้
- มีมโนธรรมที่ดี มีศีลธรรม
- มีความปลอดภัยทางอารมณ์

จากการศึกษาคุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า คุณค่าและประโยชน์ของวินัยในตนเองหมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีวินัยในตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกให้ดีขึ้น มีบุคลิกภาพที่ดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าแสดงออก มีความซื่อสัตย์ มีเหตุผล อุดหนุน ฟังตนเองได้ ปฏิบัติตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคมได้ดี สามารถพัฒนาสังคมให้ดียิ่งขึ้น และยังเกิดมโนธรรมและศีลธรรมกับตนเอง

2.4 คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา (ม.ป.ป. : 8-9) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้มีวินัยดังนี้

1. การควบคุมตนเอง
2. การยอมรับในผลงานการกระทำของตนเอง
3. การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
4. การตรงต่อเวลา
5. ความมีเหตุผล
6. การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม
7. การเคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

✓ แจ่มจันทร์ เกียรติกุล (2531 : 7) ได้สรุปพฤติกรรมผู้ที่มีวินัยในตนเองได้ 4 ลักษณะคือ

1. มีความตั้งใจในการทำงาน
2. เคารพสิทธิของผู้อื่น
3. การตรงต่อเวลา
4. การปฏิบัติตามระเบียบของห้องเรียน

กัลยา สุวรรณรอด (2537 : บทคัดย่อ) พบว่าองค์ประกอบการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาที่ชัดเจนมีเพียง 6 องค์ประกอบคือ

1. ความรับผิดชอบ
2. ความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ความซื่อสัตย์
4. การตรงต่อเวลา
5. ความอดทน

✓ กฤษฎี ภูพัฒน์ (2538 : 8) สรุปว่าบุคคลที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะและพฤติกรรม ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจจริง จิตใจมั่นคง

สิทธิของผู้อื่น

4. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ไม่เกรงใจโดยปราศจากเหตุผลและมีความเคารพ

5. ทำตามกฎหมายเกณฑ์ของสังคม

6. มีลักษณะความเป็นผู้นำ

7. มีความอดทน

8. มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีเหตุผล

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 3) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้มีวินัยดังนี้

1. สามารถควบคุมตนเองทางกาย วาจา ใจ รักความจริงไม่พูดปด

2. สามารถพึ่งพาตนเอง เช่นการรับผิดชอบในกิจวัตรประจำวัน

3. สามารถทำกิจกรรมหรืองานให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง

4. สามารถจัดเก็บสิ่งของให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

5. รู้จักรักษาสีของของตนเองและผู้อื่น

6. มีระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา

7. ปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาได้อย่างถูกต้อง

8. แสดงความคิดเห็นของตนเอง อีกทั้งฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

9. เคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

บาร์ค (ณัฐพร สตาภรณ์. 2540 : 27 อ้างอิงจาก Baruch. 1949 : 4-5) สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. มีความรับผิดชอบ

3. ปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบของสังคม

✓ ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง (2540 : 37) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมทางจริยธรรม ดังนี้

1. ความมีระเบียบวินัย

2. ความรับผิดชอบ

3. ความขยันหมั่นเพียร

4. ความซื่อสัตย์สุจริต

5. ความอดทน

6. ความสามัคคี

สมบูรณ์ สิงห์คำปอง (2542 : 38) ได้สรุปผู้ที่มีวินัยในตนเองมีพฤติกรรมการแสดงออกดังนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. มีความเป็นผู้นำ

3. มีความรับผิดชอบ

4. มีความตรงต่อเวลา
5. เคารพสิทธิของผู้อื่น
6. มีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม
7. มีลักษณะมุ่งอนาคต
8. มีความซื่อสัตย์สุจริต
9. มีความขยันหมั่นเพียรและรู้จักเสียสละเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ออซูเบล (อรรณ พานิขปฐมพงศ์. 2542 : 17 ; อ้างอิงจาก Ausubel. 1968 : 459-460)

เสนอว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองจะมีคุณลักษณะ ดังนี้คือ

1. ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม
2. เชื่อมั่นในตนเอง
3. พึ่งพาตนเองได้
4. ควบคุมอารมณ์ได้
5. อุดหนุน

✕ กมลนันท์ รังสยาธร (2543 : 31) ได้สรุปคุณลักษณะของการที่พ่อแม่ให้คำแนะนำ
สั่งสอนจนทำให้มีพฤติกรรมที่ดีได้แก่

1. การรักษาและควบคุมสติอารมณ์
2. สามารถตัดสินใจได้
3. แสวงหาความรู้เพิ่มเติม
4. ความขยันหมั่นเพียร
5. การมีเหตุผล
6. การแบ่งปัน
7. ความอดทน
8. การเสียสละ
9. การตรงต่อเวลา
10. ความซื่อสัตย์
11. ความรับผิดชอบ

วิกกินส์ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 19 ; อ้างอิงจาก Wiggins. 1971 : 289) ได้
อ้างถึงการศึกษาของโกซ์ (Gough) ซึ่งศึกษาถึงการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเองและ
พบว่าผู้ที่มีวินัยในตนเองสูงจะมีคุณลักษณะ ดังนี้คือ

1. มีความรับผิดชอบมาก
2. มีความวิตกกังวลน้อย
3. มีความอดทน
4. ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20) ได้สรุปพฤติกรรมของผู้มีวินัยในตนเองตาม
คุณลักษณะต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังนี้คือ

1. การปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของสังคม
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
3. มีความตั้งใจจริง
4. สามารถควบคุมอารมณ์ได้
5. มีความอดทน
6. ตรงต่อเวลา
7. มีความรับผิดชอบ
8. มีความเป็นผู้นำ

จากคุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า
คุณลักษณะของผู้มีวินัยในตนเองหมายถึงเมื่อบุคคลได้เกิดวินัยในตนเองขึ้นแล้วนั้นจะทำให้เกิด
คุณลักษณะและพฤติกรรมที่ดีเกิดขึ้นหลากหลายประการเช่น มีระเบียบขึ้น ควบคุมตนเองได้
ยอมรับในความคิดของตนเองและผู้อื่น เห็นประโยชน์ส่วนรวม ตรงเวลา มีเหตุผล เคารพ
ในสิทธิของผู้อื่น ตั้งใจทำงาน มีความรับผิดชอบ เชื่อมั่นในตนเอง ซื่อสัตย์ อดทน มีความ
เป็นผู้นำ พึ่งพาตนเองได้ มีความขยัน รู้จักรักสามัคคี ควบคุมอารมณ์ได้ดี ตัดสินปัญหาได้
และรักษากฎระเบียบของสังคม สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาการมีวินัย
ในตนเอง ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

2.4.1 ความเชื่อมั่นในตนเอง

การมีวินัยในตนเองนั้นสามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกให้เกิดความ
เชื่อมั่นในตนเอง โดยมีลักษณะความมั่นใจและเชื่อมั่นในตนเองในการแสดงออกด้วยการกระทำ
ที่ถูกต้องและดีงามในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531 : 4) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง
หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการกระทำ และคำพูดที่เหมาะสมใน
สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน

สมิต อาชนิจกุล (2533 : 92-94) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง
หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จในด้านการกล้าแสดงออก
การพึ่งพาตนเอง การรู้จักนับถือตนเอง มีความคิดอ่านเป็นของตนเองไม่ตกเป็นทาสความคิด
ผู้อื่น มีความกล้าหาญ ไม่ห่อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ

สนธยาพรรษ์ ยาท้วม (2538 : 48) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง
หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ในด้านการกล้า

แสดงออก เป็นตัวของตัวเอง ฟุ้งตนเอง รับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่วิตกกังวล

ชิตชนก รุ่งแสง (2541 : 22) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นคุณลักษณะที่บุคคลพึงมี เพราะทำให้มีกำลังใจในการทำงาน สามารถเอาชนะต่ออุปสรรคที่จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จในชีวิตได้

เยาวเรศ สุนน (2542 : 23) ได้ให้ความหมายว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีความมั่นใจ ภูมิใจในตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง ฟุ้งตนเองกล้าแสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัวความล้มเหลว ไม่ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่วิตกกังวล

สมิท (เยาวเรศ สุนน 2542 : 22 ; อ้างอิงจาก Smith. 1961 : 185) ได้กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความพึงพอใจในตนเอง ความภูมิใจในตนเองหรือการยอมรับตนเอง มีความขัดแย้งในตนเองน้อย มีความวิตกกังวลต่ำ มีความมั่นคงทางจิตใจและฟุ้งตนเอง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกด้วยการกระทำที่เหมาะสม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่บุคคลควรมีและเป็นความสามารถของบุคคลในการทำงานต่างๆ ให้สำเร็จ กล้าแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ฟุ้งพาตนเองได้ รู้จักนับถือตนเอง มีความคิดเป็นของตัวเอง ไม่ท้อถอยกล้าตัดสินใจในทุก ๆ เรื่อง มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถเอาชนะต่ออุปสรรค มีความเป็นผู้นำและมีความภาคภูมิใจในตนเอง เชื่อมั่นในตนเองทุก ๆ เรื่อง

การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นวิธีการฝึกเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลเพื่อสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการแสดงออกในด้านความเชื่อมั่นในตนเองให้มากขึ้น โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมิต อาชนิจกุล (2533 : 93) ได้เสนอวิธีฝึกฝนให้ตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองดังนี้

- 1) ต้องรู้ว่า ตนเองเป็นที่พึ่งแห่งตนเองและหมั่นช่วยตนเองให้มากที่สุด
- 2) ต้องรู้จักนับถือตนเอง เชื่อในความสามารถของตนและไม่ถูกเหยียดหยาม

ตนเอง

- 3) ต้องฝึกให้มีความคิดอ่านเป็นของตนเอง ไม่ตกเป็นทาสความคิดของผู้อื่น
- 4) อย่าคิดว่าทำไม่ได้ จงคิดเสมอว่าเราทำได้

5) ต้องฝึกหัดปลูกฝังอุปนิสัยที่ดี ได้แก่ ความเป็นผู้ไม่รู้จักหมดหวัง ความไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบาก ความเป็นผู้มีหัวใจเข้มแข็ง ความกล้าหาญและไม่ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ การหาเหตุผลให้ถูกต้อง ความวินิจัยที่ถูกต้อง

มาลีนี้ จุฑะรพ (2537 : 300-301) ได้เสนอวิธีฝึกให้มีความกล้าและความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนี้

- 1) แสดงความรู้สึกออกทางวาจา
- 2) แสดงอารมณ์ออกทางสีหน้าตามความเหมาะสม เช่น ยิ้ม หัวเราะหรือหน้าบึ้ง
- 3) ให้แสดงความรู้สึกว่าเห็นด้วย กับการที่คนอื่นแสดงความคิดเห็น
- 4) แสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงตนให้มีชีวิตชีวาขึ้นในขณะนั้น คือพยายามยิ้ม หัวเราะ ฯลฯ

- 5) จัดกิจกรรมฝึกความจำเพื่อฝึกความกล้าจนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

ชิตชนก รุ่งแสง (2541 : 23) สรุปว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จทำให้เกิดความรู้สึกและมีทัศนคติทางบวก กล้าที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก

เยาวเรศ สุนน (2542 : 25) สรุปว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองสามารถทำได้ โดยการฝึกฝนเองให้เป็นผู้ที่เชื่อในความคิดและความสามารถของตนเอง พึ่งตนเอง กล้าแสดงออกไม่หมดหวัง ไม่หวาดหวั่นต่อความยากลำบากและไม่ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองสามารถทำได้โดยการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในความคิดและความสามารถของตนเอง และต้องฝึกให้มีความคิดอ่านเป็นของตนเอง โดยฝึกหัดปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีให้กับตนเอง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับตนเองให้มากขึ้น

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง (วินัย ธรรมศิลป์. 2527 : 4-5 ; ทักษิมา ระเบียบดี 2529 : 5) ได้เสนอลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

- 1) มีจิตใจมั่นคง
- 2) กล้าแสดงออก
- 3) มีความเป็นผู้นำ
- 4) กล้าตัดสินใจ
- 5) กล้าเผชิญความจริง
- 6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 7) การไม่คล้อยตามผู้อื่นโดยไร้เหตุผล
- 8) ความสามารถคิดสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ
- 9) ความรับผิดชอบในการให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในการทำงาน
- 10) ความเพียรพยายามเพื่อสู่เป้าหมาย

11) ความสามารถแก้ปัญหาได้

อัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531 : 4) ได้เสนอลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ ดังนี้

- 1) กล้าแสดงออก
- 2) การพึ่งตนเอง
- 3) การเป็นตัวของตัวเอง
- 4) การมีความรับผิดชอบ
- 5) การมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

เยาวเรศ สุนน (2542 : 24) สรุปว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองประกอบด้วย การมีจิตใจมั่นคง เป็นตัวของตัวเอง พึ่งพาตนเอง มีความเป็นผู้นำกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญความจริง มีความรับผิดชอบ มีความเพียรพยายาม เพื่อสู่เป้าหมาย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดี

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีลักษณะและพฤติกรรมในการแสดงออก เช่น มีจิตใจมั่นคง กล้าแสดงออก มีความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้ การเป็นตัวของตัวเอง ทำงานได้สำเร็จ พึ่งพาตนเอง รู้จักนับถือตนเอง ไม่ท้อถอย

2.4.2 ความรับผิดชอบ

การมีวินัยในตนเองนั้นสามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกให้เกิดการมีความรับผิดชอบเกิดขึ้นในตนเอง โดยมีความมุ่งมั่นตั้งใจ ที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความพากเพียร ละเอียดยรอบคอบ เอาใจใส่ต่องาน เคารพระเบียบและยอมรับผลการกระทำของตนเอง โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กรรณาภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์ (2541 : 34) สรุปว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันและละเอียดยรอบคอบเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามมุ่งหมาย และแม้ว่าผลงานที่ออกมาจะประสบกับความล้มเหลว ก็ยอมรับผลแห่งการกระทำนั้นด้วยความเต็มใจ

ฟังก์และแวกแนลล์ (คำเนิง อยู่เลิศ. 2541 : 19 ; อ้างอิงจาก 2095 Funk and Wagnall. 1961 : 1073) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้สามารถจัดการกับการใช้จ่ายและทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังคงสามารถสนองต่อหน้าที่ ขอดกกลงตามที่ตั้งไว้ในอุดมคติ กฎของศีลธรรม และหลักธรรมอีกด้วย

ฟลิปโป (กรรณารณ์ ดวงแจ่มกาญจน์. 2541 : 32 ; อ้างอิงจาก Flippo. 1966 : 122) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ ความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ซึ่งบราวน์และโคห์น (Browne and Cohn. 1958 : 58) กล่าวถึง ลักษณะความรับผิดชอบว่า คือ ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคการทำงานอย่างแข็งขันมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีกว่าเดิม ผู้ที่มีความรับผิดชอบต้องเป็นผู้ที่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตและตรงต่อเวลา

สมบุรณ์ สิงห์คำป้อง (2542 : 42) สรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นการยอมรับในการกระทำของตนเอง การยอมรับการกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะถูกหรือผิด ไม่ปัดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบทำให้บุคคลปฏิบัติตามหน้าที่

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 65) สรุปว่า ความรับผิดชอบ หมายถึงความสนใจ ความตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม และละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การรักษาสิทธิหน้าที่ของตน ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบหมายถึงความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายด้วยความละเอียดรอบคอบและกระทำด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้งานนั้นดีขึ้น และกล้าแสดงออกถึงการรับผิดชอบและรับชอบในการกระทำของตน รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี เอาใจใส่ในการทำงานเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

การปลูกฝังความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมตั้งแต่วัยเด็กและจะพัฒนาไปเรื่อยๆ ดังนั้น การปลูกฝังความรับผิดชอบ ผู้ใหญ่จึงต้องคอยอบรมและปลูกฝังในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม โดยนักการศึกษาได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

เสรี อินทร์คง (2535) ได้สรุปข้อเสนอแนะในการปลูกฝังความรับผิดชอบการทำงานของบุคคลว่า ควรฝึกให้มินิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วัยเด็กทั้งทางบ้านและทางโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานที่ง่าย ๆ เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น ไม่ปัดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นขั้นเป็นอันโดยไม่ละทิ้งงานที่ทำไว้แล้ว ชี้แจงให้เด็กรู้ขอบเขตหน้าที่การงานของตนว่ามีอะไรบ้าง เพื่อมิให้ก้าวล่วงงานของคนอื่น ๆ และต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

✓ รตินันท์ ไมตรีจิต (2537 : 44) กล่าวว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักศึกษา ควรปลูกฝังให้เหมาะสมกับวัย การสอนความรับผิดชอบแก่นักศึกษาในโรงเรียนนั้น นอกจาก

จะสอนในเนื้อหาหรือการบอกกล่าวแล้ว วิธีปลูกฝังให้เกิดความรับผิดชอบแก่นักศึกษาโดยการนำเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนการปฏิบัติกิจกรรมของนักศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งในการปลูกฝังต้องใช้เวลาพอสมควร ✓

ซีดแมน (อมรรวณ แก้วผ่อง. 2542 : 72-73 : อ้างอิงจาก Siedman. 1958 : 408-411) ได้รวบรวมทักษะเกี่ยวกับการฝึกความรับผิดชอบ ไว้ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่อายุน้อย ๆ
2. เด็กทุกคนควรมีโอกาสฝึกความรับผิดชอบโดยการปฏิบัติจริงให้เด็กมีส่วนร่วมในการทำงาน
3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากตัวเขา

อมรรวณ แก้วผ่อง (2542 : 73) สรุปว่า การพัฒนา และปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักศึกษา จะต้องเข้าใจ และรู้ถึงวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม เพราะการพัฒนาที่เหมาะสมจะส่งผลถึงการปรับปรุงและพัฒนาตัวเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความคิด และการกระทำที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมที่เขาอาศัยอยู่

กมลวาทน์ วันวิชัย (2545 : 19) สรุปว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้เด็กเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเสริมตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและโรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานบ่อย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้ว ก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบทั้งในด้านการเรียนและการทำงาน

พรรณี ทองทับ (2545 : 30) สรุปว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานบุคคลควรฝึกให้มินิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็ก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น หัดไม่ให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นชิ้นเป็นอัน . โดยไม่ไปก้าวล่วงงานของผู้อื่นและต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

มิตตัน และแฮริส (Mitton and Harris. 1962 : 407-416) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการฝึกเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก
2. เด็กทุกคนควรได้ฝึกการรับผิดชอบ
3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากเขา
5. ผู้ใหญ่ต้องยึดหยุ่น ไม่เร่งรัดเด็กจนเกินไป

6. ต้องระลึกเสมอว่า เด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่

7. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่ จึงต้องเปิดโอกาสให้เขาได้รับผิดชอบตามสมควร

8. ทัศนคติและพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ มีอิทธิพลต่อพัฒนาการการรับผิดชอบของเด็ก

9. ไม่ควรให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถ

เฮอร์ลอค (กมลวาทน์ วันวิชัย. 2545 : 17 อ้างอิงจาก Hurlock 1967 : 224) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่เกิดจากการฝึกอบรมตั้งแต่วัยเด็ก คุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จากวัยเด็กไปสู่วัยรุ่น และจากวัยรุ่นจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ ในระยะแรกๆ ของชีวิตเด็กยังช่วยตัวเองไม่ได้ ต้องอาศัยผู้อื่นตลอดเวลา แต่เมื่อโตขึ้นจะมีความสามารถด้านต่างๆ เพิ่มขึ้น และช่วยตัวเองได้มากขึ้นทีละน้อย จะค่อยๆ เรียนรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น การพัฒนาความรับผิดชอบให้กับเด็กควรจะเริ่มอย่างค่อยเป็นค่อยไป เริ่มด้วยการให้ทำงานที่ง่ายๆ ก่อน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบควรเริ่มต้นฝึกตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งไปสู่วัยรุ่นเพื่อให้เด็กเกิดความรับผิดชอบกับตนเอง ซึ่งคุณลักษณะนี้จะพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักศึกษาจะต้องรู้ถึงวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมทั้งด้านความคิดและการกระทำที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นเพื่อให้นักศึกษาเกิดความรับผิดชอบมากยิ่งขึ้น

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2528 : 70-71) กล่าวว่า ความรับผิดชอบจะประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง เช่น รู้จักหน้าที่ ตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ ปฏิบัติตนเป็นทางไปสู่ความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเป็นส่วนสำคัญ โดยการส่งเสริมและปลูกฝังระเบียบวินัยให้แก่คนในชาติ การยอมรับเหตุผล กล้าแสดงออก กล้ารับผิดชอบ ยับยั้งชั่งใจ และมีเกียรติ

2. ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น เช่น ช่วยเสริมสร้างความสุขในสังคม การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การวางตัวอย่างให้เกิดเกียรติซึ่งกันและกัน ความอดทน อดกลั้น สงบเสถียร

3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เป็นผลมาจากมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีมานะ อดทน ไม่หะหลวม ไม่ละเมิดประโยชน์ที่เป็นของสาธารณะ รวมทั้งหน้าที่เสียภาษี การรับราชการทหารและการใช้สิทธิเลือกตั้ง

ไชยรัตน์ ปราณี (2531 : 54) กล่าวว่า บุคคลที่มีความรับผิดชอบจะต้องประกอบด้วย ความขยันขันแข็ง ซื่อสัตย์ มีหิริโอตตัปปะ พยายามทำงานของตนให้ลุล่วงไปด้วยดี โดยไม่ ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น รวมทั้งมีการเตรียมการวางแผนไว้ล่วงหน้า นอกจากนี้ยังรับรู้ และยอมรับการกระทำของตนไม่ว่าผลการกระทำนั้นจะเป็นอย่างไร

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 9) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่าคือหน้าที่ที่ตน ต้องกระทำ ต้องปฏิบัติ ไม่คำนึงถึงสิทธิเพียงอย่างเดียว เช่น เป็นนักศึกษาที่มีสิทธิที่จะมา เรียนหนังสือ ความรับผิดชอบของการเป็นนักศึกษาคือต้องมาเรียนหนังสือสม่ำเสมอ ความรับ รับผิดชอบจึงเป็นการกระทำหรือการกระทำตามสถานภาพของบุคคล

อาวุธ พรหมมานอก (2534 : 69) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นลักษณะที่แสดง ออกมาด้วยการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนด้วยความเอาใจใส่ ไม่หลีกเลี่ยง มีความพากเพียร เพื่อสู่เป้าหมาย มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา และพยายามปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับผลการกระทำของตนเองด้วยความเต็มใจทั้งในด้านดีและด้านเสีย

จूरรัตน์ นันทยทวิกุล (2538 : 4-5) สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้ ดังนี้

1. มีความเอาใจใส่ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง โดยมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ประกอบกิจกรรมด้วยความสนใจ เต็มใจทำอย่างสม่ำเสมอ มีจุดหมายปลายทาง มีใจจดจ่อ มีสมาธิเพื่อให้งานในหน้าที่ของตนหรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย ติดตามงาน ไม่ละเลยทอดทิ้ง หรือหลีกเลี่ยง และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ตนรับผิดชอบอยู่
2. มีความละเอียดรอบคอบ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักใคร่ครวญในงานที่ทำ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์ รู้จักคิดก่อนทำว่างานนั้นจะมีผลดีผลเสียอย่างไรบ้าง วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้น และหาทางป้องกันไว้ล่วงหน้า และเมื่อทำงานเสร็จแล้วต้องตรวจทางดูว่าถูกต้องเรียบร้อยดีหรือยัง
3. มีความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงานที่ทำและทำด้วยความระมัดระวัง เอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง ไม่ชอบอยู่เฉยหรือว่างงาน ริเริ่มงาน แสวงหางานใหม่ ๆ อยู่เสมอ
4. มีความอดทน หมายถึง ความสามารถของร่างกาย ความคิด และจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้นาน ๆ จนทำให้สำเร็จได้โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคใดๆ มีร่างกายแข็งแรง มีจิตใจเข้มแข็ง ควบคุมตนเองได้ดีเมื่อเกิดความเหนื่อยอ่อนหรือเกียจคร้าน
5. มีความตรงต่อเวลา
6. การยอมรับผลการกระทำของตนเอง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนได้กระทำลงไป ไม่ว่าผลของงานนั้นจะออกมาดีหรือไม่ดีก็ตาม

7. การปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว ถ้าไม่ดีก็ต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

นภดล ภวนะวิเชียร (2540 : 70-71) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมหลักที่แสดงถึงความรับผิดชอบว่าประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 ประการ คือ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่าง ๆ คือ
 - 1.1 รับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำ
 - 1.2 ยอมรับว่าหน้าที่เป็นสิ่งที่ตนต้องทำ
 - 1.3 รู้สึกชอบต่อการกระทำหน้าที่
 - 1.4 รู้สึกว่าหน้าที่ของตนเป็นสิ่งสำคัญ
2. ทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการบังคับ มีพฤติกรรม ดังนี้
 - 2.1 สมารถใจทำหน้าที่
 - 2.2 ควบคุมตนเองได้
3. ทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจ เอาใจใส่ พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ
 - 3.1 วางแผนในการทำหน้าที่ของตน
 - 3.2 มีระเบียบวินัย
 - 3.3 มีความซื่อสัตย์
 - 3.4 มีความละเอียดรอบคอบ
 - 3.5 มีสติ
4. ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องจนงานเสร็จ พฤติกรรมส่วนนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ
 - 4.1 มีความอดทน
 - 4.2 มีความเพียร
 - 4.3 มีการเตรียมการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 - 4.4 มีมนุษยสัมพันธ์
 - 4.5 รักษาสุขภาพให้แข็งแรง
5. ยอมรับผลการกระทำของตน ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้
 - 5.1 ติดตามผลการกระทำของตน
 - 5.2 มีเหตุผล
 - 5.3 ปรับปรุงการกระทำของตน

ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง (2540 : 39) ได้สรุปจากงานวิจัยของพรรณผกา กุศลสถาพร ; ทิฆัมพร สุภาพ ; เสฐียรพงษ์ วรรณปกและคนอื่น ๆ ซึ่งพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะดังนี้

1. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่อย่างดี

2. ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน
3. ปรับปรุงงานในหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น
4. พิจารณาใคร่ครวญให้ละเอียดรอบคอบก่อนทำ และขณะลงมือทำ
5. เอาใจใส่ในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อความสำเร็จอันดีของงาน
6. มีความเพียรพยายาม ไม่หวั่นไหวเมื่อเผชิญอุปสรรค
7. มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงาน
8. ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัว
9. รักษาและเคารพระเบียบกฎเกณฑ์
10. ตรงต่อเวลา
11. ยอมรับผลการกระทำ

กรรณาภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์ (2541 : 33 ; อ้างอิงจากพิจิตรา พงษ์จินดากร. 2525 : 10-11) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบมีลักษณะดังนี้

1. ตั้งใจเล่าเรียนหมั่นไฝ่หาความรู้
2. ประพฤติตนให้เหมาะสม
3. รู้จักปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
5. ตรงต่อเวลา
6. สามารถควบคุมตนเองได้

บราวเน (คำนึ่ง อยู่เลิศ. 2541 : 19 ; อ้างอิงจาก Browne. 1958 : 59) สรุปองค์ประกอบของความรับผิดชอบไว้ดังนี้ คือความไว้วางใจ ความคิดริเริ่ม ความไม่ย่อท้อถอย ต่ออุปสรรค ทำงานแข่งขัน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความปรารถนาที่จะทำได้ดีกว่าเดิม

กมลวัทน์ วันวิชัย (2542 : 16) สรุปว่า ความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงาน บุคคลที่มีความรับผิดชอบ จะมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน มีความเพียรพยายาม อดทนไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความปรารถนาที่จะทำงานให้ดีขึ้น มีการวางแผนในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบ รู้จักตั้งจุดมุ่งหมายในการทำงาน และสามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 71-72) สรุปว่า ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง มีลักษณะดังนี้

1. เอาใจใส่การงาน และการเรียน
2. มีความเพียรพยายาม
3. ใช้ความสามารถของตนเต็มที่
4. กล้าเผชิญความจริง และยอมรับผลการกระทำของตน
5. รู้จักหน้าที่ และกระทำตามหน้าที่อย่างดี

6. รักษาสิทธิ และหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละเมิดสิทธิ และหน้าที่ของผู้อื่น
7. ตรงต่อเวลา
8. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
9. ปรับปรุงงานในหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง และที่มีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น
10. ดูแลสุขภาพอนามัยของตน และรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่าง

เหมาะสม

กูด (พรรณี ทองทับ. 2545 : 25 ; อ้างอิงจาก Good. 1973 : 498) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบไว้ว่า ความรับผิดชอบเป็นภาระหน้าที่ที่แต่ละคนครองอยู่ ซึ่งบุคคลจะรับไม่ว่าจะเป็นงานทั่วไปที่ได้รับมอบหมายหรืองานในหน้าที่ จะต้องทำให้บรรลุความสำเร็จถูกต้องมีประสิทธิภาพ และมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับความมุ่งหมายต้องยอมรับทั้งความผิดพลาดและความสำเร็จ สามารถเชื่อถือได้ในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่

พรรณี ทองทับ (2545 : 26) สรุปว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง ความสนใจความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รักษาสิทธิและหน้าที่ของตน ยอมรับการกระทำของตนทั้งผลดีและผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความรับผิดชอบหมายถึง การแสดงออกตามพฤติกรรมที่มีคุณลักษณะในความรับผิดชอบในตนเองทุก ๆ ด้าน เช่น มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น รับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ รู้จักหน้าที่ที่ตนต้องกระทำต้องปฏิบัติ มีความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ ตรงต่อเวลา ปรับปรุงแก้ไขงานให้ดีขึ้นเสมอ ยอมรับผลของการกระทำของตนเอง มีระเบียบวินัย มีความอดทน ใ้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงาน รักษาและเคารพระเบียบกฎเกณฑ์ ตั้งใจเล่าเรียนหมั่นใ้หาความรู้ ประพฤติตนเหมาะสม และสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การควบคุมตนเอง

การมีวินัยในตนเองนั้น สามารถส่งผลต่อพฤติกรรมในการแสดงอารมณ์ในด้านของการควบคุมตนเองได้ โดยสามารถควบคุมอารมณ์ที่ไม่แน่นอนหรืออารมณ์ก้าวร้าวได้ทั้งสภาพภายในและภายนอกตนเอง โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

งนุช โรจนเลิศ (2533 : 18-19) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ ความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทน เพื่อให้เกิดผลดีตามที่ต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรืออยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 111) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง เป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรมเพราะหากว่าผู้รับการปรับพฤติกรรมที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วรู้จักการควบคุมตนเองสามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้เงื่อนไขผลกรรมก็จะช่วยให้เขาสามารถแสดงพฤติกรรมหรือมีการกระทำที่เหมาะสม ตลอดทั้งสามารถตระหนักถึงผลกรรมที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของเขา และเมื่อผู้รับการปรับพฤติกรรมที่พฤติกรรมของเขาได้รับการปรับแล้วนั้นสามารถรู้จักการควบคุมตนเองความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้ปรับพฤติกรรมต่อไปอีกนั้นก็ยุติลง

มาลินี จุฑะรพ (2537 : 300) กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ การให้บุคคลที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสังเกตและรายงานพฤติกรรมของตนเองว่า พฤติกรรมของตนนั้นเกิดขึ้นเวลาใด และในสถานการณ์ใดมากที่สุด แล้วรายงานต่อผู้ที่แก้ปัญห

มิชเชล และมิชเชล (เยาวเรศ สุนน. 2542 : 11-12 ; อ้างอิงจาก Mischel and Mischel. 1976 : 84) กล่าวว่า การควบคุม (Self-Control) เป็นความสามารถที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือเป็นความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ และหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันอาจเกิดขึ้นกับตนเอง

คอร์เมียร์ และคอร์เมียร์ (เยาวเรศ สุนน. 2542 : 13 ; อ้างอิงจาก Cormier and Cormier. 1979 : 476-477) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือ กระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีรวมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยบุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายและควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคล อันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนมีการประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง ส่วนผู้บำบัดหรือผู้ให้คำปรึกษานั้นมีบทบาทเพียงเป็นผู้ฝึกวิธีการที่เหมาะสมให้เท่านั้น

เยาวเรศ สุนน (2542 : 12) กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นวิธีการที่พึงประสงค์ที่สุดของการปรับพฤติกรรม เป็นความสามารถของบุคคลในการกำหนดตนเองเพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ หรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันอาจเกิดขึ้นกับตนเอง

วัตสันด์และกัฟ (จันทรา เชาว์วิทยา. 2545 : 13 ; อ้างอิงจาก Watson and Tharp. 1972 : 15 ; 73) ได้กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นวิธีที่สามารถนำมาใช้ในการลดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน แต่อย่างไรก็ตามถ้าบุคคลที่พยายามปรับพฤติกรรมของตนเอง โดยใช้การควบคุมตนเองประสบปัญหาในการควบคุมตนเอง เขาก็สามารถที่จะขอคำแนะนำหรือปรึกษากับบุคคลอื่นๆ หรือผู้เชี่ยวชาญได้ เพราะฉะนั้นการควบคุมตนเองจึงมิได้หมายความว่า บุคคลอื่นจะเกี่ยวข้องไปด้วย ถึงแม้ว่าบุคคลจะสามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ก็มีใช้ตัดขาดจากอิทธิพลภายนอกโดยสิ้นเชิง

บริกแฮม (จันทรา เชาว์วิทยา. 2545 : 13 ; อ้างอิงจาก Brigham. 1978 : 267) ได้กล่าวว่า

1. การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะควบคุมพฤติกรรมของตน โดยการเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมของตน

2. บุคคลยิ่งเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากเท่าไรเขาจะยิ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของตนเองมากขึ้นเท่านั้น

โทเรียเซนด์ และมาโฮนี (นงนุช โรจนเลิศ. 2533 : 17-18 ; อ้างอิงจาก Thoresen and Mahoney. 1974 : 178) ได้ทำการเกี่ยวกับพฤติกรรมการควบคุมตนเอง ตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และได้อธิบายการควบคุมตนเองว่า เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของบุคคลที่เกิดขึ้นโดยมีกระบวนการเป็นสื่อ ได้แก่ความเชื่อในการควบคุมภายในและภายนอก โดยเฉพาะสื่อสำคัญ คือความเชื่ออำนาจภายในตนซึ่งหมายถึง การที่บุคคลเชื่อว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับเขาเป็นผลมาจากการกระทำ หรือความสามารถของตนเอง นอกจากนี้ความคาดหวัง และการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างผลกรรมและการกระทำของบุคคลในการควบคุมตนเอง และได้สรุปลักษณะของบุคคลที่ควบคุมตนเองได้ ต้องประกอบด้วย

1. มีความสามารถในการเลือกกระทำ หรือมีลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ และการกระทำ อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

2. รู้จักหาแนวทางในการแก้ปัญหาและวางแผนการดำเนินงานเพื่อเป้าหมายในอนาคต

3. รู้จักการปฏิบัติตนในการยับยั้งชั่งใจ และอดทนเมื่อต้องเผชิญความยากลำบาก

4. สามารถรับรู้ถึงผลการกระทำของตน รู้จักให้รางวัล และลงโทษตนเองในผลการกระทำนั้น

โรเซนเบอร์ก (นงนุช โรจนเลิศ. 2533 : 18 ; อ้างอิงจาก Rosenbaum. 1980 : 109-121) กล่าวว่า การควบคุมตนเองจะทำให้เกิดพฤติกรรมและความสามารถซึ่งแสดงออกดังต่อไปนี้

1. การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลและคำพูดบอกตนเองในการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์และการกระทำ

2. การประยุกต์วิธีการมาใช้แก้ปัญหาอย่างเป็นลำดับขั้น เช่น การวางแผน การให้คำจำกัดความของปัญหา การประเมินตัวเลือก การคาดหมายถึงสิ่งที่จะเกิดตามมา

3. ความสามารถที่จะยับยั้งการกระทำตามอำเภอใจตนเอง

4. การรับรู้ถึงประสิทธิภาพในผลการกระทำของตนเอง (Self Efficacy) เช่น สามารถสังเกตเห็นถึงคุณสมบัติและความสามารถของตนเองในการควบคุมสิ่งแวดล้อม หรือควบคุมผลการกระทำด้วยตนเอง

โรเซนเบอร์ก (เยาวเรศ สุนน.2542 : 12 ; อ้างอิงจาก Rosenbaum. 1980 : 109-121) กล่าวว่า การควบคุมตนเองเป็นความสามารถของบุคคลที่จะละเว้นการกระทำบางชนิด หรือความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมด้วยเหตุผลและความอดทนเพื่อให้เกิดผลดีตามที่ ต้องการหรือหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมตามที่บุคคลมุ่งหวังไว้ แม้เมื่อบุคคลนั้นต้องเผชิญกับปัญหา อุปสรรค หรือ อยู่ในภาวะที่เกิดปัญหาความขัดแย้งในจิตใจ

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า การควบคุมตนเองหมายถึง วิธีการที่พึงประสงค์เพื่อต้องการปรับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตนเอง เมื่อเผชิญกับ สถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดพฤติกรรมที่ดีขึ้น โดยใช้ความอดทนและการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เพื่อให้ได้รับผลดีตามที่ตนต้องการ และหลีกเลี่ยงสิ่งไม่ดีอันอาจเกิดขึ้นกับตนเองและป็นความสามารถของบุคคลในการควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำไปในทิศทางที่ถูกต้อง

การสร้างขั้นตอนในการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง เป็นวิธีการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (อรนงค์ วิทยานิพนธ์. 2533)

ขั้นที่ 1 ครูและนักศึกษากำหนดพฤติกรรมเป้าหมายคือ การแสดงออกที่ พึงประสงค์

ขั้นที่ 2 นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง โดยให้นัก ศึกษาออกแบบสำรวจตนเอง เพื่อใช้แลกเปลี่ยนในการให้แรงเสริมเมื่อนักศึกษาปฏิบัติตาม เงื่อนไข

ขั้นที่ 3 นักศึกษาสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเองขณะเข้าเรียน โดย ผู้วิจัยทำการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมของนักศึกษา ไปพร้อมกันกับนักศึกษา

ขั้นที่ 4 นักศึกษาประเมินพฤติกรรมตนเอง

ขั้นที่ 5 นักศึกษาที่สังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองได้ตรงกับผู้วิจัยโดยมี สัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง .80 ขึ้นไป จะได้รับการเสริมแรงตามที่นักศึกษาเลือกไว้ในขั้นที่ 2

สามารถสรุปขั้นตอนในการควบคุมตนเองได้ดังนี้ ขั้นกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย ขั้นกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรง ขั้นสังเกตและพฤติกรรมของตนเอง ขั้นประเมินพฤติกรรม ตนเอง และขั้นรับการเสริมแรง

กลินน์ (เยาวเรศ สุนน. 2542 : 14-15 ; อ้างอิงจาก Glynn. 1970 : 123-132) ได้ กล่าวว่า ในการควบคุมตนเองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมผลกรรมนั้น เพื่อให้บุคคล สามารถควบคุมตนเองได้ บุคคลจำเป็นจะต้องทราบเป้าหมายพฤติกรรมที่จะทำในปริมาณที่ กำหนดให้ได้รับการเสริมแรง ซึ่งบุคคลสามารถทำได้โดยตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) เป้าหมาย นี้จะเป็นเกณฑ์ที่เชื่อมโยงไปถึงการเสริมแรงตนเองที่จะกำหนดให้ตนเองทราบว่า บุคคลจะต้อง กระทำพฤติกรรมในปริมาณเท่าไรจึงจะได้รับการเสริมแรง การตั้งเป้าหมายจึงมีลักษณะเป็น

การกำหนดเงื่อนไขการเสริมแรงด้วยตนเอง (Self-Determined Reinforcement) นอกจากการตั้งเป้าหมายแล้วบุคคลจำเป็นต้องทราบเสียก่อนว่าตนเองกำลังกระทำพฤติกรรมเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ดังนั้นจึงต้องมีการเตือนตนเอง (Self Monitoring) ร่วมอยู่ด้วย (Gross and Drabman. 1982 : 286) การเตือนตนเองประกอบด้วยการสังเกตพฤติกรรมตนเอง (Self Observation) และการบันทึกพฤติกรรมตนเอง (Self Recording) การสังเกตตนเองจะช่วยให้บุคคลสามารถพิจารณาได้ว่า พฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้นหรือไม่ การบันทึกพฤติกรรมด้วยตนเองจะช่วยให้บุคคลทราบทิศทางของพฤติกรรม และเป็นข้อมูลสำหรับการประเมินพฤติกรรมตนเอง (Self Evaluation) ว่าพฤติกรรมเป้าหมายที่เกิดขึ้นตรงตามเกณฑ์ที่จะให้การเสริมแรงหรือไม่ และเมื่อบุคคลสามารถกระทำพฤติกรรมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จึงเสริมแรงตนเอง (Self Reinforcement) ทันทีหลังเกิดพฤติกรรมนั้น (Kazdin. 1984 : 202) การเสริมแรงตนเองนี้จะมีลักษณะที่ดีกว่าการเสริมแรงภายนอก ทั้งนี้เป็นเพราะการเสริมแรงตนเองเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายและดำเนินการปรับพฤติกรรมด้วยตนเอง นอกจากนี้การเสริมแรงตนเองยังทำให้พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปมีโอกาสดังอยู่มากกว่าการเสริมแรงจากภายนอก (Bandura. 1969 : 467-485)

เยาวเรศ สุน (2542 : 15) สรุปว่า เทคนิคการควบคุมตนเองมีหลายเทคนิคได้แก่ การสังเกตตนเอง การบันทึกพฤติกรรมตนเอง การประเมินตนเอง การเสริมแรงตนเอง การตั้งเกณฑ์มาตรฐานของตนเอง การสอนตนเอง การลงโทษตัวเอง และการทำสัญญากับตนเอง การใช้หลายเทคนิคผสมผสานกันอย่างมีระบบในการควบคุมตนเองจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการใช้เทคนิคใดเทคนิคหนึ่งเพียงอย่างเดียว

ในการควบคุมตนเองมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ โทเรียเซนต์ และมาร์โฮนี (จันทร์หา เชาว์วิทยา. 2545 : 14 ; อ้างอิงจาก Thoresen and Mahoney. 1974 : 45)

ขั้นที่ 1 การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) คือการกำหนดเกณฑ์ในการแสดงพฤติกรรมหนึ่งด้วยตนเอง ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้จะช่วยให้ผู้แสดงพฤติกรรมรู้ถึงพฤติกรรมที่ต้องการกระทำอย่างชัดเจนตัวอย่างการตั้งเป้าหมายพฤติกรรม เช่น “ฉันจะอ่านหนังสือให้ได้ 20 หน้าก่อนเข้านอน” ในกรณีที่บุคคลยังไม่สามารถตั้งเป้าหมายได้อย่างชัดเจน ก็ให้คนอื่นช่วยได้จนกว่าเขาจะสามารถตั้งเป้าหมายได้ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตามในการตั้งเป้าหมายนั้นเป้าหมายที่ตั้งควรเป็นเป้าหมายที่เป็นจริงและสามารถทำได้ เพราะถ้าเป็นเป้าหมายที่บุคคลไม่สามารถทำได้จะทำให้เกิดความผิดหวัง และก่อให้เกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้

ขั้นที่ 2 การสังเกตตนเอง (Self-Monitoring) เป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกตหรือจำแนกลักษณะของพฤติกรรมของตนเอง พิจารณาว่าตนได้ทำพฤติกรรมตามเป้าหมายแล้วหรือยัง การสังเกตตนเองมักจะทำควบคู่ไปกับการบันทึกพฤติกรรม

1. จำแนกพฤติกรรมเป้าหมายว่าพฤติกรรมอะไรที่ต้องการสังเกต
2. กำหนดเวลาที่จะสังเกต และบันทึกพฤติกรรม

3. กำหนดวิธีการบันทึกและเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึก

4. สังเกตและบันทึกพฤติกรรม

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่บันทึก เพื่อที่จะได้ข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ขั้นที่ 3 การประเมินผล (Self-Evaluation) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินพฤติกรรมของตน โดยการประเมินคุณค่าของพฤติกรรมจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เราได้พิจารณาถึงพฤติกรรมที่กำลังทำอยู่อย่างถี่ถ้วน

ขั้นที่ 4 การเสริมแรงตนเอง (Self-Reinforcement) คือ การจัดผลกรรมที่เป็นแรงเสริมให้แก่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้วยตนเอง เพื่อให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นโดยที่เจ้าของพฤติกรรมเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้ได้แรงเสริมนั้นด้วยตนเอง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า การสร้างขั้นตอนในการควบคุมตนเอง หมายถึง วิธีการปรับพฤติกรรมด้วยตนเองของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยครูและนักศึกษาเป็นผู้กำหนดเป้าหมายในการแสดงออกที่พึงประสงค์และใช้วิธีสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของตนเอง โดยนักศึกษาเป็นผู้ประเมินพฤติกรรม

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง

ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเอง เป็นการฝึกบุคลิกภาพและพฤติกรรมให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น โดยรู้จักขั้นตอนการควบคุมตนเองและสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่ดีได้ด้วยตนเอง โดยนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมโภช เอี่ยมสุภานิจ (2536 : 351-353) ได้กล่าวถึงข้อดีลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองไว้ ดังนี้

1. การควบคุมตนเอง ทำให้ผู้ดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมสามารถดำเนินโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง เพราะผู้เข้ารับการบำบัดนั้นดำเนินโปรแกรมการปรับพฤติกรรมด้วยตนเอง

2. การควบคุมตนเองมีประสิทธิภาพในการทำให้เกิดการแผ่ขยายของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการแผ่ขยายข้ามสภาพการณ์ ข้ามพฤติกรรม หรือข้ามเวลา (การคงอยู่ของพฤติกรรม)

3. การควบคุมตนเอง ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับพฤติกรรมที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้หรือที่เรียกว่าพฤติกรรมภายในได้แก่ ความคิด หรือความรู้สึกต่าง ๆ เช่น การย่ำคิด ความวิตกกังวล เป็นต้น และพฤติกรรมบางชนิดไม่สามารถที่จะให้บุคคลภายนอกมาควบคุมได้ เช่น พฤติกรรมการสูบบุหรี่ พฤติกรรมรับประทานอาหาร (เพื่อการลดน้ำหนัก) หรือ พฤติกรรมการออกกำลังกาย

4. การใช้การควบคุมตนเองนั้น บางครั้งสามารถที่จะนำมาใช้ควบคุมพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบที่มีปริมาณน้อย หรืออาจจะเกิดขึ้นซ้ำเกินไป ไม่มีความสำคัญในการรับรู้ของ

บุคคล ซึ่งมักจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เช่น โปรแกรมการลดความอ้วน การออกกำลังกาย หรือการสูบบุหรี่ จะเห็นได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นค่อนข้างจะเกิดขึ้นไปหรือบางครั้งไม่เกิดเลย ซึ่งไม่สามารถจะไปแข่งขันกับผลกระทบที่เป็นการเสริมแรงอย่างทันทีทันใดได้ ดังนั้น การดำเนินโปรแกรมต่อพฤติกรรมดังกล่าว จึงควรใช้การควบคุมตนเองเข้าร่วมด้วย

5. วิธีที่ให้ผู้บุคคลเป็นผู้เลือกเกณฑ์การเสริมแรงและตัวเสริมแรงด้วยตนเองจะมีประสิทธิภาพมากกว่าให้ผู้บุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การเสริมแรง

6. การควบคุมตนเองช่วยประหยัดเวลาในการดำเนินการ

7. การควบคุมตนเองเป็นเป้าหมายของการปรับพฤติกรรม เนื่องจากผู้เข้ารับการบำบัดจะไม่ยึดติดอยู่กับผู้บำบัด

8. การควบคุมตนเอง จะทำให้ผู้เข้ารับการบำบัดมีความรู้สึกดีกับตนเองไม่ว่าจะเป็นในแง่ทัศนคติของตนเอง รู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง หรือความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถ และทำให้มองโลกในแง่ดี

มาลินี จุฑะรพ (2537 : 300) ได้กล่าวถึงวิธีการควบคุมตนเองไว้ดังนี้

1. จากการบันทึกความถี่ของพฤติกรรม จะทำให้ผู้มีพฤติกรรมผิดปกติหรือเบี่ยงเบนต้องระมัดระวังตัวมากขึ้น การระวังตัวเป็นการควบคุมพฤติกรรมของตนเองโดยทางอ้อม

2. การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาลง เป็นการให้กำลังใจตนเองไปในตัว

3. ผู้ที่ควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเองได้รับรางวัล หรือแรงเสริมจากครูอาจารย์ หรือ ผู้ที่ทำการรักษาด้วย

เยาวเรศ สุมณ (2542 : 17-18) สรุปว่า การควบคุมตนเองมีผลดีคือ สามารถดำเนินโปรแกรมได้อย่างต่อเนื่อง ประหยัดเวลา เกิดการแผ่ขยายของพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงการควบคุมตนเองสามารถใช้ได้กับพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถจะสังเกตเห็นได้ เช่นความคิดและความรู้สึกต่างๆ และใช้ควบคุมพฤติกรรมที่ได้รับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นซ้ำ เช่น พฤติกรรมลดความอ้วน การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ นอกจากนี้ผู้เข้ารับการบำบัดจะไม่ยึดติดกับผู้บำบัด และมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง รู้สึกถึงคุณค่าของตนเอง มองโลกในแง่ดี และการที่บุคคลเป็นผู้เลือกเกณฑ์ในการเสริมแรงและตัวเสริมแรงด้วยตนเอง จะมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่นเป็นผู้กำหนดเกณฑ์และตัวเสริมแรง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีการควบคุมตนเองส่งผลดี คือทำให้นักศึกษาสามารถปรับพฤติกรรมในการแสดงออกได้ดีขึ้น ซึ่งเกิดลักษณะดังนี้ คือ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในขณะที่โกรธ เกิดความอดทนต่อการยั่วเย้า มีสมาธิดีขึ้น ควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบ เกิดการเอาใจใส่ต่อการเรียนดีขึ้น มีเหตุผลในการกระทำ และหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น และสามารถลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลงได้

2.5 ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองเชื่อว่าการเกิดวินัยแห่งตนของบุคคลจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา จุดเริ่มต้นคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา หรือผู้เลี้ยงดู อันจะนำไปสู่ความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งสินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 20-21) ได้อธิบายถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยยึดแนวทฤษฎีที่สำคัญ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีของเมาเรอร์ (Mowrer) ซึ่งว่าด้วยกำเนิดของการควบคุมตนเองหรือการมีวินัยในตนเองและทฤษฎีของเพคและแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) ซึ่งว่าด้วยพัฒนาการของแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเอง โดยยึดการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกเป็นหลัก ซึ่งมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1.ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer) การเกิดวินัยในตนเองของบุคคลนั้น นักจิตวิทยาทั้งหลายเชื่อว่าจะต้องมีพื้นฐานมาตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนกระทั่งเติบโตขึ้นมา สิ่งสำคัญคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอันจะเป็นทางนำไปสู่ความสามารถในการให้รางวัลตนเองหรือความสามารถควบคุมตนเองเมื่อโตขึ้น ซึ่งเมาเรอร์ได้อธิบายว่าทารกหรือเด็กจะต้องเรียนรู้จากผู้เลี้ยงดูตน โดยที่การเรียนรู้นี้จะเกิดในสภาพอันเหมาะสมเท่านั้น การเรียนรู้ของทารกหรือเด็กนี้จะเกิดขึ้นหลายระดับและมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

บุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของทารกหรือเด็กคือบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูซึ่งเป็นผู้ที่บำบัดความต้องการของทารก เช่น หิวก็ได้ตมนม ร้อนก็ได้อาบน้ำ ยุงกัดก็มีผู้ปัดให้ ฯลฯ เมื่อทารกได้รับการบำบัดความต้องการก็จะรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขความรู้สึกของทารกนี้จะรุนแรงมาก และติดตรึงอยู่ในสำนึกของทารกไปจนเติบโตขึ้น การที่ทารกได้รับการบำบัดความต้องการจนรู้สึกสบาย พอใจและมีความสุขนั้น สิ่งที่เกิดควบคู่กับเหตุการณ์นี้อยู่เสมอทุกครั้งก็คือการปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูในขณะที่มาปรนนิบัติเด็ก การบำบัดความต้องการของเด็กกับบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูเป็นสิ่งที่ควบคู่กันเสมอในการรับรู้ของเด็กจึงถ่ายทอดมายังบิดามารดา ทำให้การปรากฏตัวของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูก่อให้เกิดความพอใจและความสุขแก่เด็กได้ เด็กจึงเกิดความรักและพอใจในบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน ซึ่งเมาเรอร์เชื่อว่าการรักและพอใจบิดามารดานั้นจะต้องเกิดจากการเรียนรู้เช่นนี้โดยมีความสุข ความพอใจที่ได้รับการบำบัดต้องมาก่อน ถ้าไม่มีเหตุการณ์เช่นนี้ในเด็ก เช่น เมื่อหิวก็ไม่ได้กิน หรือได้กิน ยามไม่หิว เด็กก็จะไม่เกิดความสุขพอใจ เด็กก็จะไม่มีรากฐานในการที่จะเรียนรู้ที่จะรักและพอใจบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูตน นั่นก็คือบุคคลที่สำคัญต่อการเรียนรู้เริ่มแรกของทารกหรือเด็กก็คือผู้เลี้ยงดูซึ่งอาจจะเป็บบิดามารดาหรือผู้อื่นก็ได้

ความรักและความผูกพันของเด็กก็นำไปสู่การปฏิบัติตามคำอบรมสั่งสอนหรือการเลียนแบบผู้ที่ตนรักและพอใจ กล่าวคือ จากความรักและพอใจของเด็กที่มีต่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดู จึงทำให้เมื่อบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูมีการอบรมสั่งสอนเด็กหรือมีการกระทำหรือ

พูดจาอย่างไรเด็กก็จะเกิดการทำตามหรือเลียนแบบคำพูด หรือการกระทำตามที่บิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูสั่งสอน หรือตามที่เขาเห็นบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูกระทำ ซึ่งการกระทำของเด็กเช่นนี้จะทำให้เขาเกิดความสุขความพอใจได้เอง อันเป็นลักษณะการให้รางวัลและชมเชยตนเองโดยบุคคลไม่ได้หวังผลจากภายนอก การเลียนแบบผู้เลี้ยงดูตนเองของเด็กจะทำทั้งทางที่ดีและไม่ดีเท่า ๆ กันตราบเท่าที่ลักษณะนั้นเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักและพอใจ เช่น ถ้าเด็กเห็นผู้เลี้ยงดูสูบบุหรี่เสมอเมื่อเด็กสูบบุหรี่บ้างก็จะมีสุขความพอใจ เพราะเป็นลักษณะของผู้ที่ตนรักตนพอใจมาก่อน ความสามารถในการให้รางวัลตนเองนี้ เมอเรอร์เชื่อว่าเป็นลักษณะที่แสดงถึงการบรรลุนิติภาวะทางจิตของบุคคลนั้น โดยจะปรากฏขึ้นในเด็กปกติที่อายุประมาณ 8-10 ขวบ และจะพัฒนาต่อไปจนสมบูรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ฉะนั้นผู้ที่บรรลุนิติภาวะทางจิตอย่างสมบูรณ์จึงเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะควบคุมตนให้ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผลในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ในการโต้ตอบเมื่อเกิดความคับข้องใจ เมื่อเกิดความกลัว ในการมีความรักและในการมีอารมณ์ต่าง ๆ ฯลฯ ส่วนผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือขาดการควบคุมตนเองก็เพราะไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ตั้งแต่วัยทารก จึงกลายเป็นบุคคลที่ขาดความยับยั้งชั่งใจในการกระทำและกลายเป็นผู้ทำผิด กฎเกณฑ์และกฎหมายของบ้านเมืองอยู่เสมอ ในรายที่รุนแรงอาจกลายเป็นอาชญากรหรือรังหมดโอกาสที่จะแก้ไข

ดังนั้น จากทฤษฎีของเมอเรอร์การเกิดวินัยในตนเองนั้น พื้นฐานที่ดีคือความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับมารดา โดยมีความรัก ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูสั่งสอนเพื่อเติบโตขึ้นและพัฒนาขึ้นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจิตสำนึกนั้นจะแสดงพฤติกรรมที่ติงามสืบต่อไป

2. ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพคและแฮวิกเฮิสต์ (Peck and Havighurst) เชื่อว่าการควบคุมของอีโก (Ego-Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก (Super Ego-Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นอย่างสมเหตุสมผล นักทฤษฎีทั้งสองเห็นว่าพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในบุคคลจะมีมากหรือน้อยก็ได้ และบุคคลแต่ละคนจะมีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกในระดับที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากการได้รับความรู้ทางจริยศึกษาที่ทำให้ทราบถึงผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีวินัยในตนเอง หรือการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน ดังนั้นนักทฤษฎีทั้งสองจึงได้จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 5 ประเภทดังนี้คือ

2.1 พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่น้อยมาก โดยบุคคลจะเป็นผู้ที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและเห็นแก่ตัวฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เรียนรู้ที่จะให้แก่ผู้อื่น เป็นผู้ที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ และจะกระทำการต่าง ๆ อย่างไม่ไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของ ตนเอง และเป็นผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก

2.2 พวกเอาแต่ได้ (Expedient Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้น้อยแต่พลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมีมากขึ้น แต่ก็ยังจัดอยู่ในประเภทปานกลางค่อนข้างน้อย บุคคลประเภทนี้จะยังยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และกระทำทุกอย่างเพื่อความพอใจและผลได้ของตนเอง เป็นคนที่ไม่จริงใจจะยอมอยู่ใต้การควบคุมของผู้มีอำนาจถ้าจะทำให้เขาได้รับผลที่ต้องการได้ เป็นผู้มีวินัยในตนเองน้อย ลักษณะนี้จะปรากฏตั้งแต่วัยเด็กตอนต้นและในคนบางประเภทจะติดตัวไปจนตลอดชีวิต

2.3 พวกคล้อยตาม (Conforming Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโก้น้อยเหมือนคน 2 ประเภทแรก แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมากกว่า คืออยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมาก คนพวกนี้จะยึดพวกพ้องเป็นหลัก และคล้อยตามผู้อื่นโดยไม่ต้องไตร่ตรอง บุคคลประเภทนี้อยู่ภายใต้การควบคุมของสังคมและกลุ่ม เป็นผู้มีวินัยในตนเองระดับปานกลางแต่ไม่แน่นอน

2.4 พวกตั้งใจจริงแต่ขาดเหตุผล (Irrational Conscientious Person) หมายถึง บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกปานกลาง แต่มีพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกมาก จนเป็นผู้ที่ยอมรับกฎเกณฑ์และค่านิยมทางสังคมเข้าไปเป็นลักษณะของตนเองจะเป็นผู้ที่ทำตามกฎเกณฑ์และกฎหมายอย่างยึดมั่นและมีศรัทธา เป็นผู้ที่ถูกควบคุมโดยค่านิยมและปทัสถานของสังคม เป็นผู้มีวินัยในตนเองค่อนข้างมากแต่ยังไม่สมบูรณ์ บุคคลประเภทนี้จะทำตามกฎอย่างเคร่งครัดโดยเห็นว่ากฎเกณฑ์นั้นเป็นของศักดิ์สิทธิ์ แม้จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้อื่นก็ไม่สนใจ บุคคลประเภทนี้จะเป็นหลักของชุมชน เพราะมีความมั่นคงในความเชื่อและการกระทำ คนอื่นเห็นได้ง่าย แต่การขาดความยืดหยุ่นอย่างมีเหตุผลของคนประเภทนี้จึงยังเป็นคนประเภทที่ไม่สมบูรณ์ทางจริยธรรม

2.5 พวกเห็นแก่ผู้อื่นอย่างมีเหตุผล (Rational Altruistic Person) คือ บุคคลที่มีพลังควบคุมของอีโกมากและพลังควบคุมของซูเปอร์อีโกก็มากด้วย จนเกิดสมดุลระหว่างการปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของสังคมและความสมเหตุสมผลโดยเห็นแก่ผู้อื่นทั่วไปเป็นหลัก บุคคลประเภทนี้มีความสามารถควบคุมตนเองอย่างมีเหตุผลมิได้ตกอยู่ในอิทธิพลของกลุ่มในสังคมหรืออยู่ใต้อิทธิพลของกฎเกณฑ์อย่างปราศจากเหตุผล เป็นผู้มีวินัยในตนเองสูงมากจะเป็นผู้ที่ตระหนักถึงผลของการกระทำของตนต่อผู้อื่น ก่อนจะทำอะไรต้องพิจารณาอย่างมีเหตุผลเพื่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือกับสังคม มีความรับผิดชอบและให้ความเคารพเพื่อนมนุษย์โดยทั่วไป มีความต้องการที่จะเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้มีไม่มากนักในแต่ละสังคมแต่นักทฤษฎีทั้งสองเชื่อว่าเป็นบุคลิกภาพที่พัฒนาถึงขีดสุดของมนุษย์

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่าทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือการมีวินัยในตนเองของเพคและแฮวิกเฮิสต์ ทำให้สามารถแยกบุคคลออกมาแต่ละประเภทได้ ซึ่งทำให้รู้ว่าในแต่ละบุคคลจะมีระดับไม่เท่ากัน ซึ่งจะส่งผลไปยังการมีวินัยในตนเองหรือการควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกที่ต่างระดับกัน โดยทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมของเพค

และแอวิคเฮิสต์ได้สานต่อพัฒนาการของวินัยแห่งตน โดยทฤษฎีทั้งสองนี้สอดคล้องกันเป็นอย่างดี และจากทฤษฎีพัฒนาการแห่งตนและทฤษฎีแรงจูงใจในทางจริยธรรม เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการมีวินัยในตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2.6 การส่งเสริมวินัยในตนเอง

การที่จะให้บุคคลมีวินัยในตนเองนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการส่งเสริมวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นการส่งเสริมวินัยในตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะจะทำให้มีส่วนในการพัฒนาตนเองและสังคม ซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยได้สรุปไว้ดังนี้

บรรเทา กิตติศักดิ์ (ม.ป.ป. : 182) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาและสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองเอาไว้ดังนี้คือ

1. ให้เด็กเข้าใจระเบียบข้อบังคับด้วยเหตุผลว่า เหตุใดจึงต้องมีข้อบังคับ ไม่ใช่ใช้วิธีการห้าม หรือการใช้กำลังโดยไม่บอกเหตุผล
2. ชี้แจงให้เด็กได้เข้าใจประโยชน์ที่จะได้รับการมีระเบียบวินัย
3. เสรีภาพของการกระทำต่าง ๆ นั้นไม่ใช่เสรีภาพตามใจปรารถนาที่จะกระทำได้ตามใจชอบ แต่เสรีภาพเหล่านั้นจะต้องไม่กระทบกระเทือนเป็นผลเสียต่อตนเองและผู้อื่นเป็นเสรีภาพที่จะไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนจำเป็นจะต้องให้เด็กอยู่ในบรรยากาศของเสรีภาพที่ถูกต้อง
4. ระเบียบข้อบังคับเป็นสิ่งจำเป็นในหมู่คณะ เป็นกฎเกณฑ์ควบคุมมิให้มีการกระทำตามอำเภอใจ ดังนั้นคนในสังคมจะต้องรู้กฎหมาย รู้ระเบียบข้อบังคับของสังคม ต้องมีวัฒนธรรมสังคมโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญในเรื่องวัฒนธรรมมากพอ ๆ กับกฎระเบียบของสังคม
5. ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับใด ๆ ในสถานศึกษา จะต้องเกิดจากความต้องการของผู้เรียนมากกว่าครู และควรจะมาจากการตกลง อภิปรายร่วมกันในการวางกฎระเบียบเหล่านั้นสำหรับการปฏิบัติ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2535 : 217) เสนอแนะเกี่ยวกับการสร้างเสริมวินัยไว้ว่าการฝึกระเบียบวินัยย่อมสอดแทรกเข้าไปได้เสมอในเกือบทุกวิชาขึ้นอยู่กับครู อบรมเป็นสำคัญต้องใช้เวลาและต้องค่อยเป็นค่อยไป และควรใช้การจูงใจมากกว่าที่จะใช้กำลังบังคับจนกว่าจะเกิดเป็นความเคยชิน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 12) ได้แนะแนวทางในการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองดังนี้

1. สร้างบรรยากาศที่มีการผ่อนคลาย
2. ให้โอกาสเด็กริเริ่มทำกิจกรรมอย่างอิสระ
3. สนับสนุนให้เด็กมีโอกาสคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล
4. เปิดโอกาสให้เด็กช่วยกันสร้างข้อตกลง

5. แสดงความชื่นชมเมื่อเด็กปฏิบัติตามข้อตกลง ให้กำลังใจ และช่วยเหลือเด็กที่ยังไม่สามารถปฏิบัติตามข้อตกลง

6. ทบทวนสิ่งที่เด็กกระทำ โดยการถามหรือชมเชย

เซเวียคอฟ และฟรีทซ์ (ณัฐพร สดาภรณ์. 2540 : 25 ; อ้างอิงจาก Sheviakov and Fritz. 1955) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังในเด็กว่าควรเน้นวินัยในตนเองมากกว่าเน้นวินัยที่มีรากฐานอยู่บนอุดมคติ การเสริมสร้างวินัยในตนเองสามารถกระทำได้หลายวิธีเช่น การให้ความรู้ชั้นสูง การอบรมทางศาสนา การใช้กลุ่มเพื่อนทำให้เกิดการคล้อยตาม และการเลียนแบบ

ณัฐพร สดาภรณ์ (2540 : 27) กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยในตนเองให้เยาวชนควรเป็นวินัยที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความเต็มใจมากกว่าวินัยที่มีรากฐานมาจากคำสั่งการ บังคับหรือการลงโทษ และควรได้รับการฝึกให้มีขึ้นตั้งแต่วัยเยาว์เป็นต้นไป

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542 : 80-81) กล่าวถึงหลักของการสร้างวินัยให้กับเด็กดังนี้

1. มีเจตคติที่ดีกับเด็ก การสอนวินัยต้องค่อยเป็นค่อยไป ใส่ใจและพยายามในการสร้างด้วยการใช้สัมพันธภาพที่ดีกับเด็กให้คำแนะนำชี้แจงถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ฝึกเด็กให้รู้จักการบังคับตนเองอย่างมีเหตุผล ให้กำลังใจเมื่อเด็กทำถูกต้องและชมเชย ใช้วิธีการชักจูงใจให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากกว่าการบังคับ โดยคำนึงถึงความรู้สึกจิตใจของเด็ก และความสามารถของเด็กในการพัฒนาตามระดับอายุ การสอนวินัยเด็กด้วยความรักและให้สิ่งที่ดีที่สุดกับเด็ก จะช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีกับการมีวินัย

2. ให้อิสระแก่เด็กในการมีความคิดเป็นของตนเอง ด้วยการให้คำแนะนำปรึกษาเมื่อเด็กเล่นกับเพื่อน หรือมีปัญหาในการเล่นเด็กควรได้รู้ว่าทำไมต้องมีวินัยพฤติกรรมใดที่ยอมรับได้ และพฤติกรรมใดที่ผิด เมื่อผิดแล้วต้องแก้ไข เพราะหากเกิดซ้ำแล้วไปแก้ไขจะทำให้เด็กคับข้องใจ

3. สร้างให้เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย ด้วยการติดตาม ให้ข้อมูลป้อนกลับ ชี้แนะ ไม่ติหรือว่ากล่าวเด็กให้เสียใจ ไม่เปรียบเทียบเด็กกับผู้อื่นให้เด็กรู้สึกเป็นปมด้อย แต่ประเมินให้เด็กเห็นถึงการพัฒนาพฤติกรรมของตนและข้อควรต้องแก้ไข

4. ให้การยกย่องชมเชยในทันทีที่เด็กกระทำหรือปฏิบัติดี อย่าพูดสิ่งที่โกลดตัวเด็กไม่เข้าใจ เช่น ทำดีไปเถอะ โตขึ้นแล้วจะดีเอง เด็กไม่ทราบหรือใช้คำยาก เด็กจะไม่เข้าใจ เช่นคนดีเป็นคนเก่ง เป็นต้น ในขณะที่ฝึกเด็ก เด็กอาจจะดีครั้งบ้าง เอาแต่ใจตนเองบ้าง ต้องให้อภัยอย่าเอาแต่ใจตนเอง

5. การฝึกวินัยต้องสม่ำเสมอ เราไม่สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กได้ในทันทีทันใด ต้องฝึกซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เด็กซึมซับไปเป็นนิสัย เมื่อผิดต้องลงโทษทันทีเพื่อแก้ไขให้ถูกต้อง ถ้าเด็กทำดีต้องชมเชย

มุสเซน และคนอื่น ๆ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 30 : อ้างอิงจาก Mussen and Others. 1969 : 513-514) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวินัยในตนเองว่า ถ้าต้องการให้การพัฒนาวินัยในตนเองได้ผลตามต้องการบิดามารดาควรจะใช้วิธีวางเป้าหมายระยะยาว โดยมุ่งให้เด็กยอมรับค่านิยมต่าง ๆ เข้าเป็นส่วนหนึ่งในจิตใจของเด็ก ด้วยการให้เหตุผลให้ความรักแก่เด็ก เนื่องจากการพัฒนาวินัยในตนเองเป็นการฝึกให้เด็กแสดงพฤติกรรมในทางที่ดี บิดามารดาไม่ควรควบคุมเลยเด็กจะไม่สามารถที่จะเรียนรู้ค่านิยมมาตรฐานของสังคมและพฤติกรรมในทางที่ดีได้ แต่ถ้าบิดามารดาควบคุมมากเกินไปก็จะมีผลทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่น ขาดความสามารถในการปกครองตนเองและไม่เชื่อถือตนเอง แต่ก็ยังมีโอกาสจะรับค่านิยมและคุณธรรมจากบิดามารดามากกว่าลูกที่บิดามารดาตามใจ บิดามารดาจึงควรใช้เหตุผลและควบคุมพฤติกรรมเด็กอย่างพอดี

ชไนเดอร์ (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 30 ; อ้างอิงจาก Snyder. 1986 : 124) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "Three Differing Systems of Discipline and Their Impact on Conscience and Culture" และเสนอวิธีการพัฒนาวินัยให้แก่เด็ก 3 วิธี คือ

วิธีการที่ 1 ใช้วิธีการให้นักศึกษาเชื่อฟังโดยยกย่อง ชมเชย และให้รางวัล แต่ถ้าเด็กไม่ทำตามก็ใช้วิธีลงโทษ

วิธีการที่ 2 ใช้วิธีการผ่อนผันกรุณาหรือปกป้องบุคคลนั้น ทั้งนี้ผู้ที่ได้รับความเอาใจใส่หรือได้รับการยอมรับ จะทำให้เป็นผู้ที่มีวินัยมากกว่าผู้ที่ขาดความเอาใจใส่ หรือการยอมรับ

วิธีการที่ 3 การให้ความยุติธรรม เทียบตรง โดยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้มั่นคงปลอดภัย

ชไนเดอร์ สรุปว่า การใช้วิธีการแต่ละวิธีนั้นมีหลักการแนวความคิดต่างกัน แต่วิธีการทั้ง 3 วิธีจะทำให้เด็กรู้จักมโนทัศน์หลาย ๆ รูปแบบที่เกี่ยวกับความยุติธรรมในสังคมและพัฒนาทักษะในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แต่การจะเลือกแบบใดมาปฏิบัติจะต้องพิจารณารายละเอียดหลายประการประกอบ มิใช่ยึดหลักปฏิบัติตามวินัยเท่านั้น

วาเลต (สินีนาฏ สุทธจินดา. 2543 : 31 ; อ้างอิงจาก Valett. 1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กลงในหนังสือชื่อว่า "Effective Discipline : 10 Steps to Successful Performances" เพื่อเป็นคู่มือปฏิบัติสำหรับครูและผู้ปกครอง ซึ่งจะช่วยในการปรับปรุงการอบรมด้านวินัยของเด็ก ๆ และวิธีการปฏิบัติต่อเด็กให้ประสบผลสำเร็จทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน กระบวนการดังกล่าวมี 10 ขั้นตอนดังนี้

1. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
2. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
3. การกำหนดเป้าหมายประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
4. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย

5. การวางแผนและการคาดคะเนผลที่จะได้รับ
6. การให้คำปรึกษาหารือร่วมมือกันในการปฏิบัติตามวินัยที่ได้วางเกณฑ์ไว้
7. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
8. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามวินัยที่ถูกต้อง
9. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
10. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สินีนาฏ สุทธจินดา (2543 : 31) กล่าวว่า การปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองแก่เด็กจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องทำให้ถูกวิธี เพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีของบุคคลที่จะเป็นพลเมืองดี ซึ่งจำเป็นมากสำหรับทุกสังคม การพัฒนาวินัยในตนเองจะต้องทำตั้งแต่วัยทารก ซึ่งเด็กควรได้รับความอบอุ่นในครอบครัวอันเป็นการสนองตอบความต้องการของเขา และทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางอารมณ์อันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างมีเหตุผล สามารถใช้แรงจูงใจทางจริยธรรมมาเป็นแนวเสริมในการควบคุมตนเองหรือในการเกิดวินัยในตนเองอย่างมั่นคง ซึ่งการพัฒนาวินัยในตนเองนี้ ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย และทุกฝ่ายก็ควรจะเข้าใจหลักจิตวิทยาและวิธีการของการพัฒนาวินัยในตนเองให้ ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้ให้ถูกวิธี อันจะทำให้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ หลักสำคัญในการพัฒนาวินัยในตนเองนี้จะต้องใช้ระยะเวลานานพอสมควร ไม่ใช่สิ่งที่เห็นผลทันตาแต่จะต้องค่อยๆพัฒนาวินัยดังกล่าวตามลำดับจึงจะทำให้เกิดผล ดังนั้นทุกฝ่ายจึงควรจะให้ความสนใจและลงมือปลูกฝังและพัฒนาวินัยในตนเองที่ถูกต้องแก่เด็ก

สุภักดิ์ ไหวหากิจ (2543 : 13) กล่าวว่า ในการเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กนั้นควรกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป และต้องมีความสม่ำเสมอมีการชมเชย ให้กำลังใจเมื่อเด็กประพฤติได้ดี

ธิติมา จักรเพชร (2544 : 27) กล่าวว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียนนั้นจะเกิดขึ้นได้ครูมีบทบาทสำคัญในการช่วยสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็ก โดยในการสร้างวินัยในตนเองให้กับเด็กนั้นจะต้องยึดทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองด้วยเสมอ เช่น สร้างกิจกรรมที่นักเรียนมีความชอบ ต้องการมาเป็นตัวกระตุ้นให้เด็กเกิดความมีวินัยในตนเอง ไม่ใช่การบังคับให้ทำในสิ่งที่เด็กไม่ต้องการ และเมื่อเด็กตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความมีวินัยในตนเองเด็กก็จะคงลักษณะของความมีวินัยในตนเองไว้เป็นลักษณะประจำตัวต่อไป ให้บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสรรค์สังคมต่อไป

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่าการส่งเสริมวินัยในตนเองเป็นวิธีการพัฒนาและสร้างเสริมความมีวินัยในตนเองให้กับนักศึกษา โดยใช้หลักจิตวิทยาในการจูงใจมากกว่าการบังคับ สนับสนุนให้นักศึกษาคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลให้อิสระแก่นักศึกษาในการมีความคิดเป็นของตนเอง ให้การยกย่องชมเชยในขณะที่นักศึกษาปฏิบัติดี และต้องปลูกฝังเสริมสร้างและพัฒนาวินัยในตนเองเพื่อสร้างเสริมจริยธรรมที่ดีงามให้กับตนเอง

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง

3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว

ครอบครัวนับเป็นปัจจัยแรกที่สำคัญที่สุดในการอบรมเลี้ยงดูและปลูกฝังนิสัยให้กับนักศึกษาและครอบครัวเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดกับนักศึกษามากที่สุดและครอบครัวก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดี และส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเอง ซึ่งนักการศึกษาและนักวิจัยขอสรุปปัญหาและแนวทางในการสร้างเสริมวินัยไว้ดังนี้

เชาว์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป. : 169-174) ได้สรุปปัญหาอันเกิดจากทางครอบครัวไว้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อแม่ไม่มีเวลาให้แก่ลูก ๆ พ่อแม่เอาใจใส่และปกป้องมากเกินไป พ่อแม่แยกกันอยู่จึงขาดคนเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและขาดความอบอุ่นทางใจ พ่อแม่ไม่เข้าใจถึงธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงตามวัยที่เจริญเติบโตของลูก ๆ และพ่อแม่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างไม่ดี
2. จำนวนสมาชิกในครอบครัวน้อยหรือมากเกินไป
3. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวขัดสน
4. แบบของการปกครองเข้มงวดหรือหย่อนยานมากเกินไป
5. สภาพแวดล้อมของสถานที่อยู่อาศัยไม่ดี
6. นักศึกษานักศึกษาขาดผู้ปกครองที่แท้จริง

กรมสามัญศึกษา (2530 : 1) ได้สรุปปัญหาอันเกิดจากสภาพครอบครัวที่เป็นปัญหา เช่น สภาพที่บิดามารดาแยกกันอยู่เนื่องจากความจำเป็นในด้านอาชีพ ความแตกร้างในครอบครัวการดิ้นรนเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทำให้บิดามารดาไม่มีเวลาที่จะอบรมปมจิตบุคลิก

สวัสดิ์ ไชยโสภาส (2531 : 13-18) ได้สรุปสาเหตุของสภาพแวดล้อมทางครอบครัว เช่น พ่อแม่ยากจนหรือร่ำรวยมากเกินไป พ่อแม่รักลูกตามใจลูกเกินไป พ่อแม่แยกกันอยู่ ขาดคนเอาใจใส่ดูแลลูก พ่อแม่ประพฤติตนไม่ดีหรือไม่เข้าใจธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงตามวัยและเพศของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมากหรือน้อยเกินไป ความเข้มงวดหรือหย่อนยานด้านวินัยมากเกินไป

เพียว เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 21) ได้ทราบปัญหาอันเกิดจากสิ่งแวดล้อมในครอบครัว เช่น สภาพครอบครัวที่แตกแยก ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง แสดงอวดเก่ง ต่อครู ต่อเพื่อนนักศึกษา เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อื่น สัมพันธภาพในครอบครัวเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กประพฤติผิดวินัย นอกจากนี้วิธีการอบรมของครอบครัวก็เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดอารมณ์กระวนกระวายตื่นเต้นอยู่เสมอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หรือการปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจ จะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่ดีทางจิตใจไม่แน่ใจว่าตนเองทำถูกหรือผิด

กรมพลศึกษา (2536 : 5-6) ได้สรุป สาเหตุการประพฤตินิโคติระเบียบวินัยด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่สำคัญของนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษา 18 สาเหตุ ดังนี้

1. บิดาหรือมารดาเจ็บป่วยต้องให้นักศึกษาดูแล
2. สภาพความเป็นอยู่ยากจนนักศึกษาต้องทำงานหาเงินเอง
3. บิดาหรือมารดาไม่มีอาชีพ
4. ความขัดแย้งของบุคคลในครอบครัว
5. บิดามารดาไม่มีเวลาให้ลูก
6. บิดามารดาหย่าร้างกัน
7. บิดามารดาเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี
8. ครอบครัวมีสมาชิกมากเกินไป
9. ครอบครัวบิดามารดาเสียชีวิต
10. ครอบครัวไม่มีบิดาและมารดา
11. ผู้ปกครองเลือกที่รักมักที่ชัง มีอคติลำเอียง
12. สภาพการเงินของครอบครัว
13. การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดเกินไป
14. การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
15. บิดามารดาขาดความรับผิดชอบ
16. บิดามารดาเป็นโรคจิตโรคประสาท
17. บิดาหรือมารดาปกป้องลูกมากเกินไป
18. บิดาหรือมารดาไปทำงานต่างถิ่น

กิตติพงษ์ วรจำปา (2536 : 23) ได้สรุปสาเหตุของสิ่งแวดล้อม ในครอบครัวเช่นสภาพครอบครัวที่แตกแยก ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตนเอง แสดงอวดเก่งต่อครูต่อเพื่อนนักศึกษา เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อื่น สัมพันธภาพในครอบครัวถ้าเป็นปัจจัยหนึ่งก็ทำให้เด็กประพฤตินิโคติวินัย เพราะสภาพจิตใจและการแสดงออกของเด็กในสังคมด้วย นอกจากนี้วิธีการอบรมของครอบครัวก็เป็นสาเหตุให้เด็กเกิดอารมณ์กระวนกระวาย ตื่นเต้นอยู่เสมอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หรือการปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจจะทำให้เด็กขาดเหตุผลที่ดีทางจิตใจ ไม่แน่ใจว่าตนเองทำถูกหรือผิด

ชฎิลรัตน์ อิศรวินวัฒน์พงศ์ (2537 : 13) ได้สรุปปัจจัยทางครอบครัวว่าสิ่งแวดล้อมทางบ้าน อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษานั้นปรากฏอยู่เสมอกรณีของเด็กจากแหล่งเสื่อมโทรมหรือจากชุมชนแออัดมักจะมีปัญหามากกว่าเด็กจากแหล่งชุมชนอื่นๆ สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่ผู้บริหารและครูจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านกระบวนการแนะแนว

วิเชียร สุขจันทร์ (2540 : 33) ได้สรุปว่าการหย่าร้างของพ่อแม่ส่งผลกระทบต่อเด็กทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะผลกระทบต่อพัฒนาการทางจิตใจและพฤติกรรมซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็กด้วย และเด็กที่มาจากครอบครัวพ่อแม่หย่าร้างกัน มีแนวโน้มต่อการเสี่ยงที่จะมีปัญหาต่าง ๆ มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวพ่อแม่อยู่ด้วยกัน

ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์ (2540 : 12) ได้สรุปสาเหตุของปัญหาครอบครัวมีสาเหตุสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ความไม่พร้อมและไม่ได้เตรียมที่จะเป็นครอบครัว
2. การไม่ปรับเปลี่ยนค่านิยม บทบาท ความสัมพันธ์ชาย/หญิง/เด็ก/ผู้ใหญ่ ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
3. การเลี้ยงดูอบรม ตลอดจนการให้การศึกษาการเรียนรู้แก่เด็ก ไม่เป็นไปตามหลักจิตวิทยาพัฒนาเด็ก และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
4. ผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีต่อครอบครัว

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2540 : 40) ได้สรุปว่าปัญหาในการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวนั้น คำว่า ปัญหา ในที่นี้หมายถึง สิ่งที่คุณภาพเสีย การดำรงอยู่อย่างปกติสุข หรือประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ของครอบครัว ในทางปฏิบัติ ปัญหาอาจแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ ปัญหาทางวัตถุ (instrumental) เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการเงิน เป็นต้น และปัญหาทางอารมณ์ (affective) เช่น ความโกรธระหว่างพี่ ๆ น้อง ๆ ความขมขื่นหรือไม่ไว้วางใจกัน ระหว่างสามีภรรยา เป็นต้น บางครอบครัวอาจมีปัญหาทางอารมณ์เท่านั้น โดยไม่มีปัญหาทางวัตถุเลย แต่ครอบครัวใดมีปัญหาทางวัตถุเกิดขึ้น ก็มักจะมีปัญหาทางอารมณ์ด้วยเสมอ เช่น ครอบครัวที่ยากจนและขาดแคลนปัจจัยสี่

ดวงกมล วงษ์ศรีหัส (2541 : บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า ครอบครัวมีความสำคัญต่อการปรับตัวของเด็กมาก การที่เด็กจะปรับตัวได้ดีในครอบครัวเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเข้าใจกันของสมาชิกในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพของครอบครัว บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องพยายามพัฒนาตนเองให้ปรับตัวเข้ากับครอบครัวของตนให้ได้

สดีโส นิยมจันทร์ (2541 : 20) สรุปว่า เด็กที่ประสบปัญหาส่วนใหญ่เป็นเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ขาดแคลนทุนทรัพย์ในการดำรงชีวิต ขาดประสบการณ์ต่างๆ ที่จะส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้เด็กเกิดปัญหาอุปสรรคต่างๆ มากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูง

จากแผนพัฒนาการแนะแนวและให้คำปรึกษาครอบครัว ปี พ.ศ.2541 (ฉบับร่าง) ได้กล่าวถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับครอบครัวซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาครอบครัว เช่น การหย่าร้าง การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ พ่อแม่ติดยาเสพติด การทอดทิ้งเด็กและผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปรากฏให้เห็นมากขึ้น

2. มีการก่อตั้งครอบครัวที่ไม่เหมาะสม ขาดความพร้อม ขาดทักษะชีวิต ทำให้มีปัญหาต่างๆ เช่น การปรับตัว เศรษฐกิจในครอบครัว การหย่าร้าง รวมทั้งการอยู่ด้วยกันโดยไม่จดทะเบียนสมรส ซึ่งอาจทำให้ความสัมพันธ์เปราะบาง ความรับผิดชอบเรื่องลูกลดลงหรือรับผิดชอบฝ่ายเดียว ซึ่งมักเป็นฝ่ายหญิง

3. ความรุนแรงในครอบครัวมีมากขึ้นจากความเครียด การขาดจริยธรรมศีลธรรม

4. สถาบันครอบครัวได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิกครอบครัว และความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวเปลี่ยนไป

5. ลักษณะครอบครัวที่หลากหลาย เช่น ครอบครัวที่หย่าร้าง ครอบครัวที่มีแต่พ่อหรือแม่

6. บทบาทหน้าที่ของพ่อและแม่ในการประกอบอาชีพทำให้เวลาสำหรับครอบครัวในการอบรมเลี้ยงดูลดลง เป็นผลให้ความผูกพันเอื้ออาทรต่อกันระหว่างสมาชิกในครอบครัวน้อยลง

7. พ่อแม่จำนวนมากประสบปัญหาในการอบรมเลี้ยงดูลูก บางครอบครัวมีความขัดแย้งระหว่างพ่อและแม่ในวิธีการเลี้ยงดูลูก มีปัญหาเกี่ยวกับลูกวัยรุ่น บางกรณีลูกต้องออกจากครอบครัวตั้งแต่ยังเยาว์ เพื่อความอยู่รอดและหารายได้ ทำให้ไม่ทันได้รับการหล่อหลอมจากครอบครัว

8. มีพ่อแม่จำนวนมากที่ขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว และเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ไม่มีความรู้ในการเลี้ยงดูลูก เช่น ดิดสารเสพติด เล่นการพนัน ไม่ทำงาน ปล่อยปละละเลยลูก

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 13-15) ได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมทางสภาพครอบครัวว่า สภาพของครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดู มีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็กมาก เช่นเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดาหย่าร้างกันหรือแยกกันอยู่ อาจจะขาดความอบอุ่น รู้สึกว่าเหงาขาดที่พึ่ง อันมีผลต่อปัญหาทางอารมณ์โดยตรงและทำให้ผลการเรียนต่ำ หรือเด็กที่มาจากครอบครัวที่บิดามารดามีอารมณ์ร้าย ซึ่งอาจแสดงออกมาในลักษณะของการฉุนเฉียวทางอารมณ์ โกรธจัด ก้าวร้าว ด่าทอต่างๆ นานา อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมไปในทำนองเดียวกัน เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ล้วนมีผลอันสำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมของเด็กควรควรมีบทบาท ในการให้คำแนะนำแก่เด็กและผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาดังกล่าวเท่าที่จะทำได้ ปัญหาบางอย่างก็เป็นปัญหาใหญ่และสลับซับซ้อน ผู้ปกครองของเด็กจะต้องร่วมมือกับหลายฝ่ายในการหาแนวทางแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก

จุไรรักษ์ แสนวัง (2543 : 36-37) ได้สรุปด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัวว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสามัคคี บิดามารดาให้ความรักความห่วงใยอาทรในตัวลูก ให้การดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางที่ดีที่ถูกต้องแก่บุตร เป็นตัวอย่างที่ดียอม ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัว ทำให้ลูกเกิดความรักเคารพบิดามารดา มีแต่ความสุขในการดำรงชีวิต เด็กยอมเจริญเติบโตขึ้นด้วยความเชื่อมั่น มองโลกในแง่ดี ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่บิดามารดาทะเลาะเบาะแว้ง ขาดความสามัคคี ไม่รู้จักเสียสละและการให้อภัยซึ่งกันและกัน เด็กจะมีนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย ชอบการต่อสู้ การเอาชนะ หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่บิดามารดาเป็นโรคจิต โรคประสาท จู้จี้ขี้บ่น เด็กจะขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นโรคหวาดระแวง ในครอบครัวที่พ่อแม่เล่นการพนันหรือดื่มสุรา เด็กก็จะเลียนแบบ และติดเป็นนิสัยต่อไป ครอบครัวที่ย่ำแย่ แยกแยก ไม่ได้อยู่ร่วมกัน เด็กจะมีนิสัยแข็งกระด้าง เป็นนักเลงหรืออันธพาล เพื่อชดเชยสิ่งที่ตนต้องการและไม่ได้รับ เด็กกำพร้าจะเป็นเด็กที่ขาดความรักความอบอุ่น ความมั่นคงในชีวิต เด็กกับผู้ใหญ่ที่เกิดช่องว่างระหว่างวัย ไม่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันผู้ใหญ่ที่ชอบออกคำสั่งบังคับว่าต้องทำอย่างนั้นต้องทำอย่างนี้ ชีวีชีวิตของเด็กหรือบิดามารดามีชู้ด้วยแล้วจะเป็นผลต่อสภาพจิตใจของเด็ก กล่าวคือ ครอบครัวมีสภาพการแตกแยกหรือบ้านแตก ย่อมทำให้เด็กขาดที่พึ่งทางใจ ทำให้ไม่มีความสุข มีผลให้เด็กประพฤติผิดได้ง่าย

สร้อย คำนวน (2544 : 14) ได้สรุปว่า ครอบครัวในฐานะระบบที่มีชีวิต ก็มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงนี้มีทั้งที่เกิดขึ้นในระบบครอบครัวเอง หรือในระบบใหญ่ เช่น สังคม และมีผลกระทบมาถึงครอบครัวด้วย การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตครอบครัว มีทั้งแง่บวกและแง่ลบในแง่บวกการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสที่ครอบครัวจะเติบโตขึ้น และค้นพบศักยภาพใหม่ของตนเอง ในแง่ลบการเปลี่ยนแปลงจะทำให้เกิดความตึงเครียด และอาจนำมาซึ่งปัญหาได้ ปัญหาและสาเหตุของปัญหาครอบครัว มีหลากหลายและซับซ้อน ขึ้นอยู่กับการมองปัญหาของแต่ละบุคคล ปัญหาครอบครัวยังเป็นต้นเหตุของปัญหาอื่นๆที่ตามมาอีกหลายประการที่เป็นปัญหาสำคัญของสังคม

สุชา จันทน์เอม (2544 : 19 ; 144-145) ได้สรุปแนวคิดสาเหตุทางครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคมบ้านและครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็ก ถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความผาสุกทุกคนมีความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นอย่างดีบิดามารดาให้ความห่วงใยในตัวลูก โดยเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดูและพยายามอบรมบ่มนิสัยในทางดีงามให้แก่บุตร และทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่น และมีแต่ความสุข รวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิตทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดี แต่ในทางตรงกันข้าม ครอบครัวที่บิดามารดาไม่มีความสามัคคี เสียสละและให้อภัยซึ่งกันและกัน มีการทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ เด็กก็ย่อมรับนิสัยก้าวร้าว พุดจาหยาบคาย ชอบวิวาท ดังนั้นหน้าที่ของบิดามารดา

และผู้ปกครองมีความสำคัญต่ออนาคตของเด็กอย่างมากมาย เจ.อี.ฮูเวอร์ (J.E.Hoover) เสนอข้อแนะนำการวางตัวของบิดามารดาและผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. ต้องพยายามเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในวัยต่าง ๆ และพยายามปลูกฝังความรัก ความเป็นเพื่อนที่ดีให้เกิดขึ้นให้ได้
2. ต้องเป็นผู้ที่เผชิญกับความจริงอย่างกล้าหาญและมีความซื่อสัตย์เป็นทางนำแห่งชีวิต
3. ต้องพยายามให้ความปลอดภัยแก่เด็กในทุก ๆ ด้าน
4. พยายามสั่งสอนอบรมเด็กในทางที่ดีและเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
5. เป็นผู้มีจุดหมายปลายทางที่ชัดเจนในชีวิต และพยายามชักชวนเด็กให้ร่วมเดินทางไปสู่จุดหมายนั้นด้วย
6. เป็นผู้มีอารมณ์เย็นนิ่งอยู่เสมอ
7. ไม่ทะเลาะกันต่อหน้าเด็ก
8. มีอุดมคติสูง และทำงานเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
9. มีความยุติธรรม มีเหตุผล และทำโทษเด็กเมื่อมีเหตุสมควร
10. เป็นผู้ตอบสนองความต้องการให้แก่เด็กในทางที่ถูกที่ควร

นอกจากนี้พ่อแม่จะต้องช่วยกันทำให้บ้านน่าอยู่เพื่อช่วยให้ทุกคนในบ้านมีความรักกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเข้าใจกัน ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้านเป็นไปอย่างดี และบ้านควรตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ไม่อยู่แออัดจนเกินไป

เฮิร์ลอค (Hurlock. 1967 : 661) มีแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวสรุปได้ดังนี้ คือ บิดามารดาที่ยอมรับเด็กคือ การให้ความรัก ความสนใจ สร้างความอบอุ่นให้เกิดขึ้นในบ้านและเห็นความสำคัญของเด็ก ผลที่ตามมาคือทำให้เด็กเป็นคนดีให้ความร่วมมือเป็นมิตร มีอารมณ์มั่นคง ร่าเริง มีความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร ระวังรักษาทรัพย์สินสมบัติของส่วนรวมเท่า ๆ กับของตนเอง มีความตรงไปตรงมาไว้ใจได้ และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจได้ มองตนเองได้อย่างตรงกับความจริง

ชัฟเฟอร์ และคุนด์เทิน (Schafer and Kundten. 1970 : 124) สรุปได้ว่า สภาพบ้านแตกเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมาก ชัฟเฟอร์และคุนด์เทินได้แบ่งลักษณะบ้านแตกไว้ 2 ชนิด คือ

1. การแตกแยกทางสภาพครอบครัวหรือแตกแยกทางกายภาพ คือ ครอบครัวที่บิดามารดาถึงแก่กรรมหรือหย่าร้างกัน บิดามีมารดาเลี้ยง มารดามีบิดาเลี้ยง หรือ บิดามารดาถึงแก่กรรมทั้งคู่ เด็กในครอบครัวที่แตกแยกนี้ จะขาดความรักใคร่ทะนุถนอม อันควรจะได้รับในครอบครัว รู้สึกว่าเหว่ ขาดการเอาใจใส่จากบิดามารดา
2. การแตกแยกทางจิตใจ คือ ครอบครัวที่บิดามารดาอยู่ร่วมกัน แต่มีการทะเลาะวิวาทกัน หรือมีความเห็นที่ขัดแย้งกันอย่างรุนแรง หรือการที่บิดามารดาทำตนไม่เหมาะสม

จนเด็กไม่รักใคร่นับถือ เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่แตกแยกเช่นนี้ ก็จะขาดความสุข ความอบอุ่น เช่นเดียวกัน เมื่อเด็กขาดความรักความอบอุ่นและขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี เด็กก็จะแสดง พฤติกรรมที่เป็นการกระทำความผิด เพื่อเรียกร้องความสนใจจากสังคม อันเป็นการทดแทน ความรักและความอบอุ่นที่ตนไม่ได้รับเช่นคนอื่น ๆ หรือเป็นการกระทำความผิดโดยไม่เจตนา ทั้งนี้เนื่องมาจากขาดการอบรมสั่งสอนที่ดีนั่นเอง

นอกจากนี้ ชัฟเฟอร์และคูนด์เทิน ได้พูดถึงครอบครัวซึ่งเป็นผลทำให้เด็กและวัยรุ่น กระทำความผิด โดยสรุปว่า บ้านเป็นสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นที่จะส่งเสริมอุปนิสัย ความคิดสร้างสรรค์ และบุคลิกภาพของเด็ก พฤติกรรมของเด็กส่วนใหญ่เป็นผลที่ได้มาจากการอบรมเลี้ยงดู ภายในบ้าน เด็กและวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มีความสุขบิดามารดามีความรักใคร่สนิทสนมกัน ความห่วงใยในบุตรและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตร เด็กจะพูดจาด้วยความสุภาพอ่อนโยน จิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แต่ในทางตรงกันข้ามครอบครัวที่ไม่มีความสุข บิดามารดาทะเลาะวิวาทกัน อยู่เสมอ เด็กจะมีบุคลิกภาพที่ก้าวร้าว พูดจาหยาบคาย ชอบทะเลาะวิวาท

ซัทเธอร์แลนด์ และเครซี่ (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 20 ; อ้างอิงจาก Sutherland and Cressey. 1955 : 125) ได้เสนอว่าครอบครัวอาจก่อให้เกิดปัญหาการกระทำผิดได้ โดยผ่าน กระบวนการ 5 อย่างซึ่งเกี่ยวพันซึ่งกันและกันดังต่อไปนี้คือ

1. ในครอบครัวมีตัวอย่างที่ไม่ดี ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ทั้งทางตรงและ ทางอ้อม ก่อให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม หรือแบบแผนความประพฤติที่ไม่ดี เช่น ความประพฤติ ผิดศีลธรรมทางเพศ การติดสุรา ยาเสพติด การพนัน และความประพฤติที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการกระทำผิดในที่สุด

2. ชั้นสังคมของครอบครัวและถิ่นที่อยู่ของครอบครัวจะเป็นเครื่องกำหนดอัตรา การกระทำผิดของเด็ก กล่าวคือ เด็กที่อยู่ในถิ่นที่เป็นพาลเกร มีกิจกรรมไปในทางละเมิด กฎหมาย มีโอกาสคบเพื่อนเสเพลจะมีอัตราการกระทำผิดมากกว่าเด็กที่อาศัยอยู่ในถิ่นที่ไม่ค่อย มีปัญหาทางสังคม

3. ครอบครัวเป็นสิ่งที่กำหนดเกียรติภูมิของเด็ก เขาจะค่อย ๆ เรียนรู้ว่าคุณค่าที่ น่าเลื่อมใสศรัทธานั้นเป็นใคร เช่นไร ถ้าเด็กเกิดไปนิยมชมชอบคนที่ชอบละเมิดกฎหมายและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดด้วย โอกาสที่จะเสียคนก็ง่ายเข้า

4. ถ้าภายในครอบครัวไม่ราบรื่น ไม่เป็นสุข ไม่น่าอยู่ เด็ก ๆ ก็จะออกไปหา สิ่งชดเชยทดแทนนอกบ้าน ซึ่งถ้าเด็กไปถูกเพื่อนเสเพลชักจูง โน้มน้าวให้กระทำความผิด เด็กก็จะ กลายเป็นเด็กเกเรไป

5. ครอบครัวเพิกเฉยหรือไม่สามารถอบรมสั่งสอนให้เด็กเคารพต่อกฎหมายหรือ ปกป้องเด็กมากเกินไป ทำให้เด็กได้ใจ ทำอะไรตามใจตนเองและไม่คุ้นเคยกับกฎเกณฑ์ของ สังคม ทำให้เด็กกลายเป็นเด็กที่ก้าวร้าวหรือเด็กเกเรไปในที่สุด

วีนเบิร์ก (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 21 ; อ้างอิงจาก Weinberg. 1958) ได้กล่าวว่า สภาพะบ้านแตกมีส่วนผลักดันให้เด็กและวัยรุ่นหญิงกระทำผิดมากกว่าเด็กและวัยรุ่นชาย จากนั้นบางครอบครัวบิดามารดาทอดทิ้งบุตร ไม่มีอาชีพเป็นหลักฐาน ว่างงานหรือพิกการ ทำให้เด็กประสบกับความหิวโหย ออดอยากยากแค้น ต้องหาทางช่วยตัวเองและรับภาระต้องหาเลี้ยงดูครอบครัวตั้งแต่เยาว์วัย เด็กก็อาจประพฤติผิดได้ง่าย

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญเป็นอันดับแรกของการปลูกฝังวินัยในตนเอง โดยครอบครัวมีความรัก ความสามัคคี และบิดามารดามีความเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูและอบรมปณิสัยในทางที่ดีให้แก่นักศึกษา และทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ย่อมทำให้นักศึกษาเกิดความอบอุ่นและมีความสุข และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มีความรักและห่วงใยให้การดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกันบิดามารดาอบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางที่ถูกต้องแก่นักศึกษาซึ่งจะเจริญเติบโตขึ้นด้วยความเชื่อมั่นในตนเองมีความรับผิดชอบควบคุมตนเองได้ ขยันหมั่นเพียร และสามารถเผชิญกับชีวิตด้วยความมั่นใจและจะส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองได้เป็นอย่างดี

3.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน

โรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญนอกเหนือไปจากครอบครัวและสถาบันอื่นๆ ที่ให้การศึกษา และโรงเรียนก็มีอิทธิพลอย่างยิ่งในการให้ความรู้ ทักษะ ทศนคติ ตลอดจนอุปนิสัยอันจะส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็ก แต่ปัญหาในการสร้างวินัยในตนเองนั้น โรงเรียนก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เด็กขาดวินัยในตนเอง ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความคิดเห็นไว้ดังนี้

เชาวน์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป. : 169-174) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้นักศึกษา นักศึกษากระทำผิดวินัยได้คือ

1. เกิดจากครูอาจารย์ เช่น ครูอาจารย์บางคนมิได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่นักศึกษานักศึกษา บางคนมุ่งเนื้อหาวิชามากเกินไปและบางคนใช้วิธีการปกครองอย่างเคร่งครัดมากเกินไป

2. เกิดจากอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาไม่ดีคือขาดความน่าอยู่ ซึ่งย่อมจะมีผลต่อจิตใจของนักศึกษา นักศึกษาและโน้มหน้าจิตใจให้ประพฤติไม่ดีไปด้วย

3. เกิดจากจำนวนนักศึกษานักศึกษามีปริมาณมากเกินไปจนอาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง

กรมสามัญศึกษา (2530 : 1) สรุปว่า สภาพในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการหลอมและพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา แต่เนื่องจากกระบวนการเรียนการสอนมุ่งเน้นเนื้อหาวิชา และการจัดครูเข้าสอนก็จัดเป็นรายวิชา ครูแต่ละรายวิชาจึงสอนนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูแต่ละคนรู้จักนักศึกษาไม่ถ่องแท้ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นไปอย่างผิวเผิน การพัฒนาคุณลักษณะของนักศึกษาจึงไม่ได้ผลเท่าที่ควร

สุนทร แสงรุ่ง (2530 : 11) ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้เด็กมีปัญหาเรื่องความประพฤติ
ในโรงเรียนว่า

1. โรงเรียนและครูไม่เพียงพอแก่เด็ก
2. การอบรมศีลธรรมไม่เพียงพอ
3. ขาดการส่งเสริมในเรื่องกีฬาและทัศนคติเกี่ยวกับกีฬา
4. ขาดการควบคุมกวดขันทางระเบียบวินัย
5. ขาดครูที่มีคุณสมบัติเพียงพอและเหมาะสม
6. สถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนไม่เหมาะสม

พเยาว์ เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 23) สรุปว่าโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความ
สำคัญในการให้การศึกษอบรมแก่เด็กและเยาวชนโรงเรียนจึงมีความสำคัญในการปลูกฝัง
คุณธรรมความดีให้แก่เด็ก แต่ด้วยเหตุที่โรงเรียนเป็นแหล่งรวมของเด็กและเยาวชนที่มีภูมิหลัง
ต่างกัน ดังนั้น เด็กอาจจะถ่ายทอดความรู้แนวความคิด ทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนพฤติกรรม
ต่าง ๆ ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีให้แก่กันในระหว่างนักศึกษาที่เข้ามาอยู่ร่วมกันในโรงเรียนได้
เป็นอย่างดี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 21) ได้เสนอแนะไว้
ว่า การเสริมสร้างวินัยในโรงเรียน ให้นักเรียนไปประพฤติปฏิบัตินั้น มีความสำคัญ 3 ประการ
ได้แก่

1. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยปลูกฝังสิ่งที่ดีงาม ที่เหมาะที่ควรให้นักเรียนได้
ประพฤติปฏิบัติ
2. เป็นการเตรียมตัวนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี สามารถปกครองตนเองได้
และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข
3. เป็นการรักษาชื่อเสียงเกียรติภูมิของโรงเรียนให้สมกับเป็น สถาบันการ
ศึกษา

กรมพลศึกษา (2536 : 4-5) ได้สรุปปัจจัยการประพฤติผิดระเบียบวินัยด้าน
สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่สำคัญของนักศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษา
15 สาเหตุ ดังนี้

1. สถานศึกษาจัดกิจกรรมมากเกินไป
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมน้อยเกินไป
3. กฎระเบียบของสถานศึกษาเข้มงวดเกินไป
4. กฎระเบียบของสถานศึกษาหละหลวมเกินไป
5. ความขัดแย้งระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับอาจารย์ในสถานศึกษา
6. ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน
7. ความขัดแย้งระหว่างนักศึกษากับนักศึกษาด้วยกัน

8. นักศึกษาที่กระทำผิดเข้ากลุ่มกับเพื่อนไม่ได้
9. บรรยากาศภายนอกและภายในไม่เอื้อต่อการเรียน
10. สถานที่ตั้งไม่เหมาะสม
11. อาจารย์ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ
12. อาจารย์ในสถานศึกษาไม่เข้าใจนักศึกษา
13. อาจารย์ไม่ให้ความเป็นธรรมกับนักศึกษา
14. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เป็นที่น่าสนใจ
15. ค่านิยมในสังคมจริงแตกต่างจากค่านิยมที่อาจารย์สอน

ชฎิลรัตน์ อัสววิวัฒน์พงษ์ (2537 : 9) ได้กล่าวว่า การเสริมสร้างวินัยในโรงเรียนนั้น ควรเริ่มต้นในชั้นเรียนเพราะเหตุว่า ภายในชั้นเรียนแต่ละชั้นนั้นสภาพแวดล้อมต่าง ๆ มีขอบเขตจำกัด มีสภาพคล้ายคลึงกันการกำหนดแนววิธีควบคุมชั้นเรียน เป็นภาระของครู การสร้างวินัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมากเพราะการทำให้ห้องเรียนมีระเบียบวินัย ย่อมหมายถึงว่านักเรียนแต่ละคนสามารถควบคุมตนเองมีความตั้งใจที่จะฟังการสอนของครูและสนใจที่จะซักถาม อันจะก่อให้เกิดความรู้แสวงหาประสบการณ์และฝึกทักษะตามความหมายของการศึกษา ดังนั้นการกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการสร้างวินัย ในชั้นเรียนจึงเป็นภาระสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

สุวิทย์ แสงวงศ์ (2538 : 37) กล่าวว่า การปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยในโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากได้รับความร่วมมือในการสอดส่องดูแลจากครูอาจารย์น้อย เป็นเหตุให้นักศึกษาขาดวินัยทำให้เกิดปัญหาตามมา

วิศิษฐ์ หมายดี (2541 : 44) กล่าวว่า เกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนนั้นโรงเรียนจะต้องจัดทำให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบของกระทรวง การส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม จะต้องจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ และจะต้องกระทำด้วยความยืดหยุ่นมากที่สุด

สุรพล บุญมีทองอยู่ (2542 : 24) กล่าวว่าเมื่อนักศึกษามาโรงเรียน เด็กจะต้องอยู่ภายใต้การปกครองดูแลและการคุ้มครองของโรงเรียน โรงเรียนจะต้องแสวงหาวิถีทางต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาที่มาอยู่ร่วมกันเกิดความสามัคคีเคารพกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนวางเอาไว้ เพื่อให้การอยู่ร่วมกันเกิดความสงบสุขขึ้น

เทอดหญิง ณ พัทลุง (2542 : 16) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการประพฤติผิดวินัยของนักศึกษาเนื่องมาจากสถานศึกษา 4 สาเหตุ ดังนี้

1. ครูอาจารย์ไม่ให้ความรักความอบอุ่นแก่นักศึกษา ใช้วิธีการสอนที่มุ่งเฉพาะเนื้อหา และใช้วิธีการปกครองอย่างเคร่งครัดมากเกินไป
2. อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาไม่ดี เช่น ขาดความน่าอยู่ จะมีผลต่อจิตใจนักศึกษา และโน้มน้าวจิตใจให้ประพฤติไม่ดีไปด้วย

3. จำนวนนักศึกษามากเกินไป ครูอาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ระบบการบริหารอย่างเคร่งครัด หรือหย่อนยานเกินไป อันเป็นสาเหตุให้นักศึกษาปรับตัวไม่ได้หรือมีพฤติกรรมเสีจขนาดความเหมาะสม

4.ระเบียบวินัยข้อบังคับของสถานศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการปฏิบัติตามระเบียบกับการปฏิบัติตามสภาพสังคมในปัจจุบัน

บงกช โควินท์ (2544 : 64) ได้กล่าวถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหาว่าการสอนในโรงเรียนไม่ดี เด็กอาจมีปัญหาด้านนี้เนื่องจากโรงเรียนและครูกล่าวคือโรงเรียนบางแห่งไม่เอาใจใส่ให้ความรักและเข้าใจนักศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งมักสร้างปัญหาให้เกิดขึ้นกับเด็กได้มาก อาจทำให้เด็กมีการปรับตัวต่อสังคมยากขึ้น และมีอารมณ์ที่ไม่มั่นคงได้

สุชา จันทน์เอม (2544 : 156) ได้เสนอแนะการแก้ไขปัญหของโรงเรียน ดังนี้

1. ควรจัดให้มีโรงเรียนเพียงพอกับจำนวนเด็ก มีการสำรวจเด็กที่ไม่ได้รับการศึกษาให้ได้รับการศึกษาโดยทั่วถึงกัน

2. โรงเรียนควรมีอุปกรณ์การสอนพร้อม มีสวัสดิการต่าง ๆ โดยเฉพาะครูควรมีความรู้และความเข้าใจเด็ก

3. โรงเรียนต้องมีระเบียบวินัยพอควร ไม่เคร่งครัดหรือปล่อยเด็กจนเกินไป

4. โรงเรียนควรมีความสัมพันธ์กับทางบ้านเพื่อติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครองของเด็กอยู่เสมอ

วอลเตอร์ อี. แชฟเฟอร์และเคนเนท โฟลค (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 37 อ้างอิงจากWalter E. Schafer and Kenneth Folk.) ได้กล่าวถึงข้อบกพร่องทางการศึกษาซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้เด็กกระทำผิดไว้ 4 ประการ คือ

1. โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทำให้เด็กเกิดความเกลียดชัง อันเนื่องมาจากการถ่ายทอดค่านิยมแบบชนชั้นกลางให้แก่เด็กชนชั้นต่ำ

2. ทำให้เด็กบางคนมีความรู้สึกว่าการเรียนต่าง ๆ ที่เด็กได้รับขณะศึกษาอยู่ในโรงเรียนไม่เหมือนกับประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับต่อไปในภายภาคหน้า นั่นคือ เมื่อเด็กสำเร็จจากโรงเรียนไปแล้วเด็กไม่สามารถนำความรู้ไปปรับใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

3. โรงเรียนจัดการศึกษาแบบตัดขาด ไม่ให้โอกาสแก่เด็กที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาครอบครัวและชุมชนของเด็ก

4. โรงเรียนเพิกเฉยและไม่ยอมช่วยแก้ไขเด็กที่ทำความเดือดร้อนให้แก่โรงเรียนหรือชุมชน

อีคอร์น (สุชา จันทน์เอม. 2544 : 146 ; อ้างอิงจาก Eichorn. 1965 : 299) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของโรงเรียน โรงเรียนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อชีวิตและอนาคตของเด็กและวัยรุ่น เพราะโรงเรียนอาจจะเป็นสถาบันที่ผลิตเด็กกระทำผิด

โรงเรียนอาจจะช่วยป้องกันเด็กกระทำผิด และโรงเรียนอาจจะช่วยเด็กที่กระทำผิดแล้วให้กลับตนเป็นคนดีได้ ปัจจัยที่โรงเรียนมีส่วนผลักดันให้เด็กกลายสภาพเป็นผู้กระทำผิดอาจสรุปได้คือ

1. เด็กขาดครูที่ดี
2. โรงเรียนมีอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ไม่เพียงพอ
3. เด็กไม่ได้รับความสนใจและขาดการปฏิบัติใกล้ชิดเป็นรายบุคคล
4. เกิดการแบ่งแยกในกลุ่มนักศึกษาเพราะความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ
5. โรงเรียนขาดหลักการและการบริการด้านนันทนาการ
6. เด็กขาดการศึกษาและแนะแนว
7. โรงเรียนขาดนักวิชาชีพในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องและวิทยาการ

กอร์ตัน (Gorton. 1983 : 326-327) กล่าวว่าโรงเรียนต่าง ๆ ประสบปัญหาด้านวินัยซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะคือ

1. ปัญหาการผิดวินัยในชั้นเรียน ได้แก่ การตอบโต้กับครู การไม่ตั้งใจเรียน การรบกวนคนอื่น ๆ การกินขนมในชั้น การชอบทำลายของ การพูดหยาบคาย การพูดปด และการทำร้ายคนอื่น
2. ความประพฤติผิดนอกชั้นเรียน (แต่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน) ได้แก่ การต่อสู้กัน การทำลายสิ่งของ การสูบบุหรี่ การใช้ยาเสพติด การแต่งกายผิดระเบียบ การขโมย การเล่นการพนัน การทำบริเวณโรงเรียนสกปรก การต่อต้านครู-โรงเรียน และการเข้าไปบริเวณที่หวงห้าม
3. การหนีโรงเรียน ได้แก่ การไม่เข้าชั้นเรียน การขาดโรงเรียน
4. ความเฉื่อยชา ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนช้าบ่อย ๆ และการมาโรงเรียนสายบ่อย ๆ

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยด้านโรงเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองขึ้นได้ ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีส่วนประกอบดังนี้คือ การใช้กฎระเบียบ การกวดขันระเบียบวินัย การจัดกิจกรรมเสริมสร้างวินัย การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การควบคุมความประพฤติ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ สถานที่ตั้งและอาคารอยู่ในสภาพที่ดีและเหมาะสม

3.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ในการจัดการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย และครูผู้สอนก็เป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนคุณธรรมจริยธรรม ทำให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเอง ปัจจัยด้านครูผู้สอนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ โดยนักการศึกษาได้สรุปไว้ดังนี้

เชาวน์ มณีวงศ์ (ม.ป.ป. : 169-174) ได้กล่าวว่า ปัญหาอันเกิดจากครูอาจารย์ เช่น ครูอาจารย์บางคนมิได้ให้ความรักความอบอุ่นแก่นักศึกษานักศึกษา บางคนมุ่งเนื้อหาวิชา มากเกินไป และบางคนใช้วิธีการปกครองอย่างเคร่งครัดมากเกินไป

ปัจจัยด้านครูผู้สอนที่ทำให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองขึ้นนั้น มีงานวิจัยหลายเล่ม ซึ่ง พอสรุป ได้ดังนี้ (สุโท เจริญสุข. 2525 : 69-70 ; ทวี ท่อแก้วและอบรมสันภิบาล. 2527 : 93-95)

1. ครูจะต้องเต็มใจ และพร้อมช่วยเหลือเด็ก ยินดีให้คำแนะนำตักเตือนไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และรู้วิธีการศึกษาเด็ก เข้าใจเด็กเป็นรายบุคคลอย่างดี
2. จัดสภาพของโรงเรียน ห้องเรียนให้น่าอยู่ น่าเรียน สะอาดเรียบร้อยมีอุปกรณ์ครบครัน
3. จัดวางระเบียบวินัยร่วมกันกับนักเรียนเสมอ ไม่ทำตามใจครูฝ่ายเดียว
4. จัดหาหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตามวุฒิภาวะความต้องการ ความสนใจของเด็ก
5. เปิดบริการแนะแนวขึ้นในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือเด็กที่เป็นปัญหา
6. ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กตลอดเวลา
7. ส่งเสริมให้เด็กหัดปกครองตนเองให้มากเท่าที่จะทำได้
8. ครูควรสร้างวินัยตามพัฒนาการของเด็ก หมายความว่า ครูควรจัดเด็กเป็นรายบุคคล เข้าใจถึงสาเหตุที่เด็กแสดงออกมา
9. ครูควรสร้างวินัยในสิ่งที่เด็กสามารถปฏิบัติได้ และเป็นประโยชน์จริง ๆ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงแนะนำอย่างเดียวเท่านั้น ครูต้องติดตามผลด้วย
10. การสร้างวินัยที่ดี ครูพยายามหลีกเลี่ยงการตีเถียน โดยใช้วิธีการยกย่องหรือชมเชยแทน
11. การสร้างวินัยที่ดีได้นั้น ครูต้องมีสติอารมณ์ดี เยือกเย็นสุขุม ไม่เป็นคนโกรธง่ายหรือมีอารมณ์หงุดหงิด หรืออาจจะกล่าวว่า ความเกรี้ยวกราดไม่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนาในการสร้างวินัยที่ดี
12. การไว้วางใจและนับถือสติปัญญาของคนอื่น เป็นหลักอีกประการหนึ่งที่จะส่งเสริมให้มีวินัยที่ดี ตามธรรมชาติเด็ก ๆ ย่อมมีความสามารถและเจตคติในการคิดหาเหตุผลอยู่บ้างแล้ว ครูจึงควรแต่แนะนำให้เขาใช้ความสามารถและประสบการณ์เพิ่มให้ดียิ่งขึ้น เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างเต็มที่ อันเป็นวิธีที่จะปลูกฝังให้เกิดขึ้น การบังคับตัวเอง และการควบคุมตนเอง
13. การสร้างวินัยที่ดีได้นั้น ครูต้องเป็นกันเองกับเด็ก ห้องเรียนแต่ละห้องควรให้เด็กมีความรู้สึกว่ามีความเป็นอยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ครูต้องพยายามให้เด็กมีโอกาส

แสดงตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของสมาชิกทั้งหมด ครูพยายามชักนำให้เด็กแต่ละคนยอมสละความปรารถนาส่วนตัว เพื่อสวัสดิการของหมู่คณะ ครูเองก็วางตัวเป็นที่รับฟังความทุกข์ร้อนของเด็กและหาทางช่วยเหลือ ควรทำกิจกรรมร่วมกับเด็กในบางโอกาส

สวัสดี ไชยโสภาส (2531 : 13-18) ได้สรุปว่า การประพฤติปฏิบัติตนของครูต่อนักศึกษา อารมณ์ของครู วิธีสอน การควบคุมนักศึกษา บรรยากาศทั้งนอกและในห้องเรียน ระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นหย่อนยานหรือตึงเกินไป

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2533 : 239-242) ได้อธิบาย หลักสำคัญในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่นักเรียนนั้น ครูควรเป็นคนที่มีความตั้งใจมั่นคงมีความจริงใจ และที่สำคัญครูต้องมีความยุติธรรม ครูไม่ควรทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกด่าต้อยหรือรู้สึกอับอาย แต่ควรมีความสม่ำเสมอในการรักษาระเบียบวินัยนักเรียน และควรพยายามช่วยให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสประสบความสำเร็จในการทำงานที่ทำเป็นประจำทุกวัน ฉะนั้นครูในฐานะที่มีความสำคัญและใกล้ชิดกับเด็กเป็นอย่างยิ่ง จะต้องตระหนักในการที่จะสร้างเด็กให้มีความรู้สึกต่อตนเองในทางบวก เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กและจะได้ปฏิบัติตนในแนวทางที่ดี และถูกต้องในอนาคต

เพียว เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 37-38) ได้กล่าวว่า การปกครองชั้นเรียนและบรรยากาศในห้องเรียนก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทางวินัยขึ้นได้มาก ทักษะคติของครูกับการรักษาระเบียบวินัย นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ ที่จะกำหนดพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปในการที่พึงปรารถนาไว้หรือไม่ ครูที่จะรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียนได้ดีนั้นจึงควรที่จะมีทักษะคติที่ดีต่อนักเรียน จัดกิจกรรมการสอนอย่างสนุกสนานมีชีวิตชีวา พยายามดึงนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากที่สุด แต่ถ้านักเรียนยังทำผิดวินัยอย่างจงใจอีก ก็พยายามค้นหาสาเหตุและพยายามแก้ไขพฤติกรรมให้ดีขึ้น การออกกฎระเบียบวินัยในโรงเรียนและห้องเรียน การป้องกันการทำผิดวินัยของนักเรียนในห้องเรียนนั้น ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญทั้งในการเป็นผู้นำที่ดี และครูต้องถือว่าระเบียบวินัยนั้นเป็นเรื่องที่จะต้องปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจของนักเรียนเองเพราะนักเรียนเป็นผู้สร้างระเบียบวินัยร่วมกันขึ้น นอกจากนี้นักเรียนจะต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วยถ้าครูและนักเรียนร่วมกันจัดระบบงานในชั้นเรียนได้ดีแล้ว เหตุขัดแย้งต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้นเด็กก็จะไม่ทำผิดวินัย

พรรณี ชูทัย เชนจิต (2538 : 563-566) ได้เสนอแนะเทคนิคการปกครองชั้นเรียนของครู ดังต่อไปนี้

1. แสดงให้นักศึกษาเห็นถึงความเชื่อมั่นในตนเองของครู ตลอดจนการเตรียมพร้อมสำหรับการเริ่มบทเรียน
2. ให้คิดว่าจะวางแผนอย่างไรกับการปกครองชั้นเรียนในแต่ละวัน
3. สร้างกฎระเบียบในชั้นเรียน และกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจ
4. เริ่มต้นสอนในชั่วโมงแรกด้วยการให้งานที่มีความชัดเจน ซึ่งสามารถปฏิบัติได้

5. ในช่วงสัปดาห์แรกกับนักศึกษาใหม่ให้นักศึกษาทำกิจกรรมภายใต้การนำของครู

6. ให้การสอนมีความกระจำจัด นักศึกษามีความรับผิดชอบที่จะดำเนินการต่อด้วยตนเอง และจะต้องมีการให้ข้อคิดเห็น

7. แสดงให้นักศึกษาเห็นว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีการเตรียมตัวดี และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ

8. ทำให้การสอนมีความเป็นวิชาชีพ แต่นำรึนรมย์ในสิ่งที่น่าฟังพอใจ และทำบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมือนการดำเนินธุรกิจ แต่มีลักษณะของการให้ความช่วยเหลือ

สุชา จันท์เอม (2544 : 38) ได้สรุปว่า ปัจจุบันยังมีครูอาจารย์อีกเป็นจำนวนไม่น้อยที่ประพฤติดนไม่เหมาะสมในการพัฒนาเยาวชน ไม่มีความสนใจในการค้นคว้าหาความรู้มาถ่ายทอดให้แก่เด็ก ไม่มีเทคนิคในการให้การศึกษาหรือฝึกอบรมไม่อุทิศเวลาเพื่อการพัฒนาเด็ก มีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมในการเป็นครูบาอาจารย์ เช่น แต่งกายไม่เหมาะสม พูดจา ไม่น่าฟัง และอื่นๆ หากครูอาจารย์คนใดกระทำตนไม่เหมาะสมดังได้กล่าวมานี้ย่อมทำให้เด็กขาดความเคารพนับถือ ไม่ศรัทธา และอาจมองโลกในแง่ร้าย ซึ่งจะไม่เป็นผลดีแก่ชีวิตของเด็กเลย ดังนั้นบุคลิกภาพของผู้เป็นครูอาจารย์จึงมีความสำคัญเป็นอันมาก

กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 43) ได้กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีประกอบด้วย วิธีการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน

ดันฮิลล์ (Dunhill. 1964 : 6) ได้สรุปว่า ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู หมายถึง ความสามารถของตัวครูในการสอนนักศึกษา ครูที่มีความสามารถนั้น จะต้องมีความรู้ในเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดี มีประสบการณ์ในการสอนมีความรู้และความเข้าใจในจิตวิทยาการเรียนการสอนและต้องมีความเอาใจใส่ในการสอน โดยการเตรียมการสอนอย่างสม่ำเสมอ นักการศึกษาเชื่อว่าทัศนคติของครูที่มีต่ออาชีพของตนเป็นเครื่องชี้บ่งความพร้อมของครูที่จะทำการสอนให้ได้ผล

กู๊ด และโบรफी (Good and Brophy. 1974 : 226-228) ได้เสนอแนะทัศนคติของครูที่ดีนั้นมีลักษณะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ครูต้องมีความรักเด็ก เป็นความรู้สึกพื้นฐานที่ครูทุกคนควรต้องมีประจำใจความรักเป็นพื้นฐานของความห่วงใย ความเอาใจใส่จะตามมา ซึ่งย่อมเป็นผลดีในการประกอบอาชีพครู

2. ครูต้องสร้างความศรัทธาให้เกิดขึ้นแก่เด็ก ศรัทธาที่เด็กจะมีต่อครูนั้น ได้แก่ ความรู้ ความถนัดในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ครูที่สอนเก่งมีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสาร ถือว่าเป็นคุณสมบัติสำคัญของครู

3. มีความรับผิดชอบหน้าที่การสอน ครูจะต้องเตรียมการสอนอย่างจริงใจและต่อเนื่อง การตรงต่อเวลา การตรวจการบ้าน เป็นลักษณะบางประการของความรับผิดชอบ

4. ครูต้องมีจิตใจรักการสอนและต้องกระตุ้นให้เด็กรักการเรียน การสร้างแรงจูงใจในบทเรียนเป็นยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญ ที่จะปลุกฝัง และเสริมทัศนคติที่ดีงามให้เกิดขึ้นแก่เด็ก ในเรื่องนี้ครูจะต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างดี

5. มีความพยายามหรือวิริยะอุตสาหะที่จะปลุกฝังเสริมสร้างทัศนคติที่ดีงามให้เกิดขึ้นแก่เด็กในเรื่องนี้ ครูจะต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างดี

จากความหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกับการเกิดวินัยในตนเองของนักศึกษา ซึ่งเกิดจากความสามารถของตัวครูเอง ในการสอนนักศึกษา การมีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างแม่นยำ มีการเตรียมการสอนอย่างสม่ำเสมอ เอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา มีความศรัทธา การตรงเวลาในการเข้าสอน ความรับผิดชอบในการสอน ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงบุคลิกภาพและพฤติกรรมของครู ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา ซึ่งนักการศึกษาเชื่อว่า ทัศนคติของครูที่มีต่ออาชีพของตน เป็นเครื่องชี้บ่งความพร้อมของครูที่จะทำการสอนให้ได้ผล

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยต่างประเทศ

สตีเวนสัน และแฟนตุสโซ (Stevenson and Fantuzzo, 1984 : 203-212) ได้ศึกษาโดยใช้เทคนิคการควบคุมตนเองเพื่อปรับพฤติกรรมการก่อวินัยชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 คน กลุ่มควบคุม 1 คน เป็นนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกเทคนิคการควบคุมตนเองโดยมีขั้นตอนดังนี้ การตั้งเป้าหมายการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเองและการเสริมแรงตนเอง โดยการฝึกการปรับพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัดวิชาคณิตศาสตร์ และประเมินการแผ่ขยายไปสู่พฤติกรรมการก่อวินัยชั้นเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ในระยะทดลอง นักศึกษาในกลุ่มทดลองใช้เทคนิคการควบคุมตนเองต่อพฤติกรรมการทำแบบฝึกหัดทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยมีกลุ่มควบคุมคอยสังเกต และบันทึกพฤติกรรมก่อวินัยชั้นเรียนทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ในช่วงโมเมนต์ศาสตร์ของกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า การใช้เทคนิคการควบคุมตนเองสามารถเพิ่มความถูกต้องในการทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ และมีพฤติกรรมก่อวินัยลดลงทั้งในชั้นเรียนและที่บ้าน (การแผ่ขยายข้ามพฤติกรรม-สภาพการณ์) แม้ว่ายุติโปรแกรมการควบคุมตนเองแล้วนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการควบคุมตนเองยังมีพฤติกรรมทำคะแนนแบบฝึกหัดได้ถูกต้องอยู่ในระดับสูง ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน (การแผ่ขยายข้ามเวลาและการแผ่ขยายข้ามสภาพการณ์-เวลา)

✓เบคอน (Bacon. 1989 : 1289-A) ศึกษาพบว่า นักศึกษาจะแสดงความรับผิดชอบ ในการเรียนด้วยคุณลักษณะ 6 ประการ คือ 1) การทำกิจกรรมการเรียน 2) การเชื่อฟังครู 3) การตั้งใจเรียน 4) การเรียนหรือการศึกษาค้นคว้า 5) การพยายามเรียน 6) การทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือที่เลือกกระทำ

ทักเกอร์ (Tucker. 1998 : บทคัดย่อ) ศึกษาอธิบายสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเกรี้ยวไม่เหมาะสม ตามความเห็นของครู , ผู้บริหารโรงเรียน , ผู้ปกครอง และ นักศึกษาชั้นมัธยมปลาย ที่โรงเรียนมัธยม Bermuda. งานศึกษาพบว่าเด็กที่มีพฤติกรรมเกรี้ยวอย่างเช่น แสดงอาการดูหมิ่นผู้สอน ขาดเรียน กักขะหยาบคาย ดิดยาเสพติด/แอลกอฮอล์ (ซึ่งจะพบในกลุ่มเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง ยกเว้นกรณีดิดยาเสพติด/แอลกอฮอล์) จะถูกลงโทษจากทางโรงเรียนอย่างไม่มีมาตรฐานแน่นอน หากขึ้นกับวิจารณ์ญาณและดุลยพินิจของครูผู้สอนและทางโรงเรียน , และเด็กส่วนใหญ่ (ทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีพฤติกรรมเกรี้ยว) รวมถึงผู้ปกครอง มักโทษปัจจัยด้านครูและโรงเรียน ว่าเป็นต้นเหตุที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมเกรี้ยว, ขณะที่ทางฝ่ายครูและโรงเรียนมองปัญหาเดียวกันในทางตรงข้ามว่า พฤติกรรมเกรี้ยวของเด็กมีต้นเหตุ มาจากการอบรมและสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ไม่เหมาะสม

เลสลีย์ (Leslie. 1998 : บทคัดย่อ) ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นมัธยมต้นในรัฐจอร์เจียระหว่างกลุ่มที่เข้าเรียนกวดวิชาภายหลังเลิกเรียน (การกวดวิชามีวัตถุประสงค์ เพื่อให้คำแนะนำในการทำการบ้านกับติวเรื่องการอ่านและคณิตศาสตร์ เป็นหลัก) กับกลุ่มที่ไม่ได้เข้าชั้นเรียนกวดวิชาดังกล่าว การเปรียบเทียบซึ่งกระทำโดยใช้ ITBS (Iowa Tests of Basic Skills) พบว่าสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ในกลุ่มที่เข้าชั้นเรียนกวดวิชา สูงกว่าในกลุ่มที่ไม่ได้เข้าเรียนกวดวิชาอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามไม่พบว่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มสำหรับความสามารถทางคณิตศาสตร์ และความถี่ในการทำผิดวินัยโรงเรียน งานศึกษาสรุปว่าการจัดให้มีชั้นเรียนกวดวิชาภายหลังเลิกเรียนประจำวัน อาจช่วยยกระดับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของนักศึกษาได้ ถ้าหากมีการจัดการที่ดี และนักศึกษาเข้าเรียนสม่ำเสมอ แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นประโยชน์ที่ได้รับจะอยู่ในมิติใด ย่อมถูกกำหนดด้วยเป้าหมายของการจัดการศึกษาเป็นหลัก

✓มอร์ (Moore. 1998 : บทคัดย่อ) ศึกษาการสร้างบทสนทนาในทางวิชาการระหว่างทัศนะทางศาสนาคริสต์กับทัศนะทางโลก ว่าด้วยการลงโทษทางวินัยเด็กนักศึกษาที่กระทำผิด ถึงขั้นไล่ออก ผู้ศึกษาเสนอว่าทัศนะของทั้งสองฝ่าย ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันอย่างสำคัญในหลายด้าน แต่ก็แสดงวิสัยทัศน์เป็นอย่างเดียวกันในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างลูกศิษย์ งานศึกษาสรุปว่าถึงแม้การลงโทษนักศึกษาถึงขั้นไล่ออก บางครั้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ก็ควรใช้เป็นทางเลือกสุดท้ายและใช้อย่างสลดใจ พร้อมกับเสนอแนะว่า นักการศึกษาทั้งในฝ่ายคริสเตียนและมนฝ่ายโลกควรสร้างบทสนทนาะหว่างกัน ภายใต้วิสัยทัศน์ทางการศึกษาให้มากขึ้น

เอ็ดดี้ (Eddy. 1998 : 136) ได้ศึกษาทัศนะของครูและนักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและกฎระเบียบของโรงเรียน โดยศึกษาทัศนะของครู นักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อม และกฎระเบียบปฏิบัติของนักศึกษาโดยแยกตามสถานภาพ เพศ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ประสบการณ์การสอน ทัศนะของครูต่อสิ่งแวดล้อมและกฎระเบียบของโรงเรียน และแยกตามทัศนะของนักศึกษาตามเพศ ระดับการศึกษา พื้นฐานการศึกษา และทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและกฎระเบียบของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างทัศนะของครูและนักศึกษาที่มีต่อสิ่งแวดล้อมและกฎระเบียบของโรงเรียน อย่างไรก็ตามทั้งครูและนักศึกษามีทัศนะในเชิงบวกต่อสิ่งแวดล้อม และกฎระเบียบของโรงเรียน

4.2 งานวิจัยในประเทศ

✓ ธีรภัฏพร สดาภรณ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและพลเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ชั้นปีที่ 1-5 จำนวน 508 นาย และนิสิตนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 522 คน รวมทั้งสิ้น 1,030 คน ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเอง ของกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพลเรือนมี 6 องค์ประกอบคือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำและความอดทน มีค่าแปรปรวนสะสมเท่ากับ 54.2% 48.7% 43.2% ตามลำดับ

✗ นภดล ภาวนะวิเชียร (2540 : ง) ศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์ ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการเสริมสร้างค่านิยมที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปสร้างเสริมค่านิยมเป้าหมายให้แก่นักศึกษาได้ โดยพบว่านักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมตามกระบวนการที่พัฒนาขึ้น มีพัฒนาการในค่านิยมด้านความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ทั้งในด้านความรู้ ความรู้สึกที่ดี และพฤติกรรมที่แสดงถึงค่านิยมนั้น

✗ ✓ วิรวรรณ วรสุข (2540 : 122-127) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดีกกฎระเบียบ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

① นักเรียนที่ติดตามตามีสถานภาพการอยู่ร่วมกันแตกต่างกันมีพฤติกรรม
การประพฤติดีกระเบียบ ทั้งประเภทไม่รุนแรงและประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการประพฤติดีกทั้งสองประเภท นักเรียนที่มารดาถึงแก่กรรมประพฤติดีกมากที่สุด นักเรียนที่มารดาแต่งงานใหม่ประพฤติดีกน้อยที่สุด

② นักเรียนที่ติดตามตาประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรม
การประพฤติดีกกฎระเบียบประเภทไม่รุนแรง และประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ.01 การประพจน์ผิดทั้งสองประเภทนักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพส่วนตัวประพจน์ผิดมากที่สุด นักเรียนที่บิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกรรับจ้างประพจน์ผิดน้อยที่สุด

③ นักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพจน์ผิดกฎระเบียบประเภทไม่รุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ประพจน์ผิดมากที่สุด นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประพจน์ผิดน้อยที่สุด และการประพจน์ผิดประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่บิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ประพจน์ผิดน้อยที่สุด

✕ คำนี้ อยู่เลิศ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขต คลองสาน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความรับผิดชอบด้านการเรียนดีกว่านักศึกษาที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✕ ✓ จิราพร อรุณพลทรัพย์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ตั้งอยู่ในเขตบางซื่อ บางกะปิ และจอมทอง รวม 9 โรงเรียน จำนวน 365 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนส่วนใหญ่ สถานภาพครอบครัวสมบูรณ์ บิดามารดาอยู่ร่วมกัน บิดามารดาประกอบอาชีพรับจ้าง และการศึกษาบิดามารดาเพียงชั้นประถมศึกษา อาชีพบิดามารดา และระดับการศึกษาของบิดามารดากับขนาดของโรงเรียน มีความสำคัญกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อนำปัจจัยข้อมูลเฉพาะบิดามาวิเคราะห์พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน และปัจจัยข้อมูลเฉพาะมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเอง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ✓

✕ ✓ ยาวเรศ สุน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงแบบดี อาร์ เอช กับการควบคุมตนเองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประชานิเวศน์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากการควบคุมตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงแบบดี อาร์ เอช กับนักเรียนที่ควบคุมตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

✓ สมบูรณ์ สิงห์คำป้อง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าปัญหาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากในด้านความ

ประพจน์คือการส่งเสริมให้นักศึกษาไม่สูบบุหรี่หรือเสพสิ่งเสพติดอื่นๆ และการส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาการะและด้านความรับผิดชอบคือการส่งเสริมให้ดูแลรักษา ความสะอาดของโรงเรียนและการส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากครูอย่างจริงจัง

✕ อรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองและยังศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยแต่ละประการที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2540 ของกลุ่มโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร เขตตลิ่งชัน จำนวน 582 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางด้านความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

✕ สุภัค ไหวหากิจ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์ จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานคติธรรมมีการรับรู้วินัยในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมแบบร่วมมือแต่ไม่แตกต่างกัน

✕ ธิติมา จักรเพชร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากใช้ชุดการแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีวินัยในตนเองสูงขึ้นหลังจากได้รับข้อเสนออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการใช้ชุดการแนะแนวกับนักเรียนที่ได้รับการให้ข้อเสนอเทศมีวินัยในตนเองสูงขึ้นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เพื่อใช้ผลเป็นแนวทาง ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาให้ดีขึ้น และจะส่งผลต่อการพัฒนาการมี วินัยในตนเอง โดยมีรายละเอียดของการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. และระดับ ปวส. วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ปีที่ 1,2,3 และระดับ ปวส. ปีที่ 1,2 วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 118 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ในด้านความ เชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ได้พัฒนาโดย ได้แนวความคิดมาจากแบบสอบถามของณัฐพร สดากรณ์ (2540 : 111-115) ชิตีมา จักรเพชร (2544 : 68) พรธณี ทองทับ (2545 : 105-105) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scales) 5 ระดับ การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาดังนี้

5 หมายถึง	การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน ลักษณะของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ซึ่งผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ได้พัฒนาโดยได้แนวความคิดมาจากแบบสอบถามของ สีนินาฏ สุทธจินดา (2543 : 127-140) กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 117-123) ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ นักศึกษาเห็นด้วยดังนี้

5 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน กับกรณีวินัยในตนเองของนักศึกษาเพื่อให้ได้แนวคิดรวบยอดที่เกี่ยวข้องแล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและสร้างนิยามศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับวินัยในตนเอง

2. กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาตามกรอบแนวความคิดของการวิจัยที่ได้ศึกษา

3. ร่างข้อคำถามตามนิยามศัพท์และศึกษาแบบสอบถามของ ญัฐพร สดาภรณ์ (2540 : 111-115) สีนินาฏ สุทธจินดา (2543 : 127-140) ธิติมา จักรเพชร (2544 : 68) กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 117-123) พรณี ทองทับ (2545 : 105-105) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อทำการตรวจสอบและแก้ไข

5. เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แนะนำแล้ว ได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย

- 5.1 ผศ.ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.2 ดร.มารศรี สุธานี อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 5.3 ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข หัวหน้าคณะวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
- 5.4 นายสมบูรณ์ อุดมทรัพย์ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
- 5.5 นางจินตนา กาญจนวิสุทธิ์ ผู้ช่วยงานวิจัย ฝ่ายวางแผนและพัฒนา
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

6. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำชี้แนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงตรวจสอบ และแก้ไขครั้งสุดท้าย

⑦ นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร สาขาวิชาการก่อสร้าง ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำผลทดสอบมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2530 : 144) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94

8. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เพื่อขอความร่วมมือให้นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยแจกและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ จำนวน 118 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบให้คะแนนเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม และแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและเป็นรายข้อ

2.2 การแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้พิจารณาตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด. (2541 : 161) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง นักศึกษามีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง นักศึกษามีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง นักศึกษามีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง นักศึกษามีวินัยในตนเองอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง นักศึกษามีวินัยในตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.3 การแปลความหมายค่าเฉลี่ยได้พิจารณาตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด. (2541 : 161) ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง นักศึกษาเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนกับวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์อย่างง่าย (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยวิธีของเพียร์สัน การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ พิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2533 : 102) ดังนี้คือ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .80 – 1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน
สูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .60 – .79 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน
ค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .40 – .59 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน
ปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .20 – .39 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน
น้อย

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .01 – .19 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กัน
น้อยมาก

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบสอบถาม
การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2538 : 144)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 2
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3
โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) โดยวิธีของเพียร์สัน
4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4
โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	Degree of Freedom
SS	แทน	Sum of Squares
MS	แทน	Mean Square
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SEb	แทน	ความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่าพารามิเตอร์
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Beta	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
X_1	แทน	ปัจจัยด้านครอบครัว
X_2	แทน	ปัจจัยด้านโรงเรียน
X_3	แทน	ปัจจัยด้านครูผู้สอน
Y	แทน	การมีวินัยในตนเอง
$\hat{Y}$	แทน	สมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

, ตอนที่ 1 การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวม และเป็นรายข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ

, ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

1. การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายข้อ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายข้อ

การมีวินัยในตนเอง	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.56	0.83	มาก
2 ความรับผิดชอบ	3.34	0.84	ปานกลาง
3 การควบคุมตนเอง	3.40	0.86	ปานกลาง
รวม	3.43	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมและเป็นรายข้อ

การมีวินัยในตนเอง	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>ความเชื่อมั่นในตนเอง</u>			
1 ข้าพเจ้าทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น	3.48	0.75	ปานกลาง
2 ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากคนอื่น	3.60	0.69	มาก
3 ข้าพเจ้ากล้าที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม	3.27	0.82	ปานกลาง
4 ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นที่คิดว่าถูกต้อง	3.55	0.81	มาก
5 ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ	2.88	0.96	ปานกลาง
6 ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในตนเองในสิ่งที่กระทำลงไปทุกเรื่อง	3.55	0.85	มาก
7 ข้าพเจ้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3.70	0.84	มาก
8 ข้าพเจ้าเป็นตัวของตัวเอง	3.98	0.81	มาก
9 ข้าพเจ้าภูมิใจเมื่อทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จด้วยตนเอง	3.95	0.79	มาก
10 ข้าพเจ้ามีจิตใจแน่วแน่ในการทำงานให้สำเร็จ	3.69	0.94	มาก
รวม	3.56	0.83	มาก

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.56) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ข้าพเจ้ากล้าที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48, $\bar{X}$ = 3.27, $\bar{X}$ = 2.88 ตามลำดับ)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความรับผิดชอบ โดยรวม และเป็นรายข้อ

การมีวินัยในตนเอง	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ความรับผิดชอบ			
11 ข้าพเจ้าส่งงานทันกำหนดเวลาเสมอ	3.27	0.77	ปานกลาง
12 ข้าพเจ้าพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน	3.41	0.69	ปานกลาง
13 ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น	3.66	0.86	มาก
14 ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงเวลาเสมอ	3.16	0.88	ปานกลาง
15 ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยโดยเคร่งครัด	3.12	0.86	ปานกลาง
16 ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ไม่ว่าจะลำบากเพียงใด	3.44	0.83	ปานกลาง
17 ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อในงานที่ครูมอบหมายให้ทุกเรื่อง	3.45	0.84	ปานกลาง
18 เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับผลการกระทำนั้น	3.67	0.80	มาก
19 ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างโดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ	3.04	0.94	ปานกลาง
20 ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการทำงานอย่างพิถีพิถัน เพื่อประสิทธิภาพทุกครั้ง	3.27	0.92	ปานกลาง
รวม	3.34	0.84	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ ที่เกี่ยวกับ เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับผลการกระทำนั้น ข้าพเจ้ารับผิดชอบต่อ ผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67, $\bar{X}$ = 3.66 ตามลำดับ)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านการควบคุมตนเอง โดยรวม และเป็นรายข้อ

การมีวินัยในตนเอง	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
การควบคุมตนเอง			
21 ข้าพเจ้าไม่ถือโกรธ เมื่อถูกตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์	3.42	0.90	ปานกลาง
22 ข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ได้ในขณะที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนในวัยเดียวกัน	3.31	0.81	ปานกลาง
23 เมื่อข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษข้าพเจ้าจะไม่โกรธ	3.54	0.82	มาก
24 ข้าพเจ้ามักเตือนตนเองให้เอาใจใส่ในการเรียนเสมอ	3.52	0.82	มาก
25 ข้าพเจ้ามีความอดทนต่อความก้าวร้าวของเพื่อน	3.35	0.89	ปานกลาง
26 ข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	3.46	0.83	ปานกลาง
27 เมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผล	3.72	0.90	มาก
28 ข้าพเจ้ามีสมาธิในการเรียนทุกครั้ง	3.30	0.84	ปานกลาง
29 ข้าพเจ้าควบคุมสติอารมณ์ได้ทุกครั้งในเวลาโกรธ	3.25	0.94	ปานกลาง
30 ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด	3.15	0.90	ปานกลาง
รวม	3.40	0.86	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับเมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผล เมื่อข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษข้าพเจ้าจะไม่โกรธ ข้าพเจ้ามักเตือนตนเองให้เอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, $\bar{X} = 3.54$, $\bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ)

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษา
สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน
ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
โดยรวมและเป็นรายข้อ

ปัจจัย	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1 ปัจจัยด้านครอบครัว	3.73	0.86	มาก
2 ปัจจัยด้านโรงเรียน	3.48	0.89	ปานกลาง
3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน	3.71	0.84	มาก
รวม	3.64	0.86	มาก

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านโรงเรียน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านกรอบรวของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ

ปัจจัย	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยด้านกรอบรว			
1 ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี	3.99	0.74	มาก
2 ผู้ปกครองให้ความรัก ความเอาใจใส่กับนักศึกษาเสมอ	3.95	0.74	มาก
3 ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา	3.95	0.78	มาก
4 ผู้ปกครองมีเวลาให้กับนักศึกษาเสมอ	3.64	0.90	มาก
5 ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา	3.79	0.93	มาก
6 ผู้ปกครองให้คำแนะนำกับนักศึกษาทุกเรื่อง	3.60	0.94	มาก
7 ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง	3.83	0.86	มาก
8 กรอบรวของนักศึกษามีความสามัคคีต่อกัน	3.77	0.95	มาก
9 กรอบรวของนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเสมอ	3.27	0.92	ปานกลาง
10 กรอบรวของนักศึกษายอมรับในความคิดเห็นของนักศึกษา	3.58	0.88	มาก
รวม	3.73	0.86	มาก

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านกรอบรว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.73) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับกรอบรวของนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆด้วยกันเสมอมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.27)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านโรงเรียนของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ

ปัจจัย	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>ปัจจัยด้านโรงเรียน</u>			
11 วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม	3.65	0.86	มาก
12 วิทยาลัยกวดขันเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา	3.80	0.89	มาก
13 วิทยาลัยจัดกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่ นักศึกษา	3.42	0.97	ปานกลาง
14 วิทยาลัยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักศึกษา	3.31	0.89	ปานกลาง
15 วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของ นักศึกษาอยู่เสมอ	3.52	0.93	มาก
16 วิทยาลัยตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (ไม่ใกล้แหล่งอบายมุข)	3.48	0.89	ปานกลาง
17 วิทยาลัยจัดโครงการเพื่อพัฒนาการมีวินัยให้กับนักศึกษา	3.33	0.79	ปานกลาง
18 วิทยาลัยมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี	3.40	0.83	ปานกลาง
19 วิทยาลัยประชาสัมพันธ์ในขณะเข้าแถวตอนเช้า เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย	3.39	0.92	ปานกลาง
20 อาคารโรงฝึกงานอยู่ในสภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักศึกษา	3.50	0.96	ปานกลาง
รวม	3.48	0.89	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับวิทยาลัยกวดขันเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่เสมอ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.80, $\bar{X}$ = 3.65, $\bar{X}$ = 3.52 ตามลำดับ)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยรวมและเป็นรายข้อ

ปัจจัย	นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง		
	N = 118		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
<u>ปัจจัยด้านครูผู้สอน</u>			
21 ครูผู้สอนเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา	3.84	0.76	มาก
22 ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา	3.74	0.88	มาก
23 ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนดี	3.84	0.80	มาก
24 ครูผู้สอนอบรมความรู้คุณธรรมและจริยธรรมเสมอ	3.61	0.88	มาก
25 ครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามเวลา	3.81	0.78	มาก
26 ครูผู้สอนใช้กฎระเบียบกับนักศึกษาอย่างเหมาะสม	3.76	0.74	มาก
27 ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาเสมอ	3.65	0.86	มาก
28 ครูผู้สอนใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา	3.48	0.91	ปานกลาง
29 ครูผู้สอนแต่งกายถูกต้องกาลเทศะ	3.86	0.89	มาก
30 ครูผู้สอนควบคุมอารมณ์ได้ดีในขณะทำการสอน	3.58	0.92	มาก
รวม	3.71	0.84	มาก

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.71) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับครูผู้สอนใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.48)

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ตาราง 9 ตารางแสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ตัวแปร	X1	X2	X3	Y	ระดับ
X1	1.000	0.095	0.245**	0.302**	น้อย
X2		1.000	0.109	0.183*	น้อยมาก
X3			1.000	0.439**	ปานกลาง
Y				1.000	

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ($X1 = 0.302$) อยู่ในระดับน้อย และปัจจัยทางด้านครูผู้สอน ($X3 = 0.439$) อยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ($X2 = 0.183$) อยู่ในระดับน้อยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการ
ก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	5906.741	1968.914	12.556
Residual	114	17876.276	156.809	
Total	117	23783.017		

ตารางแสดงปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการ
ก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise
Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	R	R ²	F
X1	.450	.191	.198	.0474	.225	33.61**
X1 X2	.336	.223	.124	.0340	.115	7.502**
X1 X2 X3	.896	.200	.378	.0498	.248	4.491**

$R = 0.0498$

$R^2 = 0.248$

$SEb = 12.5224$

$a = 41.404$

* มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตาราง 10 ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชา
การก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($X3=0.896$)
ปัจจัยด้านครอบครัว ($X1 = 0.450$) ปัจจัยด้านโรงเรียน ($X2 = 0.336$) อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านครูผู้สอนสามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขา
วิชาการก่อสร้างได้มากกว่าปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษابัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล
2. สรุปผลการศึกษาค้นคว้า
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ
 - 4.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป
 - 4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

สังเกตความมุ่งหมาย สมมติฐาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล

ความมุ่งหมาย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาบัจจัยด้านครอบครัว บัจจัยด้านโรงเรียน บัจจัยด้านครูผู้สอนของ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
3. เพื่อศึกษาบัจจัยด้านครอบครัว บัจจัยด้านโรงเรียน บัจจัยด้านครูผู้สอนที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4. เพื่อศึกษาบัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

สมมติฐาน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า ไว้ดังนี้

1. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
4. มีปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัย สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. และระดับ ปวส. วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง ระดับ ปวช. ปีที่ 1,2,3 และระดับ ปวส. ปีที่ 1,2 วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 118 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ได้พัฒนาโดยได้แนวคิดมาจากแบบสอบถามของ ญัตติพร สดากรณ์ สีนินาฏ สุทธิจินดา ธิติมา จักรเพชร กมลวัฒน์ วันวิชัย พรรณี ทองทับ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและเป็นรายข้อ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของ นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและเป็นรายข้อ

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Moment Correlation Coefficient)

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม สรุปผลได้ดังนี้

1. การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง สรุปผลได้ดังนี้

1.1 ผลการศึกษาค้นคว้าการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง โดยรวมและเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

1.2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าทำงานต่างๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ข้าพเจ้ากลัวที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48, \bar{X} = 3.27, \bar{X} = 2.88$ ตามลำดับ)

1.3 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับ

ปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับ เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับผลการกระทำนั้น ข้าพเจ้ารับผิดชอบ ผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67, \bar{X} = 3.66$ ตามลำดับ)

1.4 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับเมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผล เมื่อข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษข้าพเจ้าจะไม่โกรธ ข้าพเจ้ามักเตือนตนเอง ให้เอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72, \bar{X} = 3.54, \bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ)

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับปัจจัยด้าน โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

2.2 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับครอบครัวของนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเสมอมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$)

2.3 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับวิทยาลัยกวดชั้นเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่เสมอ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80, \bar{X} = 3.65, \bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ)

2.4 ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับครูผู้สอนใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$)

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านโรงเรียน ด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม สรุปผลได้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ($X_1 = 0.302$) อยู่ในระดับน้อย และ ปัจจัยทางด้านครูผู้สอน ($X_3 = 0.439$) อยู่ในระดับปานกลาง มีความสัมพันธ์กับความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านโรงเรียน ($X_2 = 0.183$) อยู่ในระดับน้อยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($X_3=0.896$) ปัจจัยด้านครอบครัว ($X_1 = 0.450$) ปัจจัยด้านโรงเรียน ($X_2 = 0.336$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดย ปัจจัยด้านครูผู้สอนสามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้างได้มากกว่าปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังขาดการฝึกฝนให้มีความรับผิดชอบในด้านต่าง ๆ และยังขาดการแนะนำที่ถูกต้องจึงทำให้การปฏิบัติของนักศึกษาในด้านความรับผิดชอบยังไม่ดีพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 73) ที่สรุปว่าการพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อให้นักศึกษาจะต้องเข้าใจและรู้ถึงวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม เพราะการพัฒนาที่เหมาะสมจะส่งผลถึงการปรับปรุงและพัฒนาตัวนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความคิดและการกระทำที่บ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมที่เขาอาศัยอยู่และข้อที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเองมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังไม่เข้าใจถึงวิธีการและประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกการควบคุมตนเองที่ถูกต้องเพื่อที่จะลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้น้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคอร์เมียร์และคอร์เมียร์ (เยาเวศ สุนน. 2542 : 13 ; อ้างอิงจาก Cormier and Cormeir. 1979 : 476 : 477) ได้กล่าวว่าการควบคุมตนเองคือกระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีร่วมกัน

เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยบุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมายกระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมายและควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคลอันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนมีการประเมินเป้าหมายด้วยตนเอง และข้อที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง มีวินัยในตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความสามารถในการทำงาน และประสบผลสำเร็จอยู่เสมอจึงทำให้มีความมั่นใจเกิดขึ้นในตนเอง ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชิดชนก รุ่งแสง (2546 : 23) ได้สรุปว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกิดจากการที่บุคคลนั้นมีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ประสบผลสำเร็จทำให้เกิดความรู้สึกและมีทัศนคติทางบวก กล้าที่จะกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ถึงแม้ว่าจะมีความยากลำบาก

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเอง ในด้านความรับผิดชอบ และการควบคุมตนเองอยู่ระดับปานกลาง เนื่องจากนักศึกษามีอายุอยู่ในช่วงวัยรุ่นทำให้การรับผิดชอบและการควบคุมตนเองยังไม่มากพอ ดังนั้น ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน จะต้องช่วยกันพัฒนาปลูกฝังความรับผิดชอบและการควบคุมตนเองให้กับนักศึกษาเพื่อส่งผลให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อมากขึ้นและสามารถควบคุมตนเองได้ในทุกสถานการณ์ เพื่อส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองได้เป็นอย่างดี

1.2 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับข้าพเจ้าทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ข้าพเจ้ากล้าที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, $\bar{X} = 3.27$, $\bar{X} = 2.88$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษามีความคิด ความกล้าที่จะตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้กล้าที่จะแสดงออกในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเชื่อมั่นว่าตัวเองทำได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สนธยาพรพรษ์ ยาท้วม (2538 : 48) ที่ได้สรุปว่าความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ความสามารถของนักศึกษาในการตัดสินใจกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จ ในด้านการกล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง พึ่งตนเอง รับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่วิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เยาวเรศ สุมณ (2542 : 23) ที่ได้สรุปว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลที่มีความมั่นใจ ภูมิใจในตนเอง มีความคิดเป็นของตนเอง พึ่งตนเองกล้าแสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนยอมรับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ตนประสบโดยปราศจากความกลัวความล้มเหลว ไม่ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้โดยไม่วิตกกังวล และข้อที่เกี่ยวกับข้าพเจ้า

ทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเองโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ข้าพเจ้ากลัวที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, $\bar{X} = 3.27$, $\bar{X} = 2.88$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาขาดประสบการณ์ในการทำงาน และวิธีฝึกฝนให้ตนเองมีความเชื่อมั่น จึงทำให้ความเชื่อมั่นลดน้อยลง ซึ่งถ้าหากนักศึกษาฝึกการสร้างเชื่อมั่นในตนเองก็จะทำให้ความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมิต อาชวินิกกุล (2533 : 93) ได้เสนอวิธีฝึกฝนให้ตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่ ต้องรู้ว่าตนเองเป็นที่พึ่งแห่งตนเองและหมั่นช่วยตนเองให้มากที่สุด อย่าคิดว่าทำไม่ได้ จงคิดเสมอว่าเราทำได้และต้องฝึกหัดปลูกฝังอุปนิสัยที่ดีและไม่ ท้อถอยเมื่อทำอะไรไม่สำเร็จ

1.3 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองในด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับ เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับการกระทำนั้น ข้าพเจ้ารับผิดชอบผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่นมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, $\bar{X} = 3.66$ ตามลำดับ) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่านักศึกษายังอยู่ในช่วงวัยรุ่น ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนในการแสดงออกในการกระทำของตนจึงยังไม่มากเท่าที่ควร จึงส่งผลให้นักศึกษาบางส่วนยังขาดวินัยในตนเอง จึงจำเป็นต้องฝึกฝนและปลูกฝังความรับผิดชอบให้กับนักศึกษาดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 19) ซึ่งสรุปว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบให้นักศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเสริมตั้งแต่วัยเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานบ่อย ๆ ที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อมอบหมายงานให้ทำแล้ว ก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ เพื่อให้มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบทั้งในด้านการเรียนและการทำงานซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พรรณี ทองทับ (2545 : 30) ซึ่งสรุปว่า การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานบุคคลควรฝึกให้มีนิสัยรับผิดชอบตั้งแต่ในวัยเด็ก ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล และเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรให้เด็กได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น หัดไม่ให้เกิดความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนให้แก่ผู้อื่น ให้ทำงานสำเร็จเป็นชิ้นเป็นอัน โดยไม่ไปก้าวก่ายงานของผู้อื่นและต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่นซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน และข้อที่เกี่ยวกับ เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับการกระทำนั้นข้าพเจ้ารับผิดชอบผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, $\bar{X} = 3.66$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไปผิดพลาดหรือเกิดความเสียหาย นักศึกษาจะมีความละอายใจและรู้สึกผิดในการกระทำจึงทำให้เกิดความสำนึกที่ดีในการที่จะ

ออกมารับผิดชอบในสิ่งที่ตนกระทำลงไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมบูรณ์ สิงห์คำปอง (2542 : 42) ซึ่งสรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นการยอมรับในการกระทำของตนเอง การยอมรับ การกระทำด้วยความเต็มใจ ไม่ว่าจะผลดีหรือผลร้าย ไม่ว่าจะถูกหรือผิด ไม่ปิดความรับผิดชอบไปให้ผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิดผลดีขึ้น ความรับผิดชอบทำให้บุคคล ปฏิบัติตามหน้าที่ และสอดคล้องกับแนวคิดของอมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542 : 65) สรุปว่า ความรับผิดชอบ หมายถึงความสนใจ ความตั้งใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม และละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การรักษาสิทธิหน้าที่ของตน ยอมรับ ผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดี และผลเสียทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดีขึ้นทั้งต่อตนเอง และต่อสังคม

1.4 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีวินัยในตนเองด้านการควบคุมตนเองโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับเมื่อข้าพเจ้าถูก กล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผล เมื่อข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษข้าพเจ้าจะไม่ โกรธ ข้าพเจ้ามักเตือนตนเอง ให้เอาใจใส่ในการเรียนอยู่เสมอ มีวินัยในตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, $\bar{X} = 3.54$, $\bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ใน วิทยาลัยเทคนิคเป็นวัยรุ่นตอนปลายซึ่งมีอายุประมาณ 17 ปีขึ้นไป อารมณ์ที่ร้อนแรงยังมีมาก จึงทำให้การควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบนั้นไม่มากเท่าที่ควร เพราะในช่วงวัยรุ่นนี้มีความ คิดความอ่านเป็นของตนเองค่อนข้างสูงจะไม่ค่อยเชื่อฟังอะไรง่าย ๆ นอกจากมีความคิดของตนเองเป็นใหญ่ พฤติกรรมในการแสดงออกจึงยึดถืออารมณ์เป็นสำคัญซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (ม.ป.ป. : 251) ซึ่งกล่าวว่าวัยรุ่นตอนปลายนี้ได้ชื่อว่า "ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ" ในการพัฒนาด้านบุคลิกภาพทั้งนี้ เพราะวาททัศนคติ อุปนิสัย และแบบแผนของพฤติกรรมที่ถูก สร้างขึ้นในระยะนี้จะนำไปสู่ช่วงวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และจะเป็นวิถีการดำเนินชีวิตต่อไปภายนอก ไม่ ว่าบุคคลผู้สอนจะเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ มีเหตุมีผลคล่องในสังคมเป็นคนโมโหฉุนเฉียว ไม่คบหา สมาคมกับผู้ใดหรือไม่อยู่กับผู้ใดก็ตาม พฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นล้วนแต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สัมพันธ์กับช่วงวัยรุ่นทั้งสิ้น พฤติกรรมที่ถูกสร้างขึ้นอย่างเรียบร้อยแล้วนี้ยากที่จะเปลี่ยนแปลง ในโอกาสหลัก ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและข้อมูลอื่น ๆ อีกมาก และข้อที่เกี่ยวกับ เมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผลเมื่อ ข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษ ข้าพเจ้าจะไม่โกรธ ข้าพเจ้ามักเตือนตนเองให้เอาใจใส่ในการเรียน เสมอ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72$, $\bar{X} = 3.54$, $\bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าใน ช่วงวัยรุ่นตอนปลายนี้นักศึกษาจะกำลังจะเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ระยะต้น จึงทำให้ความคิดมีเหตุผล เพิ่มขึ้น กล้าแสดงออกในสิ่งที่คิดว่าถูกต้อง จึงมีการปรับตัวที่ดีขึ้นและสามารถลดพฤติกรรมที่ ไม่พึงประสงค์ลงได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนวลศิริ เปาโรหิตย์ (ม.ป.ป. : 246) ซึ่งกล่าวว่า วัยรุ่นตอนปลายมักจะมีความรู้สึกสำนึกต่อความผิด รู้ดีชั่ว สามารถที่จะแก้ปัญหาด่าง ๆ ได้

อย่างถูกต้องเหมาะสมตามเหตุและผล โดยลดการใช้อารมณ์ในการตัดสินต่าง ๆ ดังที่เคยกระทำในระยะต้น ๆ ของวัยรุ่น

2. ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอนของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านครูผู้สอน ได้ให้ความสำคัญในการอบรมและปลูกฝังนิสัยให้กับนักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีโดยครอบครัวให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรักและความอบอุ่น ให้การดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ชี้แนะแนวทางที่ดีและถูกต้องกับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกมลนันท์ รังสยาธร (2543 : 6) ได้สรุปว่าการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็กโดยการให้คำแนะนำสั่งสอน ดูแลให้ความช่วยเหลือ ค้ำครอง ให้ความรักความอบอุ่นและตอบสนองความต้องการทางกายและใจ เพื่อให้เด็กได้มีชีวิตอยู่และเจริญเติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นกระบวนการในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล เป็นเรื่องของการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อ และวิธีการปฏิบัติของแต่ละครอบครัว และปัจจัยด้านครูผู้สอนได้ให้ความสำคัญกับการอบรมสั่งสอนนักศึกษาทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งปลูกฝังและเสริมทัศนคติที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาและเอาใจใส่ในการเรียนการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา รวมถึงมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูผู้สอนกับนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกมลวัฒน์ วันวิชัย (2545 : 43) ที่สรุปว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่ดีประกอบด้วย วิธีการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีโอกาสซักถาม การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่น่าสนใจ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและครูผู้สอน มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียน ตั้งใจและเอาใจใส่ในการเรียน มีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบด้านการเรียน ส่วนข้อที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การกวดขันเรื่องระเบียบวินัยและกฎระเบียบที่ใช้อยู่ยังไม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน จึงทำให้นักศึกษามีความเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่านักศึกษสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยกับปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากครอบครัวและครูผู้สอนได้ช่วยกันอบรมสั่งสอนแนะแนวทางที่ดีให้กับนักศึกษา เพื่อต้องการให้นักศึกษาประพฤติตนให้อยู่กฎระเบียบของทางโรงเรียนเพื่อส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเอง ได้เป็นอย่างดี

2.2 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.73$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับครอบครัวของนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเสมอมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครอบครัวของนักศึกษาส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว มีการอบรมเลี้ยงดูที่ดีจึงทำให้นักศึกษามีความสุขและมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุไรักษ์ แสนวัง (2543 : 36-37) ได้สรุปด้านสภาพแวดล้อมของครอบครัวว่า ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความสามัคคี บิดามารดาให้ความรักความห่วงใยอาหารในตู้ลูกให้การดูแลเอาใจใส่ อบรมสั่งสอนชี้แนะแนวทางที่ดี ที่ถูกต้องแก่บุตร เป็นตัวอย่างที่ดียอมก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีภายในครอบครัวทำให้เกิดความรัก เคารพบิดามารดา มีแต่ความสุขในการดำรงชีวิต เด็กยอมเจริญเติบโตขึ้นด้วยความเชื่อมั่น มองโลกในแง่ดีซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุชา จันทน์เอม (2544 : 19) ซึ่งสรุปว่า ครอบครัวเป็นหน่วยที่สำคัญที่สุดของสังคมบ้านและครอบครัวนับว่าเป็นสถาบันสังคมที่มีความสำคัญอันดับแรกในการที่จะสร้างลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพของเด็กถ้าภายในบ้านหรือครอบครัวมีความผาสุก ทุกคนมีความสามัคคีกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี บิดามารดามีความห่วงใยในตัวลูก โดยเอาใจใส่อุปการะเลี้ยงดูและพยายามอบรมบ่มนิสัยในทางดีงามให้แก่บุตรและทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่บุตร ย่อมทำให้บุตรเกิดความรักพ่อแม่ มีความอบอุ่นและมีแต่ความสุข รวมทั้งรับแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาในชีวิต ทำให้เด็กเจริญเติบโตด้วยดีและข้อที่เกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียนได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเสมอ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากสภาพเศรษฐกิจที่บิดามารดาต้องทำงานเพื่อหาเงินมาเลี้ยงดูครอบครัว จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาทำกิจกรรมร่วมกัน เพราะส่วนมากบิดามารดาของนักศึกษาจะมีอาชีพในการทำสวนมะพร้าว รายได้อยู่ในระดับปานกลาง จึงมีเวลาจำกัดในการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการแนะแนวและให้คำปรึกษาครอบครัว ปี พ.ศ. 2541 (ฉบับร่าง) ซึ่งสรุปไว้ว่า สถาบันครอบครัวได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้โครงสร้างบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของสมาชิกครอบครัวและความสัมพันธ์ของสมาชิกครอบครัวเปลี่ยนไป

2.3 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับวิทยาลัยกวดชั้นเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่เสมอ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $\bar{X} = 3.65$, $\bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิทยาลัยยังจัดกิจกรรม โครงการ และการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษา ไม่มากเท่าที่ควรจึงทำให้นักศึกษาบางส่วนยัง

ขาดระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์ (2537 : 8) ที่สรุปว่า การสร้างวินัยนักศึกษาไม่ว่าจะเป็นวินัยในชั้นเรียนหรือวินัยนอกห้องเรียน เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูที่จะต้องร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างวินัยนักศึกษา และนำข้อมูลดังกล่าวมาวางแผน พัฒนาโครงการสร้างวินัยนักศึกษาให้เกิดประสิทธิผลตรงตามจุดมุ่งหมายของวิทยาลัยต่อไป และข้อที่เกี่ยวกับวิทยาลัยกวัดขันเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่เสมอ มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, $\bar{X} = 3.65$, $\bar{X} = 3.52$ ตามลำดับ) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยได้กวัดขันเรื่องระเบียบวินัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องซึ่งรวมถึงการใช้กฎระเบียบที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของนักศึกษาในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิศิษฐ์ หมายดี (2541 : 44) ที่กล่าวว่า เกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนนั้น โรงเรียนจะต้องจัดทำให้สอดคล้องกับ กฎหมายและระเบียบของกระทรวง การส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม จะต้องจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ และจะต้องกระทำด้วยความยืดหยุ่นมากที่สุด

2.4 นักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม มีความเห็นด้วยต่อปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่เกี่ยวกับครูผู้สอน ใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนตั้งใจปฏิบัติงานกันอย่างเต็มที่เพื่อให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง โดยการเอาใจใส่ในการเรียนการสอน อบรมส่งเสริมในด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเป็นคนดีในสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุชา จันทน์เอม (2544 : 24) ซึ่งสรุปว่าครูผู้สอนจะต้องทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีไม่ประพฤติผิดศีลธรรมหรือล่วงละเมิดกฎหมายบ้านเมือง ซึ่งจะทำให้ นักศึกษาได้แบบอย่างที่ไม่ดีและขาดความเคารพเชื่อฟังครูผู้สอน โรงเรียนจะต้องพยายาม กวดขันความประพฤติให้นักศึกษาอยู่ในระเบียบวินัยจะต้องมีความสัมพันธ์อันดีและมีการติดต่อร่วมมือ ประสานงานกับบิดามารดาเป็นอย่างดี และข้อที่เกี่ยวกับครูผู้สอนใช้คำพูดที่สุภาพกับ นักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) อาจเป็นเพราะว่าการใช้คำพูดกับนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น นั้น บางคำอาจดูไม่สุภาพเท่าที่ควร และโดยส่วนมากนักศึกษาจะเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้บางครั้งครูผู้สอนลืมเรื่องการใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา

3. ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านโรงเรียน ด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อยู่ในระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.302 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครอบครัวของ

นักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าว ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอกับการใช้จ่ายในครอบครัวและได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและสังคมสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ทำให้การอบรมดูแลและความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัวน้อยลงไป ไม่มีเวลาให้กับนักศึกษาเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลให้มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักศึกษาน้อย ซึ่งสอดคล้องกับกรมพลศึกษา (2536 : 5-6) ได้สรุปว่า สภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่สำคัญของนักศึกษาไว้ดังนี้คือ บิดามารดาไม่มีเวลาให้ลูก สภาพการเงินของครอบครัว และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชฎิลรัตน์ อิศววิวัฒน์พงศ์ (2537 : 13) ได้สรุปปัจจัยทางครอบครัวว่าสิ่งแวดล้อมทางบ้าน อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางบ้านที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของนักศึกษานั้นปรากฏอยู่เสมอกรณีของเด็กจากแหล่งเสื่อมโทรมหรือจากชุมชนแออัดมักจะมีปัญหามากกว่าเด็กจากแหล่งชุมชนอื่นๆ สภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่ ผู้บริหารและครูจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผ่านกระบวนการแนะแนวและสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงกมล วงษ์ศรีหิส (2541 : บทคัดย่อ) ได้สรุปว่า ครอบครัวมีความสำคัญต่อการปรับตัวของเด็กมาก การที่เด็กจะปรับตัวได้ดีในครอบครัวเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความเข้าใจกันของสมาชิกในครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ขนาดของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพของครอบครัว บุคคลจะดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องพยายามพัฒนาตนเองให้ปรับตัวเข้ากับครอบครัวของตนให้ได้

3.2 ปัจจัยด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อยู่ในระดับน้อยมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.183 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยาลัยกวดขันเรื่องระเบียบวินัยและใช้กฎระเบียบที่เคร่งครัดและนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ต้องการมีอิสระ ต้องการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง และเป็นวัยที่ให้ความสนใจตนเองมากกว่าการรู้จักบังคับให้อยู่ในกฎระเบียบของทางวิทยาลัย ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์ในการมีวินัยในตนเองน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิทย์ แสงวงศ์ (2538 : 37) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติงานรักษาความสงบเรียบร้อยในโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากได้รับความร่วมมือในการสอดส่องดูแลจากครูอาจารย์น้อย เป็นเหตุให้นักศึกษาขาดวินัยทำให้เกิดปัญหาตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิศิษฐ์ หมายดี (2541 : 44) กล่าวว่า เกี่ยวกับวินัยในโรงเรียนนั้นโรงเรียนจะต้องจัดทำให้สอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบของกระทรวง การส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย คุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม จะต้องจัดทำในรูปแบบต่าง ๆ และจะต้องกระทำด้วยความยืดหยุ่นมากที่สุด และสอดคล้องกับแนวคิดของเทอดหญิง ณ พัทลุง (2542 : 16) ที่ได้กล่าวถึงสาเหตุของการประพฤติผิดวินัยของนักศึกษา มาจากระเบียบวินัยข้อบังคับของสถานศึกษาหรือกระทรวงศึกษาธิการไม่เหมาะสม

สมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างการปฏิบัติตามระเบียบกับการปฏิบัติตามสภาพสังคมในปัจจุบัน

3.3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม อยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0.439 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาใช้เวลาในการเรียนอยู่กับครูผู้สอนค่อนข้างมาก จึงมีความสนิทสนมใกล้ชิดกัน และครูผู้สอนมีเวลาที่จะดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิดในการอบรมสั่งสอนให้นักศึกษาอยู่กฎระเบียบของทางวิทยาลัยและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง จึงส่งผลให้มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิศิษฐ์ หมายดี (2541 : 51) ที่กล่าวว่า ครูอาจารย์ในโรงเรียนมีหน้าที่ป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักศึกษา เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้ดีขึ้นจนกลายเป็นนิสัย และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ โดยอาศัยหลักของการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม คือใช้เหตุผลชี้แจงให้นักศึกษาเข้าใจมอบหมายงานให้รับผิดชอบปกครองด้วยความละมุนละม่อมด้วยตัวอย่างที่ดี ส่งเสริมวินัยของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สรุพล บุญมีทองอยู่ (2542 : 30) ที่ได้สรุปว่า การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักศึกษาเช่นหน้าที่ของครูอาจารย์ในโรงเรียน เพื่อให้สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักศึกษาให้ดีขึ้นจนกลายเป็นนิสัย โดยอาศัยหลักทางจิตวิทยาเข้าช่วย เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาวะจิตใจและค่านิยมของสังคม วัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทุกหน่วย ทั้งครูอาจารย์ ผู้ปกครอง และตัวนักศึกษา

4. ปัจจัยที่สามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($X_3=0.896$) ปัจจัยด้านครอบครัว ($X_1 = 0.450$) ปัจจัยด้านโรงเรียน ($X_2 = 0.336$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยด้านครูผู้สอนสามารถทำนายการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้างได้มากกว่าปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าและการสรุปผลและการอภิปรายผลในเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการก่อสร้าง แล้วมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในด้านการร่วมมือระหว่างด้านครอบครัว ด้านโรงเรียน ด้านครูผู้สอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองให้ดีขึ้น

2. เนื่องจากปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา มากกว่าปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านโรงเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรใช้หลักจิตวิทยาในการควบคุมดูแลนักศึกษาและช่วยกันอบรมสั่งสอนให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองให้มากขึ้นก็จะทำให้นักศึกษาสามารถอยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียนได้ดีขึ้นเป็นปกติ และจะต้องร่วมมือประสานงานกับทางโรงเรียนและผู้ปกครองช่วยกันดูแลนักศึกษาเพื่อส่งผลให้นักศึกษาเกิดวินัยในตนเองได้มากขึ้นต่อไป

3. เนื่องจากปัจจัยด้านโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองน้อยมาก ดังนั้นทางโรงเรียนจึงต้องหามาตรการควบคุมดูแลนักศึกษาให้มากขึ้น โดยการติดต่อประสานงานกับครอบครัวของนักศึกษา ประสานงานกับครูอาจารย์ให้ช่วยกันดูแลความประพฤติของนักศึกษา ตลอดจนส่งเสริมและปลูกฝังให้นักศึกษามีวินัยในตนเองขึ้น เพื่อส่งผลให้นักศึกษาเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา ในวิทยาลัยแต่ละแผนก แล้วนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกัน เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง
2. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกับการมีวินัยในตนเอง เช่น ปัจจัยด้านกลุ่มเพื่อน เป็นต้น
3. ควรใช้เครื่องมือแบบอื่นมาใช้ในการวิจัย เช่น แบบสัมภาษณ์ เป็นต้น
4. ควรนำตัวทำนายนด้านปัจจัยครูผู้สอนไปส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีวินัยในตนเอง เพื่อนำไปทำการวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลนันท์ รังสยาธร. (2543). การศึกษาวิธีอบรมเลี้ยงดูที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลวัฒน์ วันวิชัย. (2545). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวัดอัปสรสวรรค์ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กรมพลศึกษา. (2536). รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุ้มครองความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ 2536. กรุงเทพฯ : กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2537). คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง. โครงการวิจัยและพัฒนา ระบบงานแนะแนวในและนอกสถานศึกษา, ศูนย์แนะแนวการอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมวิชาการ. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมสามัญศึกษา. (2530). คู่มือการปกครองนักเรียนโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมอาชีวศึกษา. (ม.ป.ป.). การเสริมสร้างคุณธรรมกำกับความรู้. กรุงเทพฯ : คณะวิชาสามัญสัมพันธ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณาภรณ์ ดวงแจ่มกาญจน์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษารายบุคคล และเป็นกลุ่มตามทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่มีต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก กรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). หลักสูตรฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- กฤษฎี ภูพัฒน์. (2538). การศึกษาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้ชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เรื่อง "ขอให้หนูคิดเอง" และผู้ปกครองใช้กิจกรรมตามปกติในชีวิตประจำวัน. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กัลยา สุวรรณรอด. (2537). การวิเคราะห์องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา มีพลัง. (2532). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาโดยการสอนแบบการเรียนรู้เป็นทีมกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2533). การบริหารกิจการนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กิตติพงษ์ วรจำปา. (2536). บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดนนทบุรี สังกัดกรมสามัญศึกษา ในการพัฒนาความประพฤตินักเรียน. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ. กรุงเทพฯ : โชติสุขการพิมพ์.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2528). การดำเนินงานโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : กองวิจัยและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- คำนึ่ง อยู่เลิศ. (2541). ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเศวตฉัตร เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จันทรา เชาว์วิทยา. (2545). การเปรียบเทียบผลของการปรับสินไหม การควบคุมตนเองและการเสริมแรงแบบดี อาร์ เอ ที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนวมราชินิตตามาตุวิทยา อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จิราพร อรุณพลทรัพย์. (2541). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สศ.ม.
(การจัดโครงการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียว
เฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร
- จุรีรัตน์ นันทย์ทวีกุล. (2538). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- จุไรรักษ์ แสนวัง. (2543). สาเหตุการประพฤติดีดระเบียบวินัยของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และนักเรียน
สังกัดกรมอาชีวศึกษา จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. (2531). การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็ก
ปฐมวัยที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรม
ทางวาจาและท่าทางแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์. (2537). การประพฤติดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชิดชนก รุ่งแสง. (2541). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเกี่ยวกับการศึกษา
ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- เชาว์ มณีวงศ์. (ม.ป.ป.). การบริหารกิจการนักเรียน. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ.
- ไชยรัตน์ ปราณี. (2531). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพฤติกรรมการทำงานกลุ่มและ
ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษาโดย
การสอนแบบซินดิเคตกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ณัฐพร สดามรณ. (2540). การศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหาร
และพลเรือน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงกมล วงษ์ศรีหัทธ. (2541). การศึกษารายกรณีของนักเรียนที่มีปัญหาการปรับตัว
ในครอบครัว ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนวัดบางขัน อำเภอลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวี ท่อแก้วและอบรม สนิทบาล. (2527). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โพธิสามต้นการพิมพ์.
- ทัศนิตา ระเบียบดี. (2529). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบโดยใช้สไลด์การ์ตูนเพื่อพัฒนา
ความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เทอดหญิง ณ พัทลุง. (2542). ศึกษาความคิดเห็นของครูอาจารย์ต่อการประพฤตินิสัยของ
นักเรียนโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา จังหวัดสงขลา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา :
มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธิดิตา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- หงษ์ช ไรจนเลิศ. (2533). การศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมตนเองของนักเรียนวัยรุ่น.
ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภดล ภาชนะวิเชียร. (2540). การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิด
ของไอเซ็นและแรทส์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นวลศิริ เปาโรหิต (ม.ป.ป.). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- นิตยา วีระพันธ์. (2536). การปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บงกช โควินท์. (2544). การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรม
รังแกเพื่อน โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- บรรเทา กิตติศักดิ์. (ม.ป.ป.). จริยธรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภาจิต. (2532). "การเตรียมความพร้อมด้านลักษณะนิสัย,"ในเอกสาร การสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 11-15. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2542). เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2536). การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พยุงค์กดี จันทรสรินทร์. (2545,มกราคม-มีนาคม). "วิจัยการศึกษา," วารสารนิเทศน์. 1 : 19.
- เพียว เกาทัณฑ์ทอง. (2534). การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณทิพย์ พันทอง. (2534). การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมุติแบบมีบทบาทและแบบไม่มีบทบาทที่มีต่อวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบุณฑริก อำเภอบุณฑริก จังหวัดอุบลราชธานี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ชูทัย เชนจิต. (2538). จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- พรรณี ทองทับ. (2545). ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ เขตบางนา กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2539). วินัยเรื่องที่ใหญ่กว่าคิด. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พิจิตรา พงษ์จินดากร. (2525). การทดลองสอนความรับผิดชอบแก่เด็กนักเรียนที่มีระดับพัฒนาการทางสติปัญญาแตกต่างกันโดยวิธีกลุ่มสัมพันธ์. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ สมงาม. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2535). เอกสารประกอบชุดวิชาการบริหารบุคลากร
ในโรงเรียนนนทบุรี. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาลินี จุฑะรพ. (2537). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- เยาวเรศ สุนน. (2542). การเปรียบเทียบผลของการเสริมแรงแบบดี อาร์ เอช กับการควบคุม
ตนเองที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
ประชาณีเวศน์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รตินันท์ ไมตรีจิต. (2537). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และ
ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบ
ร่วมมือกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2531. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิบัติการศึกษไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). วิสัยทัศน์การศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรีนซ์ดิงจำกัด.
- วิเชียร สุขจันทร์. (2540). การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิค
แม่แบบเพื่อลดพฤติกรรมที่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิก
ในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้างโรงเรียน
พิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. (2544). คู่มือนักเรียนนักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.
สมุทรสงคราม : วิทยาลัยเทคนิค.
- วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม. (2545). ฝ่ายปกครอง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม.
สมุทรสงคราม : วิทยาลัยเทคนิค.
- วินัย ธรรมศิลป์. (2527). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิศิษฐ์ หมายดี. (2541). การปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนมหาชัยพิทยาคาร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วีรวรรณ วรสุข. (2540). พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดกฏระเบียบของนักเรียน
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. (2540). ครอบครัวไทยในปัจจุบันและความต้องการความช่วยเหลือและการแทรกแซง," สถาบันครอบครัวมุมมองของนักสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ : สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย.
- ศิริลักษณ์ เกิดจันทร์ตรง. (2540). ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับพฤติกรรมทางจริยธรรมตามความคิดเห็นของผู้สอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน). นครปฐม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- สดใส นิยมจันทร์. (2541). การศึกษาปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสังคม และวิธีการเผชิญปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนธยาพรรษ์ ยาทัม. (2538). การเปรียบเทียบความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการสอนแบบ T.P.R ที่พัฒนาตามแนวทฤษฎีอรรถฐานกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมบุรณ์ สิงห์คำป้อง. (2542). ศึกษาปัญหาการส่งเสริมวินัยนักเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนเอกชน สังกัดกองการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สมโภช เอี่ยมสุภาษิต. (2536). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมิต อาชนิจกุล. (2533). การพัฒนาตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- สร้อย คำนวน. (2544). การศึกษาปัญหาสาเหตุของปัญหาและวิธีเผชิญปัญหาคอครัวของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สรุพล บุญมีทองอยู่. (2542). ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สวัสดิ์ ไชยโอภาส. (2531, ธันวาคม). "บริการแนะแนวกับการแก้ปัญหาของโรงเรียนประถมศึกษา," วารสารแนะแนว. 1(12) : 13-18.

- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2535). แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : พันนี้พลับลิชชิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). การเสริมสร้างวินัย : คู่มือแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.
- (2540). คู่มือสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำ หน้าทีวียาการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สินินาฏ สุทธจินดา. (2543). การศึกษาวินัยในตนเองของนักเรียนสาขาวิชาพณิชยการ โรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2544). จิตวิทยาเด็กเกเร. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด.
- สุโท เจริญสุข. (2525). หลักจิตวิทยาและการพัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพฯ : เกษมสัมพันธ์การพิมพ์.
- สุนทร แสงรุ่ง. (2530). การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีต่อระเบียบการแต่งกาย ระเบียบความประพฤติ และวิธีการลงโทษนักศึกษาผู้ประพฤติผิด ระเบียบในวิทยาลัยพลศึกษา ปี 2530. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2531). สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยม ครอบครัว ศาสนาประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภัค ไหวหากิจ. (2543). เปรียบเทียบการรับรู้วินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นิทานคติธรรมและการเล่นเกมแบบร่วมมือ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิทย์ แสงวงศ์. (2538). การศึกษาการปฏิบัติงานฝ่ายปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เสรี อินทร์คง. (2535). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความรับผิดชอบในการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สัญญาณการเรียนกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อมรรณ แก้วผ่อง. (2542). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรนงค์ วิทยานิพนธ์. (2533). การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมก่อนนอนในห้องสมุดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรณ พานิชปฐมพงศ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อจจรา เนตรล้อมวงศ์. (2531). ผลการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทบุรียวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาวุธ พรหมมานอก. (2534). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนด้วยบทเรียนโมดูลกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2540). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัทเฟื่องฟ้า พรินติ้ง จำกัด
- (2541). เอกสารแผนพัฒนาการแนะแนวและให้คำปรึกษาครอบครัวฉบับร่าง. ม.ป.ท.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2541). คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความเป็นประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- Ausubel, David P. (1965). *Educational Psychology*. Chicago : Holt Rinehart and Winston.
- (1968). *Educational Psychology : A Cognitive View*. New York : Holt, Rinehart and Winston.

- Bacon, Charles Samuel. (1989). "Teacher Goal Structures and Student Responsibility for Learning : A Student Perspective," *Dissertation Abstracts International*. 46 (9) : 659.
- Bandura, Albert. (1969). *Principle of Behavior Modification*. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Baruch, Dorothy Walter. (1949). *New ways in Discipline : and Your Child Today*. New York : Whittlesey House.
- Brigham, Thomas A. (1978). *Handbook of Applied Behavior Analysis : Social and Instruction Process*. New York : irrington.
- Browne, C.G. (1958). *The Study of Leadership*. The Interstate Printers and Publishers, Inc.
- Cormier, William H. and Cormier, Sherilyn L. (1979). *Interviewing Strategies for Helpers : A Guide to Assesment Treatment and Evaluation*. California : Brooks/Cole.
- Crow, Lester D. and Crow, Alice. (1962). *Child Development and Adjusment*. 2 nd ed. New York : The Macmillan.
- Dunhill. James. (1964). *Discipline in the Classroom*. London : University of London Press.
- Eddy, Thomas Michael. (1998, June). "Teacher and Student Perceptions of School Environments and Student Disciplines," *Dissertation Abstracts*. International. 58 (12) : 4505-A.
- Eichorn, John R. (1965). "Celinauency and Educational System," in *Jurenline Delinquency : Research and Theory*, edited by Herbert C. Quarry. New York : D Van Norxtrand Co., Inc.
- English, H.B. and English, A.C. ed. (1958). *A Comprehensive Dictionary of Psychology and Psychoanalytical Terms*. 9 th ed. New York : Davis McKay.
- Flippo, Edwin B. (1966). *Principles of Personnel Management*. 3 rd ed. New York. : Mc Graw Hill Book Company, Inc.
- Funk and Wagnall. (1961). *New Standard Dictionary of the English Language*. New York : Funk and Wagnalls.
- Glynn, E.L. and Thomas, J.D. (1970). "Effect of Cueing on Self-Control of Classroom Behavior," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 7 : 123-132.
- Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. 3 rd ed. New York : McGraw Hill.
- Good, Editor. (1973). *Dictionary of Education*. New York : Mc Grown-Hill.

- Good, Thomas L. and Brophy, Jeree E. (1974). *Looking in Classroom*. 4 th ed.
New York : Harper and Row, Inc.
- Gorton, Richard A. (1983). *School Administrator and Supervisor : Leadership, Challenges and Opportunities*. U.S.A. : Wmc. Brown Company Publisher.
- Gross, Alan M. and Drabman, Ronald S. (1982). "Teaching Self-Recording, Self-Reward To Nonclinic Children and Adolescents," in *Self-Management and Behavior Change from Theory to Practice*. : Edited by Paul Karoly and Frederick H. Kanfer. p. 258-314. New York : Pergamon Press.
- Hurlock, E.B. (1967). *Adolescent Development*. New York : McGraw-Hill Book Company, Inc.
- Kazdin, Alan E. (1984). *Behavior Modification in Applied Setting*. Illinois : Dorsey Press.
- Lawshe, C.H. (1986). *Principle of Personal Testing*. McGraw-Hill Book Company.
- Leslie, Awanna Veselle Lowe. (1998). "The Effects of an After-School Tutorial Program on the Reading and Mathematics Achievement, Failure Rate, and Discipline Referral Rate of Students in a Rural Middle School (Rural Education)," *Dissertation Abstracts International*.
- Mischel, Walter and Mischel, Harriet N. (1976). "A Cognitive Social-Learning Approach to Morality and Self-Regulation, in Thomas Lickona (ed). *Moral Development and Behavior : Theory Research and Social Issues*. p. 84-107. New York : Holt, Rinehart & Winston.
- Mitton, Betty L. and Harris, Dale B. (1962). "The Development of Responsibility in children," *The Child : A Book of Reading*. 46 : 407-416.
- Moore, Randall Keith. (1998). "Christian and Secular Perspectives on Student Expulsion : The Possibilities of Educational Dialogue (Discipline, Public School, Parochial Schools, Morals)," *Dissertation Abstracts International*.
- Mussen, Paul Henry and others. (1969). *Child Development and Personality*. New York : Harper & Row.
- Peck, R.F. (1958, November). "Family Patterns Correlated With Adolescent Personality Structure," *Journal of Abnormal and Social Psychology*. 62 : 374.
- Rosenbaum, Michael. (1980, January). A Schedule for Assessing Self-Control Behaviors, Preliminary Finding, "*Behavior Therapy*. 11 : 109-121.
- Schafer, S. and Kundten, R.D. (1970). *Juvenile Delinquency*. New York : Random House.

- Sheviakov, G.V. and Fritz, R. (1955). *Discipline for Today's Children and Youth*. Washington D.C. : National Education Association.
- Siedman, Jerome M. (1958). *The Child : A Book of Reading*. New York : Holt : Rinehart and Winson.
- Smith, Henry C. (1961). *Personality Adjustment*. New York : Mc Graw-Hill Inc.
- Snyder, Ross. (1986, March). "Three Differing Systems of Discipline and Their Impact on Conscience and Culture," *Resources in Educational Resources Information Center*. 21(3) : 124.
- Stevenson, Moward C. and Fantuzzo, John W. (1984). "Application of the Generalization Map to a Self- Control Intervention with School Age Children," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 17 : 203-212.
- Sutherland, Edwin H. and Cressy, Donald R. (1955). *Principles of Criminology*. Fifth Ed.
- Thoresen, Carl. E. and Mahoney, Michael J. (1974). *Behavioral Self-Control*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Tucker, Gina Marie. (1998). "*Discipline : Bermuda High School Student, Teacher, Parent, And Administrator Perceptions of the causes of Misbehavior*," *Dissertation Abstracts International*.
- Valett, Robert E. (1986, April). "Effective Discipline : 10 Steps To Successful Performances," *Resources in Educational Resources Information Center*. 21(4) : 109.
- Vincent, Elizabeth Lee. (1961). *Human Psychological Development*. New York : The Ronald Press.
- Watson, David L. and Tharp, Roland G. (1972). *Self-Directed Behavior : Self-Modification for Personal Adjustment*. California : Brooks/Cole Publishing Company.
- Weinberg, S.K. (1958). "Sociological Processes and Factors in Juvenile Delinquency," *Juvenile Delinquency*. New York : Philosophical Library.
- Wiggins, Jerry S. and others. (1971). *The Psychology of Personality*. Massachusetts : Addison-Wesley Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มสว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/๔๑๕๐

วันที่ ๔๔ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม" โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ และ อาจารย์มารศรี สุธานี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการ มีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ แบบสอบถามให้ นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1012/ ๔ / ๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๕๕ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม" โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน อาจารย์ปรัชญนันท์ นิลสุข และ อาจารย์จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามให้ นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-7770574

ที่ ทม 1012/ ๔๔/๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๔๘ กุมภาพันธ์ 2546

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร" โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาระดับ ปวช. ชั้นปีที่ 1 - 3 ภาคปกติ สาขาวิชาการก่อสร้าง จำนวน 50 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง คอบแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสาคร ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2546

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาต ได้โปรดพิจารณาให้ นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นายแพทย์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-7770574

ที่ ทม 1012/ ๕๕19

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 มีนาคม 2546

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเอง ของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม" โดยมี อาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษา ระดับ ปวช. และระดับ ปวส. สาขาวิชาการก่อสร้าง จำนวน 118 คน คอบแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2546

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นายศักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-7770574

ภาคผนวก ข

เครื่องมือเพื่อการวิจัย (แบบสอบถาม)

แบบสอบถาม
เรื่อง
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง
วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม
.....

แบบสอบถามนี้ต้องการศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีวินัยในตนเองของนักศึกษา สาขาวิชาการก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุง การสร้างวินัยในตนเองของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และคำตอบของนักศึกษาจะ ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อผลการเรียนของนักศึกษาแต่อย่างใด ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม และจะถือว่าเป็นความลับอย่างที่สุด จึงขอให้นักศึกษาตอบด้วยความสบายใจและได้โปรดตอบ แบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริงมากที่สุด

- คำชี้แจง** แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีวินัยในตนเอง ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง

ความรับผิดชอบ การควบคุมตนเอง

คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่นักศึกษา
เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

ข้อที่	การมีวินัยในตนเอง	ระดับการแสดงพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ความเชื่อมั่นในตนเอง					
1	ข้าพเจ้าทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จเสร็จสิ้นด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น					
2	ข้าพเจ้าแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองก่อนที่จะขอความช่วยเหลือจากคนอื่น					
3	ข้าพเจ้ากล้าที่จะเป็นผู้นำของกลุ่ม					
4	ข้าพเจ้ากล้าแสดงความคิดเห็นที่คิดว่าถูกต้อง					
5	ข้าพเจ้าคิดค้นและประดิษฐ์ผลงานใหม่ ๆ ออกมาเสมอ					
6	ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นในตนเองในสิ่งที่กระทำลงไปทุกเรื่อง					
7	ข้าพเจ้าตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง					
8	ข้าพเจ้าเป็นตัวของตัวเอง					
9	ข้าพเจ้าภูมิใจเมื่อทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จด้วยตนเอง					
10	ข้าพเจ้ามีจิตใจแน่วแน่ในการทำงานให้สำเร็จ					

ข้อที่	การมีวินัยในตนเอง	ระดับการแสดงพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ความรับผิดชอบ</u>					
11	ข้าพเจ้าส่งงานทันกำหนดเวลาเสมอ					
12	ข้าพเจ้าพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน					
13	ข้าพเจ้ารับผิดชอบผลการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้อื่น					
14	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงเวลาเสมอ					
15	ข้าพเจ้าปฏิบัติตามกฎระเบียบของวิทยาลัยโดยเคร่งครัด					
16	ข้าพเจ้าพยายามทำงานให้สำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ ไม่ว่าจะลำบากเพียงใด					
17	ข้าพเจ้ารับผิดชอบในงานที่ครูมอบหมายให้ทุกเรื่อง					
18	เมื่อข้าพเจ้าทำงานผิดพลาด ข้าพเจ้ายอมรับผลการกระทำนั้น					
19	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างโดยการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ					
20	ข้าพเจ้าเอาใจใส่ในการทำงานอย่างพิถีพิถันเพื่อประสิทธิภาพทุกครั้ง					

ข้อที่	การมีวินัยในตนเอง	ระดับการแสดงพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การควบคุมตนเอง</u>					
21	ข้าพเจ้าไม่ถือโกรธ เมื่อถูกตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์					
22	ข้าพเจ้าควบคุมอารมณ์ได้ในขณะที่เกิดความขัดแย้งระหว่างเพื่อนในวัยเดียวกัน					
23	เมื่อข้าพเจ้าทำผิดและถูกลงโทษข้าพเจ้าจะไม่โกรธ					
24	ข้าพเจ้ามักเตือนตนเองให้เอาใจใส่ในการเรียนเสมอ					
25	ข้าพเจ้ามีความอดทนต่อความก้าวร้าวของเพื่อน					
26	ข้าพเจ้าจะหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น					
27	เมื่อข้าพเจ้าถูกกล่าวหาข้าพเจ้าจะชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยเหตุผล					
28	ข้าพเจ้ามีสมาธิในการเรียนทุกครั้ง					
29	ข้าพเจ้าควบคุมสติอารมณ์ได้ทุกครั้งในเวลาโกรธ					
30	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด					

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านโรงเรียน ปัจจัยด้านครูผู้สอน คำชี้แจง กรุณาตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่นักศึกษา เห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด

ข้อที่	ปัจจัย	เห็นด้วยกับข้อความ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ปัจจัยด้านครอบครัว					
1	ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนนักศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ดี					
2	ผู้ปกครองให้ความรัก ความเอาใจใส่กับนักศึกษาเสมอ					
3	ผู้ปกครองปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา					
4	ผู้ปกครองมีเวลาให้กับนักศึกษาเสมอ					
5	ผู้ปกครองดูแลเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา					
6	ผู้ปกครองให้คำแนะนำกับนักศึกษาทุกเรื่อง					
7	ผู้ปกครองส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเอง					
8	ครอบครัวของนักศึกษามีความสามัคคีต่อกัน					
9	ครอบครัวของนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยกันเสมอ					
10	ครอบครัวของนักศึกษายอมรับในความคิดเห็นของนักศึกษา					

ข้อที่	ปัจจัย	เห็นด้วยกับข้อความ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัจจัยด้านโรงเรียน</u>					
11	วิทยาลัยมีกฎระเบียบที่เหมาะสม					
12	วิทยาลัยกำหนดชั้นเรื่องระเบียบวินัยของนักศึกษา					
13	วิทยาลัยจัดกิจกรรมเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้นักศึกษา					
14	วิทยาลัยปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษา					
15	วิทยาลัยมีฝ่ายปกครองที่คอยดูแลความประพฤติของนักศึกษาอยู่เสมอ					
16	วิทยาลัยตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี (ไม่ใกล้แหล่งอบายมุข)					
17	วิทยาลัยจัดโครงการเพื่อพัฒนาการมีวินัยให้กับนักศึกษา					
18	วิทยาลัยมีการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดี					
19	วิทยาลัยประชาสัมพันธ์ในขณะเข้าแถวตอนเช้าเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีวินัย					
20	อาคารโรงฝึกงานอยู่ในสภาพที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา					

ข้อที่	ปัจจัย	เห็นด้วยกับข้อความ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>ปัจจัยด้านครูผู้สอน</u>					
21	ครูผู้สอนเอาใจใส่ในการเรียนของนักศึกษา					
22	ครูผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักศึกษา					
23	ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนดี					
24	ครูผู้สอนอบรมความรู้คุณธรรมและจริยธรรมเสมอ					
25	ครูผู้สอนเข้าสอนตรงตามเวลา					
26	ครูผู้สอนใช้กฎระเบียบกับนักศึกษาอย่างเหมาะสม					
27	ครูผู้สอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาเสมอ					
28	ครูผู้สอนใช้คำพูดที่สุภาพกับนักศึกษา					
29	ครูผู้สอนแต่งกายถูกกาลเทศะ					
30	ครูผู้สอนควบคุมอารมณ์ได้ดีในขณะที่ทำการสอน					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นาย ตักดิ์สิทธิ์ บุญรังศรี
วันเดือนปีเกิด	15 พฤศจิกายน 2506
สถานที่เกิด	เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	173/72 ถนนเอกชัย ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	หัวหน้าแผนกวิชาการก่อสร้าง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยเทคนิคสมุทรสงคราม ตำบลลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเทคนิค ดอนเมือง
พ.ศ. 2527	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเทคนิค ดอนเมือง
พ.ศ. 2528	ประโยคครูมัธยมอาชีวศึกษา วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พ.ศ. 2532	ครุศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมโยธา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทเวศร์
พ.ศ. 2546	การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ